HANDBOOK ON LEGAL AND ADMINISTRATIVE REMEDIES FOR COMMUNITY LEVEL ENVIRONMENT JUSTICE PRACTITIONERS

સામુદાયિક સ્તરે પર્યાવરણીય ન્યાય નિષ્ણાતો માટે કાયદાકીય અને વહીવટી ઉપાય માટેની માર્ગદર્શિકા

Version 2

About Centre for Policy Research

The Centre for Policy Research (CPR) has been one of India's leading public policy think tanks since 1973. The Centre is a nonprofit, independent institution dedicated to conducting research that contributes to a more robust public discourse about the structures and processes that shape life in India.
www.cprindia.org

About Namati

In a world where billions live outside the protection of the law, Namati is dedicated to putting the law in people's hands. It is building a global movement of grassroots legal advocates who work with communities to advance justice. These advocates are fighting on the front lines to ensure that people can protect their land, access essential services, and take part in the decisions that govern their lives.
www.namati.org

Contact Information:

CPR- Namati Environmental Justice Program
Centre for Policy Research
Dharma Marg, Chanakyapuri
New Delhi-110021

Citation:

Centre for Policy Research and Namati. 2017. Handbook on Legal and Administrative Remedies for Community Level Environment Justice Practitioners. CPR-Namati Environmental Justice Program, New Delhi

Disclaimer:

There is no copyright on this publication.

You are free to share, translate and distribute this material. We request that the source be acknowledged and that a copy/link of your reprint, report or translation be sent to CPR-Namati Environmental Justice Program.

Gujarati translation : Anuradha Gharti
Proofreading (Gujarati) : Bharat Patel
Design : Yashwant Rawat
Print : PRINTFORCE

સેન્ટ્રર ફોર પોલીસી રિસર્ચ

સેન્ટ્રર ફોર પોલીસી રિસર્ચ (સી.પી.આર) જે ભારતમા વર્ષ ૧૯૭૩થી કાર્યરત છે. જે સાર્વજનિક નીતીઓ ના વિષય પર કાર્ય કરતા પ્રબુદ્ધ નિષ્ણાંતો નો સમુહ રહયો છે. આ એક બિન નફાકારક સ્વતંત્ર સંસ્થા છે, જે ભારતમા લોકોના જીવન ને પ્રભાવિત કરવા વાળા માળખા અને પ્રક્રિયાઓ પર સાર્વજનિક ચર્ચાઓમાં યોગદાન કરવા માટે સર્મપિત છે.
www.cprindia.org

નમતી વિષે

એક એવા વિશ્વમાં જયા કરોડો લોકોને કાનુની રક્ષણ ઉપલબ્ધ નથી, તે લાકોના હાથમાં કાનુનનુ જ્ઞાન સોપવા માટે નમતી સર્મપિત છે. જમીનના સ્તરે કામ કરવાવાળા કાનુનના પેરવીકારોનુ વૈશ્વીક આંદોલન તૈયાર કરવાનુ કામ કરે છે, જે સ્થાનિય લોકો સાથે હાથ મીલાવી ન્યાય મેળવવા કામ કરે છે. આ પેરવીકારો આગળ વધીને સંઘર્ષ કરે છે, જેથી સ્થાનીક લોકો તેમની જમીન બચાવી શકે, જરૂરી સેવાઓ સુધી પહોચી શકે અને એવા નિર્ણયોમાં ભાગીદાર બની શકે જે તેમના જીવનને પ્રભાવિત કરે છે.
www.namati.org

સંપર્ક:

સી.પી.આર-નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ,
સેન્ટ્રર ફોર પોલીસી રિસર્ચ,
ધર્મ માર્ગ, ચાણક્ય પુરી,
નવી દિલ્હી-૧૧૦૦૨૧

ઉદ્ગારણ:

સેન્ટ્રર ફોર પોલીસી રિસર્ચ અને નમતી / ૨૦૧૭ / સામુદાયિક પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યકર્તાઓ દ્વારા કાનુની અને પ્રશાસનિક સમાધાન ની હેન્ડબુક / સી.પી.આર-નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ- નવી દિલ્હી

અસ્વીકરણ:

આ પ્રકાશન પર કોઈ કોપીરાઈટ નથી.

તમે આ સામગ્રીનો અનુવાદ કરી તેનુ લોકોની સાથે વિતરણ કરી શકો છો. અમારો અનુરોધ છે કે તમે જો આને પુનઃપ્રકાશિત કરો અથવા અનુવાદ કરો છો તો આ પ્રકાશન નો આભાર માનતો પત્ર અને પ્રતિ ની નકલ સી.પી.આર-નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ ને જરૂર મોકલાવશો.

ગુજરાતી અનુવાદ : અનુરાધા ગત્રી
પ્રુફરીડીંગ (ગુજરાતી): ભરત પટેલ
ડિઝાઈન: યશવંત રાવત
પ્રિન્ટ: પ્રિન્ટફોર્સ

HANDBOOK ON LEGAL AND ADMINISTRATIVE REMEDIES FOR COMMUNITY LEVEL ENVIRONMENT JUSTICE PRACTITIONERS

સામુદાયિક સ્તરે પર્યાવરણીય ન્યાય નિષ્ણાતો માટે કાયદાકીય અને વહીવટી ઉપાય માટેની માર્ગદર્શિકા

Version 2

Centre for Policy Research (CPR)
Namati Environmental Justice Program

સેન્ટર ફોર પોલીસી રીસર્ચ (સી.પી.આર.)
નમતી એન્વાયર્મેન્ટ જસ્ટીસ પ્રોગ્રામ

September 2017
India

સપ્ટેમ્બર ૨૦૧૭
ભારત

CONTENTS / વિષયુ વસ્તુ

LIST OF ABBREVIATIONS 3

BACKGROUND AND CONTEXT 4

પૃષ્ઠભૂમિ અને સંદર્ભ 5

SECTION 1: PROBLEM STATEMENT AND LEGAL REMEDY 8

ભાગ ૧ : સમસ્યા વર્ણન અને કાયદાકીય ઉપાય 9

SECTION 2: LAWS AND LEGAL CLAUSES 86

Annexure 1 : BUILDING EVIDENCE FOR ENVIRONMENT JUSTICE (EJ) CASES 130

પરીશિષ્ટ ૧: પર્યાવરણીય ન્યાયના કેસો માટે પુરાવા ઉભા કરવા 131

Annexure 2: THE INDIAN LEGAL SYSTEM 134

પરીશિષ્ટ ૨: ભારતીય ન્યાય તંત્ર 135

Annexure 3: GROUNDTRUTHING- A NOTE ON METHODOLOGY 140

પરીશિષ્ટ ૩: પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ - ટુક નોંધ 141

Annexure 4: INSTITUTIONAL MAPPING 148

પરીશિષ્ટ ૪: સંસ્થાકીય માળખુ 149

LIST OF ABBREVIATIONS

CEPI	Comprehensive Environmental Pollution Index
CGWA	Central Ground Water Authority
CGWB	Central Ground Water Board
CPCB	Central Pollution Control Board
CPR	Centre for Policy Research
CRZ	Coastal Regulation Zone
CVCA	Critically Vulnerable Coastal Area
CZMA	Coastal Zone Management Authority
DLCC	District Level Coastal Committee
EC	Environmental Clearance
EIA	Environment Impact Assessment
EPA	Environment Protection Act
ES	Environment Statement
ESA	Ecologically Sensitive Area
FCA	Forest Conservation Act
FRA	Forests Rights Act
IPC	Indian Penal Code
KSPCB	Karnataka State Pollution Control Board
MoEF	Ministry of Environment & Forests
MoEFCC	Ministry of Environment, Forests & Climate Change
NBWL	National Board for Wildlife
NGT	National Green Tribunal
NOC	No Objection Certificate
OE	Over-exploited
PESA	Panchayat (Extension in Scheduled Areas) Act
RTI	Right to Information
SBWL	State Board for Wildlife
SC	Supreme Court
SEIAA	State Environment Impact Assessment Authority
SPCB	State Pollution Control Board
SWGB	State Ground Water Board
TSDF	Transport, Storage and Disposal Facility
ULB	Urban Local Body
UT	Union Territory
WLPA	Wildlife Protection Act

BACKGROUND AND CONTEXT

A problem can occur, no matter where we live, pass by everyday or cross occasionally. One could be living next to an industrial site which is polluting the nearby river, a power plant which is dumping fly ash on an agricultural field or a beach where the municipality is dumping the town's solid waste. A friend or a fellow resident of one's village might point us to an instance of river bed sand mining causing flooding or a tourist resort blocking access to a drinking water source and a grazing ground. Even if none of these problems are near where you live, your everyday access road could be the main route transporting coal, bauxite, iron ore or any other mineral, which would still make living conditions difficult.

Each such activity is more often than not, governed by a law. This could be both for prior approval and post approval compliance, based on specific safeguards or conditions. Safeguards or conditions are not just limited to environmental approvals, but can exist in lease documents or land transfer agreements. There could also be a court judgment or order which is generic in nature and has a bearing, no matter where you are located in the country, on particular issues like permissions for sand mining, tree felling or change of land use of common lands. It is possible that problems you notice or are directly affected by are occurring because someone, somewhere is not adhering to provisions of legal directions, be it by way of laws or court directions. If this is the case, there is likely to be a clear institutional framework and defined administrative agencies who would be mandated to restrict this activity, monitor non-compliance, as well as take action to remedy the situation and issue penalties. There could also be instances where an impact is not the result of a legal violation, but it may still be causing a hindrance to everyday living and affecting access to clean air or water. In such cases, there is also a possibility of invoking the authority of an administrative official to intervene and resolve the matter.

However, people affected by a problem are often not aware that it is because of non-compliance with the law or that there is an institutional remedy available for the same. Maybe, if the mandatory requirements had been adhered to, the problem might not have occurred in the first place. This is not a surety but a distinct possibility. Understanding whether the difficulty one is facing is due to legal or illegal actions can be one way of attempting to find a resolution. It does not require one to qualify as a lawyer, know how to draft court petitions or be fluent in legalese. Basic knowledge of applicable legal clauses and which institution would be best suited to approach for remedy, can be important allies in trying to solve real time problems with people dealing with a range of environmental and social impacts discussed further in this handbook.

પૃષ્ઠભૂમિ અને સંદર્ભ

આપણે ક્યાંક પણ રહેતા હોઇએ, રોજનો રસ્તો હોય કે પ્રાસંગિક પસાર થતો હોય, સમસ્યા ક્યારેક પણ ઉદ્‌ભવી શકે છે. વ્યક્તિ, ઔદ્યોગિક પરિસરની બાજુમાં રહેતો હોય જે પાસેની નદીને પ્રદૂષિત કરતું હોય, પાવર પ્લાન્ટની બાજુમાં રહેતો હોય કે જે ખેતીની જમીન પર કોલસાની રાખ ઠાલવતું હોય અથવા દરિયા કિનારે કે જ્યાં મુન્સીપાલટી નગરનો ઘન કચરો ઠાલવતું હોય. આપણા મિત્ર કે ગામના વ્યક્તિ દ્વારા નદીના પટમાં થતી રેતીની તસ્કરીના પરિણામસ્વરૂપે આવતા પૂર અથવા તો ટુરિસ્ટ રિસોર્ટ દ્વારા પાણીના પ્રવાહ અને ગૌચરને અવરોધવાના કિસ્સાઓ જાણવા મળતા જ હોય છે. જો આમાંના કોઈ પણ પ્રશ્નો તમે રહો છે એ વિસ્તારમાં નથી જોવા મળતા તેમ છતાં, તમારા રોજના રસ્તા ઉપરથી કોલસો, બોક્સાઈડ, લોખંડ અથવા અન્ય ખનીજની હેરફેર થતી હશે કે જે સામાન્ય જીવનમાં અગવડો ઉભી કરે જ છે.

આવી દરેક પ્રવૃત્તિ હંમેશા નહી પરતું મહદઅંશે કાયદાના ઓઠા હેઠળ કરવામાં આવે છે. આ બંને રીતે હોઇ શકે છે પૂર્વ મંજુરી મેળવવા માટે અથવા મંજુરી મેળવ્યા બાદ, ખાસ સાવધાની અથવા શરતો આધારિત. આવી શરતો માત્ર પર્યાવરણીય મંજુરી પૂરતી જ સીમિત નથી હોતી પરંતુ પટા-કરાર, અથવા જમીન હસ્તાંતરણ કરારમાં પણ જોવા મળે છે. તમે દેશમાં ક્યાંક પણ રહેતા હોવ, કોઈ કોર્ટ ચુકાદો કે હુકમ એવો પણ હોઇ શકે છે કે જે સર્વસામાન્ય હોય અને અમુક ખાસ સંજોગોને લાગુ થતો હોય ઉદાહરણ રૂપે રેતી ઉત્તખનન અથવા ઝાડ કાપવા માટેની મંજુરી, જાહેર જમીનના વપરાશમાં ફેરબદલ. એ શક્ય છે કે સમસ્યાઓ જે તમે જુઓ છો અથવા તો તમને અસર કરે છે એ એટલા માટે ઉદ્‌ભવે છે કે ક્યાંક કોઈ કાયદો, કાયદાકીય અથવા કોર્ટના નિર્દેશોનું પાલન નથી કરી રહ્યું. જો આ હકીકત હોય તો નક્કી કોઈ સંસ્થાકીય માળખું અને સુનિશ્ચિત વહીવટી એજન્સીને આવી પ્રવૃત્તિને રોકવાની, ઉલ્લંઘન ન થાયની તકેદારી રાખવાની અને પરિસ્થિતિનું ઉકેલ લાવી અને દંડ કરવાની જવાબદારી અપાઈ જ હશે. એવા કિસ્સાઓ બની શકે કે જ્યાં કાયદાકીય ઉલ્લંઘન ન થતું હોય પણ રોજીંદા જીવનને અસર થતી હોય અને સ્વચ્છ પાણી અથવા હવા અવરોધાતી હોય. આવા કિસ્સાઓમાં, વહીવટી અધિકારીની સત્તાની મદદ લઈ સમસ્યાનો નિકાલ મેળવી શકાય.

તેમ છતાં, ઘણી વખત અસરગ્રસ્ત લોકોને એ વાતની જાણ નથી હોતી કે સમસ્યા કાયદાના ઉલ્લંઘનના કારણે ઉદ્‌ભવે છે અથવા તેના નિરાકરણ માટે સંસ્થાકીય ઉકેલ ઉપલબ્ધ છે. બની શકે કે જો ફરજિયાત નિર્દેશોનું અમલીકરણ થયું હોત તો સમસ્યા ઉદ્‌ભવી જ ન હોત. આવું ચોક્કસ રીતે નથી કહી શકાતું પરતું તે એક શક્યતા છે. વ્યક્તિ દ્વારા ભોગવાતી સમસ્યા કાયદાકીય છે કે ગેરકાયદેસરની એ સમજ મેળવવી, નિરાકરણ શોધવાનો એક રસ્તો હોય શકે. તે માટે વકીલ હોવું, કે ફરિયાદ લખતા આવડવું કે કાયદાકીય ભાષા આવડવી જરૂરી નથી. લાગુ પડતી કાયદાકીય જોગવાઈઓ અને કઈ સંસ્થા સમસ્યાના ઉકેલ માટે યોગ્ય રહેશે તેની સામાન્ય સમજ, માર્ગદર્શિકામાં આગળ ચર્ચા કરાયેલ પર્યાવરણીય અને સામાજિક અસરો સાથે નિસ્બત ધરાવતા લોકો માટે ઉપયોગી થઇ રહે છે.

One of the most critical components of such problem-solving with law (both in court and outside) is the requirement of evidence or proof. Once the problem is identified and defined and the affected party clarifies what remedy is being sought, community level legal practitioners would along with them need to prepare robust evidence to back the claims. For instance, if it were ascertained that a construction activity is being carried out in contravention to the provisions of any law, it would be important to gather specific evidence before filing a complaint or approaching a relevant institution. A range of documents can be included as proof of illegality, which includes government documents, responses to Right to Information (RTI), photographs, maps and complaint letters. One could also check if the information disclosed by the project proponent at the time of project appraisal was complete and true. Records of public hearing could also be checked to find out if they reflect the mentioned concerns.

This handbook is an attempt to present scenarios where community level environmental justice practitioners can apply and use law to work with affected communities and seek desired remedies through an administrative route. Each scenario presents a problem type, what the complaints could be and then goes on to suggest some legal clauses through which a remedy can be pursued. It draws from several cases currently being pursued by enviro legal coordinators associated with the Centre for Policy Research (CPR)-Namati Environmental Justice Program. It also draws from the resolutions being pursued by implementing partners like Janabhivyakti (Chhattisgarh) and Keonjhar Integrated Rural Development and Training Institute (KIRDTI) (Odisha).

There are two clear caveats while using this handbook:

- First, the legal clauses listed with the problem, are indicative in nature and do not claim to be exhaustive. This implies that it is advisable that practitioners using this handbook look out for additional legal remedies for the problem in hand, which may not be listed here.
- Second, we encourage practitioners to as far as possible share the legal knowledge with affected communities and try to jointly work towards seeking institutional response. This will encourage collective learning and help achieve legal empowerment through practice.

The handbook does not specifically list judicial and court related processes of any of these problems. In case the problem does not get resolved through the administrative route, affected people and community practitioners have the option of accessing avenues such as the National Green Tribunal (NGT) and courts. For this, the assistance of a lawyer is likely to be required. In such instances, the evidence collected, complaints filed and other documentation could form an important basis and support for any legal intervention.

કાયદા (કોર્ટ અને કોર્ટની બાહર) દ્વારા આવી સમસ્યાઓના નિરાકરણ સમયે સહુથી અગત્યની બાબત છે પૂરાવાઓ અથવા સબૂત. એક વાર સમસ્યાની ઓળખ થઇ ગઈ હોય અને તેને નિશ્ચિત કરી અસરગ્રસ્ત પક્ષકાર ચોખવટ કરે કે નિરાકરણ તરીકે પ્રયત્નો થઇ રહ્યા છે, તો સામુદાયિક સ્તરના કાયદા નિષ્ણાતે તેમની સાથે મળી તેઓના દાવાને પૂરવાર કરવા મજબુત પૂરાવાઓ તૈયાર કરવાના રહેશે. દાખલા તરીકે, જો ખબર પડે કે બાંધકામની પ્રવૃત્તિ કોઈ ખાસ કાયદાના નિયમોના પાલન વગર કરવામાં આવી રહી છે, તો ફરિયાદ દાખલ કરતા પહેલા અથવા સંબંધિત સંસ્થાનો સંપર્ક કરતા પહેલા ખાસ પૂરાવાઓ ભેગા કરવાના રહેશે. ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિને પૂરવાર કરવા ઘણા દસ્તાવેજો ઉપયોગી થઇ રહેશે જેવા કે સરકારી દસ્તાવેજો, આર. ટી.આઈ. હેઠળના જવાબો, ફોટોગ્રાફ્સ, નકશાઓ અને અગાઉની ફરિયાદો. એ વાતની પણ તપાસ કરી શકાય કે પ્રોજેક્ટ મૂલ્યાંકન સમયે પ્રોજેક્ટના હિમાયતી દ્વારા જાહેર કરાયેલ માહિતી પૂર્ણ અને સાચી છે કે નહી. પ્રસ્તુત પ્રશ્નો વિશેની માહિતી મેળવવા જાહેર સુનાવણીને લગતા રેકોર્ડ પણ તપાસી શકાય.

આ માર્ગદર્શિકામાં એવા સંજોગોને પ્રસ્તુત કરવાનો પ્રયત્ન છે કે જ્યાં સામુદાયિક સ્તરે પર્યાવરણીય ન્યાયના નિષ્ણાતો અસરગ્રસ્ત સમુદાયો સાથે કામ કરતી વખતે વહીવટી રસ્તો આપનાવી ઈચ્છિત પરિણામ મેળવવા કાયદાનો ઉપયોગ કરી શકે. દરેક સંજોગ એક સમસ્યાનો પ્રકાર દશાવિ છે કે, કેવી ફરિયાદ હોઈ શકે અને તેના માટેની કાયદાકીય જોગવાઈઓ કે જેના થકી નિરાકરણ મેળવી શકાય. આ સંજોગોના ઉદાહરણ સેન્ટર ફોર પોલીસી રીસર્ચ (સી.પી.આર) – નમતી એન્વાયર્મેન્ટ જસ્ટીસ પ્રોગ્રામ સાથે સંકળાયેલ એન્વાયરો-લીગલ કોઓર્ડીનેટર દ્વારા હાલમાં જ હાથ ધરાયેલ કિસ્સાઓમાંથી જ લેવાયેલ છે. તે જનઅભિવ્યક્તિ (છત્તીસગઢ) અને કીર્તદી (ઓડીસા) જેવા અમલીકરણ ભાગીદાર દ્વારા આગ્રહિત ઠરાવોમાંથી પણ ઉદાહરણ લે છે.

આ માર્ગદર્શિકાના ઉપયોગ સમયે બે બાબતો ધ્યાને રાખવાની છે:

- પહેલું, પ્રશ્નો સાથે દર્શાવાયેલ કાયદાકીય જોગવાઈઓ સૂચનાત્મક છે, અને વિસ્તૃત હોવાનો દાવો નથી કરતી. એનો અર્થ એવો છે કે નિષ્ણાત કે જે આ માર્ગદર્શિકાનો ઉપયોગ કરી રહ્યા હોય એ હાથ ધરાયેલ પ્રશ્નના નિકાલ માટે અન્ય કાયદાકીય ઉપાયનો પણ વિચાર કરવો કે જેનો અહિંયા ઉલ્લેખ ન કરાયો હોય.
- બીજું, અમે નિષ્ણાતોને સમુદાય સાથે બને તેટલું કાયદાકીય જ્ઞાનની આપલે કરવા માટે પ્રોત્સાહિત કરીએ છીએ જેથી સમુદાય સાથે મળી માળખાગત પ્રત્યુત્તર મેળવી શકાય.

આ માર્ગદર્શિકામાં દર્શાવાયેલ પ્રશ્નો માટે નિશ્ચિત કાયદાકીય અને કોર્ટ સંબંધિત પ્રક્રિયાઓ સૂચિત નથી કરવામાં આવી. એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં પ્રશ્નનું નિરાકરણ વહીવટી રાહે ન આવતો હોય અસીલ અને સમુદાય નિષ્ણાતો નેશનલ ગ્રીન ટ્રીબ્યુનલ (એન.જી.ટી.) અને કોર્ટનો માર્ગ લઈ શકે છે. આ માટે વકીલની જરૂર રહેશે. આવા કિસ્સાઓમાં, એકત્રિત કરાયેલ પૂરાવાઓ, દાખલ કરાયેલ ફરિયાદો અને અન્ય દસ્તાવેજો કાયદાકીય હસ્તક્ષેપ માટે મહત્વપૂર્ણ આધાર બની રહેશે.

SECTION I

PROBLEM STATEMENT AND LEGAL REMEDY

[Note: An index of specific sections included in the scenarios below is available in Section II of this Handbook.]

SCENARIO 1

What is the complaint?

A group of people has approached a community worker to say that a mine near their village is pumping out water from a stream to use within a factory's premises. They do not know what the nature of the use within the premises is or whether or not the owners have permission to do this. For the last eight months or so, they have seen a pipeline constructed to draw this water. Since the same stream irrigates the rice fields in the area, they are worried that the water in the stream will get depleted and will not be available for cultivation. They say that they have already noticed some signs of the water flow being reduced, despite good rains in the current year.

Is a law being violated?

Mining, power generation or industrial operations require specific permissions to draw both surface as well as ground water. In the present case, since the water is being drawn from a stream, it will attract the legal provisions related to surface water. Each state may also have its own defined limits for drawing water for agriculture, domestic or industrial purposes, which would be important to ascertain.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. Environment Impact Assessment (EIA) Notification, 2006: Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition of the environmental clearance letter.	1. State Environment Impact Assessment Authority (SEIAA) (if Category B project) 2. Ministry of Environment, Forest and Climate Change (MoEFCC) (if Category A project)	Section 2 Environmental clearance letters mention the amount of water required by the industry and the source. They would have a specific condition related to drawing of water and deterioration of water sources. They would also have a reference to the agency from whom permissions needs to be taken.

કલમ ૧

સમસ્યાનું વર્ણન અને કાયદાકીય ઉપાય

[નોંધ: નીચે દર્શાવાયેલ પરીપ્રેક્ષ્યમાં ઉલ્લેખ કરાયેલ ખાસ કલમો અને પેટા-કલમોની સૂચી આ માર્ગદર્શિકા ના ભાગ બે માં આપવામાં આવેલ છે.]

સ્થીતી ૧

ફરિયાદ શું છે?

લોકોનો સમૂહ સામુદાયિક કાર્યકરને મળીને જણાવે છે કે ગામ પાસે આવેલી ખાણ નદીપ્રવાહમાંથી પોતાના કારખાના માટે પાણી ઉપયોગમાં લે છે. તેઓને ખબર નથી કે આ પાણીનો ઉપયોગ કયા કામ માટે થઈ રહ્યો છે અને શું કારખાના પાસે આ પાણીના ઉપયોગ માટેની પરવાનગી છે કે કેમ. તેઓએ પાછલા આઠ મહીનાથી આ પાણીને કારખાના સુધી લઈ જવા માટેની પાઈપલાઈન નાખેલી જોઈ છે. આ નદીનું પાણી પાસેના ડાંગરના ખેતરોને પાણી પુરું પાડે છે અને તેઓને ચિંતા છે કે નદીનું પાણી ઓછું થઇ જશે અને ખેતી માટે નહી મળી રહે. તેઓ કહે છે કે આ વર્ષે સારો વરસાદ થયો હોવા છતાં પાણીનો પ્રવાહ ઓછો થઇ ગયો છે.

શું કાયદાનો ઉલ્લંઘન થાય છે?

ખાણ, ઉર્જા ઉદ્પાદન અથવા ઔદ્યોગિક પ્રક્રિયાઓ માટે સપાટી ઉપરનું અથવા ભૂજળના ઉપયોગ માટે ખાસ પરવાનગી લેવાની હોય છે.આ કિસ્સામાં પાણી નદીમાંથી લેવાઇ રહ્યું છે માટે સપાટી ઉપરના પાણીના ઉપયોગને લગતા કાયદાકીય નિયમો લાગુ પડશે. દરેક રાજ્યમાં પાણીના ખેતી, ઘરેલું અને ઔદ્યોગિક ઉપયોગ માટે ખાસ સીમાઓ નક્કી કરાયેલ હોઈ શકે જે માહિતી મેળવવી અગત્યની છે.

કાયદો	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતી સંબંધી કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ (EIA): તપાસ કરો કે પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ સંબંધી પરવાનગી મેળવી છે. જો હા, તપાસ કરો કે શું પર્યાવરણ સંબંધી પરવાનગીમાં દર્શાવાયેલ કોઈ ખાસ જોગવાઈનું ઉલ્લંઘન થઇ રહ્યું છે.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (SEAC) (વર્ગ બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	કલમ ૨ : પર્યાવરણીય પરવાનગી પત્રોમાં ઉદ્યોગો માટે જરૂરી પાણીની માત્રા અને તેનો પ્રવાહ જણાવવામાં આવે છે. તેમાં પાણીના સિંચન અને પ્રવાહને થતી અસર બાબતે ખાસ શરતો જણાવાઈ હશે. તેમાં કઈ એજન્સી અથવા સંસ્થા પાસેથી આવી પરવાનગી મેળવવીનો પણ ઉલ્લેખ હશે.

2. Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974: (under which consent to operate is sought, for which the project has to disclose the sources of water)	State Pollution Control Board (SPCB) or its nearest regional office	Section 26 (in case the company has not complied with conditions of the consent to operate) Section 33A whereby in case of any violation, the SPCB can give directions for closure or stopping water or electricity supply. Conditions of the consent to operate where specifics of the water source would be mentioned
Site specific laws		
3. Ecologically Sensitive Areas (ESAs), Critically Vulnerable Coastal Areas (CVCA), Critically Polluted Area, etc.: Check whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to restrict the drawing of water in a notification for an ESA, CVCA, Critically Polluted Area, etc.	1. MoEFCC 2. ESA Management Committee 3. State Coastal Zone Management Authority (SCZMA) 4. Pollution Control Board (PCB)	1. Section 3 (2) (v) of the Environment (Protection) Act (EPA), 1986 2. Section 4 of the Coastal Regulation Zone (CRZ) Notification, 2011 3. Section 19 of the Air Act, 1981 or the Water Act, 1974
State specific Laws (example)		
4. Odisha Pani Panchayat Act, 2002: Check if the Panchayat has used its powers to imprison and/or levy a fine in case of any unlawful damage to the irrigation system		Section 23

RELATED CONDITIONS IN AN ENVIRONMENTAL CLEARANCE LETTER OF A COAL MINE

- The project proponent shall obtain necessary prior permission of the competent authorities for drawl of the requisite quantity of surface water.
- Necessary prior clearance from the Central Ground Water Authority (CGWA) shall be obtained for working below the water level and for pumping of ground water.
- Rainwater harvesting and also other measures for conservation of water and augmentation of ground water resources shall be taken in consultation with the State Ground Water Board (SGWB).
- The project authority shall implement suitable conservation measures to augment ground water resources in the area in consultation with the Regional Director, Central Ground Water Board (CGWB).

૨. એર (પ્રિવેન્શન એન્ડ કંટ્રોલ ઓફ પોલ્યુશન) એક્ટ ૧૯૭૪: સુધારા (જેમાં સંચાલન માટે પરવાનગી લેવાની હોય છે, અને પ્રોજેક્ટ હેઠળ પાણીનો પ્રવાહ જણાવવાનો હોય છે.	રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અથવા તેની નજીકનું પ્રાદેશિક કાર્યાલય	કલમ ૨૬ (એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં કમ્પનીએ સંચાલન માટેની પરવાનગીમાં દર્શાવાયેલ શરતોનું પાલન નથી કર્યું. કલમ ૩૩ એ ઉલ્લંઘનના કિસ્સામાં રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ પાણી અને વીજળી પૂરવઠો બંધ કરવાના નિર્દેશ આપી શકે છે. સંચાલન માટેની પરવાનગી કે જ્યાં પાણીના પ્રવાહનો ઉલ્લેખ બાબતની જોગવાઈ હોય.
સ્થળને લગતા ખાસ કાયદાઓ		
૩. ઇ.એસ.એ., સી.વી.સી.એ, સી.ઈ.પી.આઈ: ઇ.એસ.એ., સી.વી.સી.એ અને ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તારના સંદર્ભમાં જાહેરનામામાં પાણીના સિંચનને લગતા કોઈ ખાસ હુકમ, જાહેરનામું અથવા નિર્દેશ અપાયા હોય	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવેંતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન કમિટી ૩. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	૧. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬ની કલમ ૩ (૨) ૫ ૨. સી.આર.ઝેડ નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧ કલમ ૪ ૩. એર એક્ટ,૧૯૮૧ અથવા વોટર એક્ટ, ૧૯૭૪
રાજ્ય સંબંધી ખાસ કાયદાઓ		
૪. ઓડીસા પાણી પંચાયત અધિનિયમ, ૨૦૦૨: સીંચાઈ વ્યવસ્થા અથવા પાણીને કરાયેલ નુકસાનની બાબતમાં પંચાયત દંડ વસુલી શકે.		કલમ ૨૩

પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં કોલસાની ખાણ સંબંધી શરતો

- પ્રોજેક્ટના સમર્થકે જરૂર પ્રમાણે સપાટી ઉપરના પાણીના સિંચન માટે યોગ્ય સત્તાધિકારી પાસેથી પરવાનગી મેળવી લેવી.
- પાણીની સપાટીથી નીચે કામ કરવા માટે અને ભૂજળને પમ્પ વડે કાઢવા માટે કેન્દ્રીય ભૂજળ સત્તાધિકારી પાસેથી પૂર્વપરવાનગી મેળવી લેવી.
- વરસાદના પાણીનું સિંચન પણ પાણી સંરક્ષણ માટેનું યોગ્ય પગલું છે અને રાજ્ય ભૂજળ બોર્ડ/ કેન્દ્રીય ભૂજળ સત્તાધિકારી સાથે વિમર્શ કરી ભૂજળ સંસાધનમાં વૃદ્ધિ માટેના પગલા હાથ ધરી શકાય.
- પ્રોજેક્ટ સત્તાધિકારી પ્રાદેશિક નિર્દેશક, કેન્દ્રીય ભૂજળ બોર્ડ સાથે વિમર્શ કરી ભૂજળ સંસાધનમાં વૃદ્ધિ થાય એ માટેના પગલાનું અમલીકરણ કરશે.

SCENARIO 2

What is the complaint?

Villagers have approached a paralegal with the complaint that common village land has been leased out for mining to private companies. The residents of the villages have been using this land for grazing their cattle for three generations. From a written response they received from the District Collector's office, it appears that several small mining leases have been issued, parceling the grazing land. If these lands are lost, the villagers will not be able to continue their livestock related livelihoods, as the land for grazing will be lost.

Is a law being violated?

The first question that needs to be asked here is if there is a national or state specific law or government department or agency which governs the use of common village lands. It is based on this information that the next steps can be planned. The location of the grazing land may also attract other site specific laws.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Court judgments and Administrative Procedures		
1. SC Judgment (dated 28.01.11) in Civil Appeal No. 1132/2011 @ SLP(C) No. 3109/2011: Related to the protection of common lands	1. State Government (Development Commissioner) 2. Sarpanch/ Head of Panchayat	Directions to the State Governments to evict illegal occupants of common village lands under the Panchayat Directions restricting conversion of common lands to other purposes
2. State Panchayat Act: Check whether the Panchayat has any special powers to protect common village lands under its jurisdiction	Sarpanch/Head of Panchayat	Each state has its own Panchayat Act
Permissions, Rights and Consents related laws		
3. No Objection Certificate (NOC) from the Panchayat: Check whether an NOC has been sought from the concerned Panchayat	Sarpanch/Head of Panchayat	Each state has its own Panchayat Act

સ્થીતી ૨

ફરિયાદ શું છે?

ગામના લોકોએ પેરાલીગલનો સંપર્ક કરી જાણ કરી કે ગામની જાહેર જમીન ખાણના કામ માટે ખાનગી કંપનીને પટ્ટે અપાઈ ગઈ છે. ગામના લોકો ત્રણ પેઢીથી આ જમીનનો ઉપયોગ પોતાના ઢોર ચરાવવા માટે કરતા હતા. જીલ્લા કલેક્ટર સાહેબ પાસેથી લેખિતમાં માહિતી મળી છે કે ઘણી નાની ખાણોને ગૌચરની જમીન પટ્ટે અપાઈ છે. જો આ જમીન ખાનગી કંપનીઓને આપી દેવાય તો પશુપાલન સાથે જોડાયેલ આજીવિકાને ટકાવી રાખવી મુશ્કેલ થશે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

અહિયાં પહેલો પ્રશ્ન એ થાય છે કે શું ગામની જાહેર જમીનને લાગુ પડતો કોઈ રાષ્ટ્રીય અથવા રાજ્ય સ્તરનો કાયદો છે? આ માહિતી ઉપર આધાર રાખી આગળના પગલા નક્કી કરી શકાય. એવું પણ બને કે ગૌચર જમીનનું સ્થાન/ભૌગોલિક સ્થિતિ અન્ય સ્થળ આધારિત કાયદાઓ હેઠળ પણ આવરી લેવાયું હોય.

કાયદો	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
કોર્ટના ચુકાદાઓ અને વહીવટી પ્રક્રિયાઓ		
૧. સુપ્રીમ કોર્ટ જજમેન્ટ (તારીખ ૨૮/૧/૨૦૧૧) સિવિલ અપીલ નં. ૧૧૩૨/૨૦૧૧ અને સ્પેશ્યલ લીવ પીટીશન (સી.) નં. ૩૧૦૯/૨૦૧૧. (જાહેર જમીનના રક્ષણ સંબંધી)	૧. રાજ્ય સરકાર (ડેવલપમેન્ટ કમિશ્નર) ૨. સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ	રાજ્ય સરકારને ગ્રામ પંચાયતની જમીન સંબંધી ગેરકાયદેસર કબજેદારને જમીન ખાલી કરી દેવા નિર્દેશ. જાહેર જમીનને ઉપયોગમાં હેતુફેરની મનાઈ માટેનો નિર્દેશ
૨. રાજ્ય પંચાયત અધિનિયમ: તપાસ કરો કે પંચાયતને તેમના નેજા હેઠળની જાહેર જમીનના રક્ષણ માટે કોઈ ખાસ સત્તા છે.	સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ	દરેક રાજ્યનો પોતાનો પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૩. પંચાયત પાસેથી વાંધો નહોવા મુજબનું પ્રમાણ પત્ર (નો ઓબ્જેક્શન સર્ટિફિકેટ) તપાસ કરો કે સંલગ્ન પંચાયત પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ મેળવાયેલ છે કે નહી.	સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ	દરેક રાજ્યને પોતાનું પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.

Site specific laws		
4. Coastal Regulation Zone (CRZ) Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zone(s)	1. SCZMA 2. District Level Coastal Committee (DLCC) (under the District Collector)	Section 3; Section 4 and Section 7
5. ESA: Check whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to protect or conserve this area, or restrict activity like ESA,	1. MoEFCC 2. ESA Management Committee	Section 3 (2) (v) of the EPA, 1986

સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૫. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧; તપાસ કરો કે નોટીફીકેશન હેઠળ આવરી લેવાયેલ કાંઠાના વિસ્તારમાં કોઈ ગ્રાહ્ય પ્રવૃત્તિ ચાલી રહી છે.	૧. રાજ્યની રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે કાંઠા વિસ્તાર કમિટી (DLCC) (જીલ્લા કલેકટરના નેજા હેઠળ)	કલમ ૩, કલમ ૪, કલમ ૭
૬. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર: શું આ વિસ્તારના સંરક્ષણ, રક્ષણ અથવા પ્રવૃત્તિને રોકવા માટેનો કોઈ હુકમ, જાહેરનામું અથવા માર્ગદર્શન જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સમિતિ	પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, (EPA) ૧૯૮૬ની કલમ ૩(૨) ૫

SCENARIO 3

What is the complaint?

A paralegal is approached by a few representatives of the fishing community with news that a railway line is being constructed across an inter-tidal area. They have witnessed that the construction of the railway line involves bunding and filling up of the creek with mud. This is going to impact the flow of water and thereby the availability of fish. It will also impact their undeterred access to the creek and inter-tidal area. They have only seen local contractors working in the area who are not very forthcoming with information or open to dialogue.

Is a law being violated?

The construction of a railway line in a coastal area is likely to require some legal and statutory permissions before which construction activity can be initiated. These could either be site specific permissions or those which are applicable to railway lines irrespective of their location. There are some questions, which would need to be asked with regard to legality of the construction.

સ્થીતી 3

ફરિયાદ શું છે?

માછીમાર સમુદાયના અમુક લોકો પેરાલીગલને મળી સમાચાર આપે છે કે આંતર-ભરતી વિસ્તારમાં રેલ્વે લાઈન નખાઈ રહી છે. તેઓએ જોયું છે કે રેલ્વે લાઈન નાખવા માટે ખાડીના વિસ્તારને માટીથી ભરી દેવામાં આવશે જેથી પાણીનો વહેણ રોકાઈ જશે અને માછલીઓની સંખ્યામાં ઘટાડો થશે. આથી તેઓની ખાડી અને આંતર-ભરતી વિસ્તાર સુધીની પહોંચને પણ અસર થશે. તેઓએ માત્ર સ્થાનિક કોન્ટ્રેક્ટરોને કામ કરતા જોયા છે કે જેઓ કોઈ માહિતી આપી નથી રહ્યા કે કોઈ વાર્તાલાપ કરવા પણ તૈયાર નથી.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

કાંઠા વિસ્તારમાં રેલ્વે લાઈનનું બાંધકામ શરુ કરતા પહેલા અમુક કાયદાકીય પરવાનગી મેળવી લેવાની હોય છે. તે સ્થળ આધારિત ખાસ પરવાનગી હોઈ શકે અથવા તો કોઈ પણ સ્થળે નંખાતી રેલ્વે લાઈન આધારિત હોઈ શકે. બાંધકામની કાયદેસરતાને લગતા અમુક પ્રશ્નો પૂછી શકાય:

Photo credit: Kanchi Kohli / કાંચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/Officials	Section/Clause
Site specific laws		
1. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zones	1. SCZMA 2. DLCC (under the District Collector)	Section 3; Section 4 and Section 7
2. Forest (Conservation) Act (FCA), 1980: Check whether the construction is being carried out on forest land and if permission for forest diversion is required	1. Divisional Forest Officer 2. MoEFCC (Regional and New Delhi office)	Section 2
3. Wildlife (Protection) Act (WLPA), 1972: Check whether the activity is being carried out around an area declared as protected under the WLPA (e.g. National Park, Sanctuary, etc.)	1. Divisional Forest Officer (Wildlife) 2. Conservator of Forests (Wildlife) 3. State Board for Wildlife (SBWL)	Section 29 and; Section 35 (6)
4. ESA, CVCA or Critically Polluted Area: Check whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to protect or conserve this area or restrict activity under the declaration of an ESA, CVCA or a Critically Polluted Area	1. MoEFCC 2. CZMA 3. PCB	1. Section 3 (2) (v) of the EPA, 1986 2. Section 4 of the CRZ Notification, 2011 3. Section 19 of the Air Act, 1981 or the Water Act, 1974
Permissions, Rights and Consents related laws		
5. NOC from the Panchayat or Municipality: Check whether an NOC has been sought from the concerned Panchayat or Municipality	1. Sarpanch/Head of Panchayat 2. Elected Municipal Corporator/Municipal Commissioner	Each state has its own Panchayat Act
6. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zone(s)	1. SCZMA 2. DLCC(under the District Collector)	Section 3; Section 4 and Section 7
7. Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006 (FRA, 2006): Check whether there are any pending individual or community forest rights claims and if the consent of a Gram Sabha has been sought prior to forest diversion	1. Forest Rights Committee 2. Gram Panchayat 3. District Collector	3.8.2009 circular issued by MoEFCC

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૧. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧: તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃત્તિ સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે.	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય દરીયાકાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે દરીયાકાંઠા સમિતિ (DLCC)(જીલ્લાકલેક્ટરનાનેજાહેઠળ)	કલમ ૩, કલમ ૪, અને કલમ ૭
૨. વન સુરક્ષા અધિનિયમ, (FCA) ૧૯૮૦: શું બાંધકામ જંગલની જમીન ઉપર થઈ રહ્યું છે અને શું જમીનના હેતુફેર માટે પરવાનગીની જરૂર છે.	૧. વિભાગીય વન અધિકારી ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (પ્રાદેશિક અને નવી દિલ્લી સ્થિત કાર્યાલય)	ની કલમ ૨
૩. વન્યજીવન સંરક્ષણ અધિનિયમ, (WLPA) ૧૯૭૨: શું પ્રવૃત્તિ સદર કાયદા હેઠળ જાહેર કરાયેલ સંરક્ષિત વિસ્તારમાં કરવામાં આવી રહી છે. (ઉદાહરણ રાષ્ટ્રીય ઉધાન, અભ્યારણ્ય વિગેરે)	૧. વિભાગીય વન અધિકારી (વન્યજીવન) ૨. વન સંરક્ષક (વન્યજીવન) ૩. રાજ્ય કક્ષાનું વન્યજીવન બોર્ડ	કલમ ૨૯, કલમ ૩૫(૬)
૪. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર, સી.વી.સી.એ., સી.ઈ.પી.આઈ: શું પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર, સી.વી.સી.એ., ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર વિગેરે જેવા કોઈ ખાસ હુકમ, જાહેરનામું અથવા માર્ગદર્શિકા જાહેર કરવામાં આવી છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (CZMA) ૩. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	૧. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, (EPA) ૧૯૮૬ની કલમ ૩(૨) ૫ ૨. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧ની કલમ ૪ ૩. એર એક્ટ, ૧૯૮૧ અથવા વોટર એક્ટ, ૧૯૭૪
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધિત કાયદાઓ		
૫. પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ: તપાસ કરો કે સંબંધિત પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ લીધેલ છે.	૧. સરપંચ/પંચાયત પ્રમુખ ૨. ચુંટાયેલ મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેટર/ મ્યુનીસીપલ કમિશ્નર	દરેક રાજ્યને તેનું આગવું પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.
૬. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧: તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃત્તિ સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે.	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે કાંઠા સમિતિ (DLCC) (જીલ્લા કલેક્ટરના નેજા હેઠળ)	કલમ ૩, કલમ ૪, અને કલમ ૭
૭. વન અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૬: (FRA)શું કોઈ વ્યક્તિગત અથવા સામુદાયિક જંગલને લગતા અધિકારો અનિર્ણિત છે અને શું જમીન હેતુફેર માટે ગ્રામ સભાની મંજુરી લેવામાં આવી છે	૧. વન અધિકાર સમિતિ ૨. ગ્રામ સભા ૩. જીલ્લા કલેકટર	વન અને પર્યાવરણ – જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) દ્વારા જાહેર કરાયેલ તારીખ ૩.૮.૨૦૦૯ના રોજનું પરિપત્ર

SCENARIO 4

What is the complaint?

During a visit to a local village, the grassroots legal advocate or community paralegal took a walk to a river adjoining the stream. The villagers had been inviting her to come there because they had noticed that a pipeline had been regularly dumping foul smelling effluent into the river. While the pipeline had been constructed a year back, the villagers had only begun noticing its impact recently when their customers rejected the fish catch, finding that it tasted of chemicals. The discharge had not smelled earlier and this had been only a recent occurrence over the last three months or so.

Is a law or legal condition being violated?

In the present scenario it would first need to be understood if the pipeline is attached to any industry or effluent treatment facility. If yes, then does the industry or the facility have the necessary permissions related to the discharging effluent in the river? If there is a permission, then what is the allowed quantum of discharge and is to be treated or untreated?

સ્થીતી ૪

ફરિયાદ શું છે?

સ્થાનિક ગામની મુલાકાત સમયે ગ્રામ્ય સ્તરના કાયદાકીય વકીલ અથવા સામુદાયિક પેરાલીગલ પાસેના નદીના પ્રવાહ પાસે ચાલવા જાય છે. તેને અહિયાં આવવા માટે આમંત્રિત કરાયું છે કારણ કે ગામના લોકોએ એક પાઈપલાઈન જોઈ છે જે સતત દુર્ગંધ મારતું પ્રવાહી નદીમાં છોડે છે. આ પાઈપલાઈન એક વર્ષ અગાઉથી બાંધવામાં આવી છે પરંતુ ગામના લોકોનું ધ્યાન હાલ જ ગયું કે જ્યારે તેઓના ગ્રાહકોએ તેઓ દ્વારા વેચાતી માછલી કેમિકલ જેવો સ્વાદ ધરાવતી હોવાના કારણે ખરીદવાની ના પાડી. છોડવામાં આવતા પ્રવાહીમાંથી પહેલા દુર્ગંધ આવતી ન હતી પણ તે પાછલા ત્રણ મહીનાથી જ દુર્ગંધ આપે છે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

પ્રસ્તુત પરીપ્રેક્ષ્યમાં સર્વપ્રથમ એ બાબત સમજવી પડશે કે શું આ પાઈપલાઈન કોઈ ઉદ્યોગ અથવા પ્રવાહી બગાડની સુધાર-પ્રક્રિયા સાથે જોડાયેલ છે? જો હા, શું આ ઔદ્યોગિક એકમને પ્રવાહી બગાડ નદીમાં વહાવી દેવા માટેની પરવાનગી મળેલ છે? જો પરવાનગી હોય તો નિકાલ કરાયેલ પ્રવાહીની માત્રા કેટલી અને શું, છે એજ સ્થિતિમાં નિકાલ કરવાનું છે અથવા અમુક પ્રક્રિયામાંથી પસાર કરાયા પછી તેનો નિકલા કરવાનો છે ?

Photo credit: Kanchi Kohli/કાંચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Site specific laws		
1. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zone(s)	1. SCZMA 2. DLCC (under the District Collector)	Section 3; Section 4 and Section 7
2. FCA, 1980: Check whether the construction is being carried out on forest land and if permission for forest diversion is required	1. Divisional Forest Officer 2. MoEFCC (Regional and New Delhi office)	Section 2
3. Critically Polluted Area under the Air or Water Act: Check whether the area has been declared a Critically Polluted Area and if any special safeguards have been issued	PCB(s)	1. Chapter IV and Section 19 of the Air Act, 1981 2. Section 19 of the Water Act, 1974, 3. Section 19 of Air Act, 1981
4. WLPA, 1972: Check whether the activity is being carried out around an area declared as protected under the WLPA (e.g. National Park, Sanctuary, etc.)	1. Divisional Forest Officer (Wildlife) 2. Conservator of Forests (Wildlife) 3. State Board for Wildlife (SBWL)	Section 29; Section 35 (6)
Permissions, Rights and Consents related laws		
5. NOC from the Panchayat or Municipality: Check whether an No Objection Certificate (NOC) has been sought from the concerned Panchayat or Municipality	1. Sarpanch/Head of Panchayat 2. Elected Municipal Corporator/Municipal Commissioner	Each state has its own Panchayat Act
6. EIA Notification, 2006: Check whether the industry/ facility has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition of the environmental clearance letter.	1. SEIAA (if Category B project) 2. MoEFCC (if Category A project)	Section 2 and related procedures Schedule of the EIA Notification and specifically Sections 7 (d); Section 7 (h)

કાયદાઆ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૧. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧: તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃત્તિ સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે.	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે કાંઠા સમિતિ (DLCC) (જીલ્લા કલેક્ટરના નેજા હેઠળ)	કલમ ૩, કલમ ૪, અને કલમ ૭
૨. વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૦: (FCA) શું બાંધકામ જંગલની જમીન ઉપર થઈ રહ્યું છે અને શું જમીનના હેતુફેર માટે પરવાનગીની જરૂર છે.	૧. વિભાગીય વન અધિકારી ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (પ્રાદેશિક અને નવી દિલ્લી સ્થિત કાર્યાલય)	વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૦ (FCA)ની કલમ ૨
૩. એર અથવા વોટર એક્ટ હેઠળ ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર: શું વિસ્તારને ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર તરીકે જાહેર કરાયું છે અને કોઈ ખાસ તકેદારીના પગલા જાહેર કરાયા છે	પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	એર એક્ટ ૧૯૮૧નો ભાગ ૪ અને કલમ ૧૯; વોટર એક્ટ ૧૯૭૪ની કલમ ૧૯
૪. વન્યજીવન સંરક્ષણ અધિનિયમ, (WLPA) ૧૯૭૨: શું પ્રવૃત્તિ સદર કાયદા હેઠળ જાહેર કરાયેલ સંરક્ષિત વિસ્તારમાં કરવામાં આવી રહી છે. (ઉદાહરણ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન, અભ્યારણ્ય વિગેરે)	૧. વિભાગીય વન અધિકારી (વન્યજીવન) ૨. વન સંરક્ષક (વન્યજીવન) ૩. રાજ્ય કક્ષાનું વન્યજીવન બોર્ડ	કલમ ૨૯, કલમ ૩૫ (૬)
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૫. પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ: તપાસ કરો કે સંબંધિત પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ લીધેલ છે.	૧. સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ ૨. ચુંટાયેલ મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેટર/ મ્યુનીસીપલ કમિશ્નર	દરેક રાજ્યને તેનું પોતાનું પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.
૬. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: ઉદ્યોગ, ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ અથવા પાઇપલાઇન માટે પરવાનગી અથવા પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઈ ખાસ જોગવાઇનું ઉલ્લંઘન.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ ઈમ્પેક્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (SEIAA) (જો કેટેગરી બી પ્રોજેક્ટ હોઈ તો) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) જો કેટેગરી એ પ્રોજેક્ટ હોય	ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ની સૂચી અને ખાસ કરીને કલમ ૭ (ઘ); ૭ (ઙ) ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ ની કલમ ૨ અને સંલગ્ન પ્રક્રિયાઓ

7. Water (Prevention and Control of Pollution) Act, 1974: Check whether the consents to establish and operate the pipeline as part of the industry/facility or independently have been obtained and if there is any violation of the same	1. SPCB and its regional offices	Section 25 (1); Section 25 (4)
Public nuisance under criminal law		
8. The Indian Penal Code (IPC), 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines a public nuisance

CONDITIONS IN A CRZ APPROVAL LETTER OF AN INDUSTRY ON THE WEST COAST

- There shall be disposal of solid and liquid wastes in the coastal areas.
- Sewage Treatment facility should be provided in accordance with the CRZ Notification. Chlorination shall be adopted and treated sewage should be reused.
- Adequate measures should be taken to prevent odour problems from the solid waste processing plant and sewage treatment plant.

૭. વોટર (પ્રિવેન્શન એન્ડ કંટ્રોલ ઓફ પોલ્યુશન) એક્ટ, ૧૯૭૪: પાઈપલાઈનને ઉદ્યોગના ભાગ રૂપે અથવા સ્વતંત્ર રીતે સ્થાપિત કરવું અને સંચાલન કરવું	૧. રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અને તેના પ્રાદેશિક કાર્યાલયો	કલમ ૨૫ (૧); કલમ ૨૫ (૪)
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૮. ભારતીય દંડ સંહિતા, (IPC) ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેક્ટર	કલમ ૧૯ દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮: જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા

પશ્ચિમી કિનારા ઉપર સ્થિત ઉદ્યોગો માટે સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન પરવાનગી પત્ર હેઠળની શરતો

- કાંઠા વિસ્તારમાં ઘન અને પ્રવાહી કચરાનો નિકાલ થશે
- સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશનની જોગવાઈ મુજબ ગંદા પાણી માટે સીવેજ ટ્રીટમેન્ટ સુવિધા હોવી જોઇશે. પાણીમાં ક્લોરીન ભેળવી શુદ્ધીકરણ હાથ ધરાશે અને આ રીતે શુદ્ધ કરાયેલ પાણીને ફરી ઉપયોગમાં લેવાશે.
- ઘન કચરના પ્રોસેસિંગ પ્લાન્ટ અને એસ.ટી.પી. પાસેના વિસ્તારમાં દુર્ગંધ ન આવે તે માટે પૂરતા પગલા લેવા

SCENARIO 5

What is the complaint?

Residents of a village settlement approached a paralegal with news related to construction of a godown by a private company. The residents have found out that the godown will be used for storing toxic chemicals. The location of the storage terminal is very close to the village school and within a range of one kilometre from their village boundary. They are worried about the harmful effects of toxic chemicals on their health once the godown is constructed. Villagers also fear that in the event of an accident or a leakage in the terminal, their lives and their children's lives will be at risk. They have raised all these concerns before the government officials and yet the construction activity has continued.

Is a law being violated?

In this case it needs to be understood (a) if the godown has the necessary permissions for construction; if yes, what is the exact location and (b) whether approvals for the storage and handling of hazardous chemicals have been obtained. Since the local people have raised these issues before government bodies in the past, it can be checked if this was through a legal forum like a public hearing and whether they are reflected anywhere in the project appraisal process. It can also be checked if the conditions on which the permissions were granted, are complied with.

સ્થીતી ૫

ફરિયાદ શું છે?

ગામના રહેવાસીઓ પેરાલીગલને મળી ખાનગી કંપની દ્વારા ગોડાઉનના બાંધકામ વિશેના સમાચાર આપે છે. રહેવાસીઓને ખબર પડી છે જે આ ગોડાઉનનો ઉપયોગ ઝેરી રસાયણના સંગ્રહ માટે કરવા આવશે. આ ગોડાઉન ગામની સ્કુલથી ઘણું નજીક છે અને અને તેઓના ગામની સીમાના ૧ કી.મી.ના અંતરમાં આવે છે. તેઓને ગોડાઉનનું બાંધકામ થઇ ગયા પછી તેમના સ્વાસ્થ્ય ઉપર થનારી આડ અસરની ચિંતા છે. તેઓને એવી પણ ચિંતા છે કે જો ગોડાઉનમાં કોઈ અકસ્માત થાય અથવા ગળતરનો બનાવ બને તો તેઓના બાળકોનું જીવન જોખમમાં મુકાય. તેઓએ તેમની ફરિયાદની રજૂઆત સંબંધિત સરકારી અધિકારીઓ સમક્ષ કરી છે છતાં બાંધકામ ચાલુ છે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

આ કિસ્સામાં એ બાબત સમજી લેવી જોઈએ કે (૧) શું ગોડાઉન બનાવવા માટે જરૂરી પરવાનગી મેળવેલ છે. જો હા, તો ગોડાઉનના બાંધકામ માટે ખરેખર કયું સ્થળ ફાળવવામાં આવ્યું છે અને (૨) શું ઝેરી રસાયણના સંગ્રહ અને નિભાવ માટે પરવાનગી અપાઈ છે. લોકોએ આ બાબતે ભૂતકાળમાં સરકારી અધિકારીઓ સમક્ષ પોતાની ફરિયાદની રજૂઆત કરી છે, તો તપાસ કરી શકાય કે શું આવી રજુઆતો કાયદાકીય મંચ જેવા કે જાહેર સુનાવણી દ્વારા કરવામાં આવી છે અને શું આવી ફરિયાદોનો ઉલ્લેખ પ્રોજેક્ટ મૂલ્યાંકનમાં ક્યાય દર્શાવાઈ છે. એ બાબતની પણ તપાસ કરી શકાય કે જે શરતોને આધીન પરવાનગી અપાઈ છેનું પાલન થઇ રહ્યું છે કે નહી.

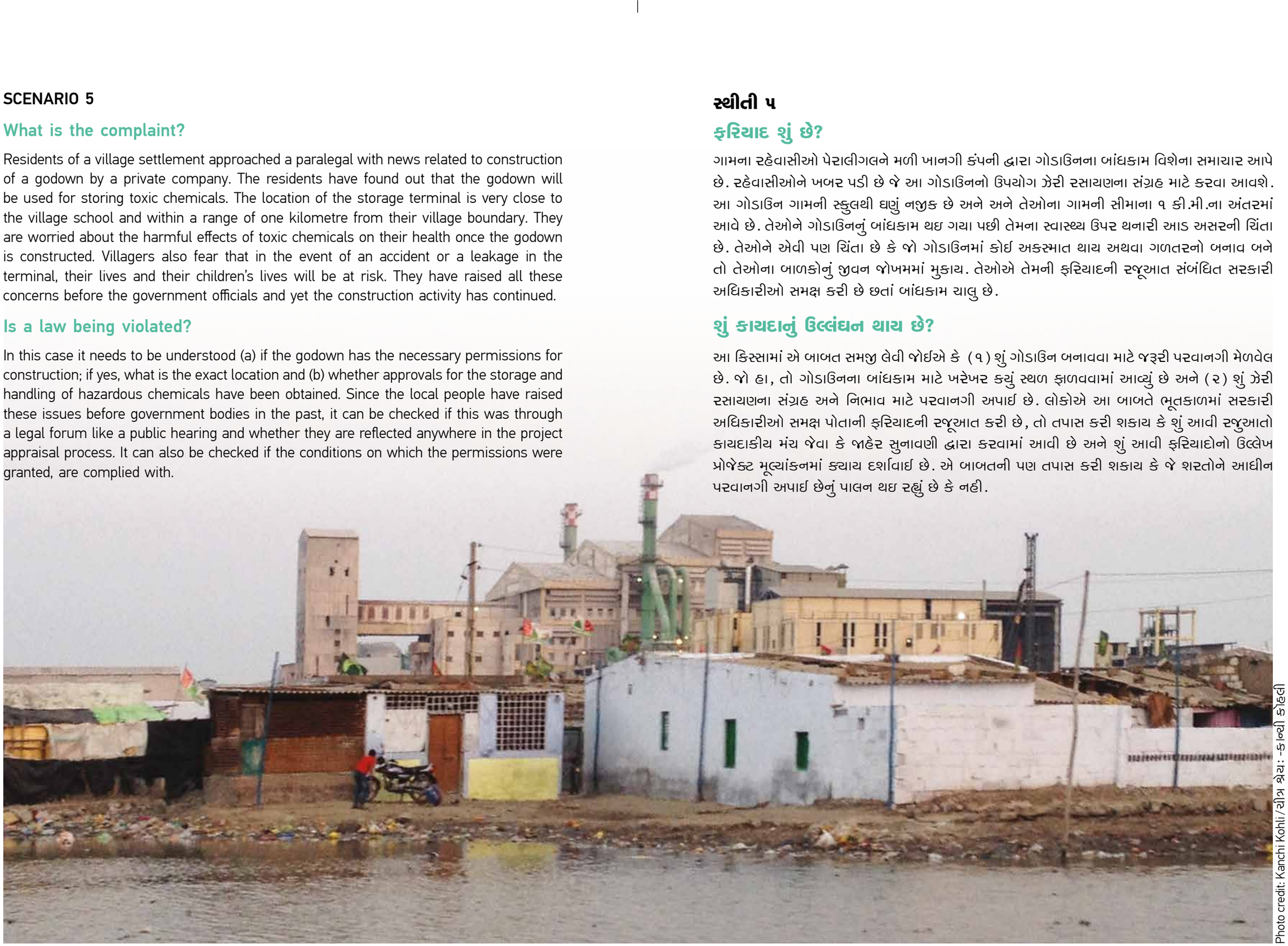

Photo credit: Kanchi Kohli/ચીત્ર શ્રેય: -કાન્ચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. EIA Notification, 2006: Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition of an environmental clearance letter.	1. SEIAA (if Category B project) 2. MoEFCC (if Category A project)	Schedule of the EIA Notification and specifically Section 6 (b) Section 2; Section 8; Appendix IV
2. Hazardous and Other Wastes (Management and Trans-boundary Movement) Rules, 2016:	SPCB	Section 4
3. NOC from the Panchayat or Municipality: Check whether an NOC has been sought from the concerned Panchayat or Municipality	1. Sarpanch/Head of Panchayat 2. Elected Municipal Corporator/Municipal Commissioner	Each state has its own Panchayat Act
4. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in any of the concerned CRZ sub-zone(s).	1. SCZMA located at the state capital 2. DLCC (under the District Collector)	Section 3; Section 4 and Section 7
Other Site specific laws		
5. WLPA, 1972: Check whether the activity is being carried out around or within an area declared as protected under the WLPA (e.g. National Park, Sanctuary, etc.)	1. Divisional Forest Officer (Wildlife) 2. Conservator of Forests (Wildlife) 3. State Board for Wildlife (SBWL)	Section 29; Section 35 (6)
6. ESA, CVCA, Critically Polluted Area, etc.: Check whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to protect or conserve this area or restrict activity under the declaration of an ESA, CVCA, Critically Polluted Area or so on	1. MoEFCC 2. ESA Management Committee 3. SCZMA 4. PCB	1. Section 3 (2) (v) of the EPA, 1986 2. Section 4 of the CRZ Notification, 2011 3. Section 19 of Air Act, 1981 or Water Act, 1974

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબધિત કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: મુજબ તપાસ કરો કે પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઈ છે. જો હા, તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઈ ખાસ જોગવાઈનું ઉલ્લંઘન થયું છે.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ ઈમ્પેક્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી(SEIAA) (વર્ગ બ પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) વર્ગ અ પ્રોજેક્ટ)	ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ સૂચી અને ખાસ કરીને કલમ ૬ (b) કલમ ૨; કલમ ૮, અને પરિશિષ્ટ ૪
૨. જોખમી સામગ્રી (વ્યવસ્થાપન, સંચાલન અને સીમા-પાર હેરફેર) નિયમ ૨૦૧૬	રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	કલમ ૪
૩. પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ: તપાસ કરો કે સંબંધિત પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ લીધેલ છે.	૧. સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ ૨. ચુંટાયેલ મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેટર/ મ્યુનીસીપલ કમિશ્નર	દરેક રાજ્યને તેનું પોતાનું પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.
૪. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧: તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃત્તિ કાંઠા વિસ્તાર નિયમ જાહેરનામાં હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે.	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે કાંઠા સમિતિ (DLCC) (જીલ્લા કલેક્ટરના નેજા હેઠળ)	કલમ ૩, કલમ ૪, અને કલમ ૭
અન્ય સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૫. વન્યજીવન સંરક્ષણ અધિનિયમ, (WLPA) ૧૯૭૨: શું પ્રવૃત્તિ સદર કાયદા હેઠળ જાહેર કરાયેલ સંરક્ષિત વિસ્તારમાં કરવામાં આવી રહી છે. (ઉદાહરણ રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાન, અભ્યારણ્ય વિગેરે)	૧. વિભાગીય વન અધિકારી (વન્યજીવન) ૨. વન સંરક્ષક (વન્યજીવન) ૩. રાજ્ય કક્ષાનું વન્યજીવન બોર્ડ	કલમ ૨૯, કલમ ૩૫ (૬)
૬.પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર., સી.વી.સી.એ., સી.ઈ.પી.આઈ. શું પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર, સી.વી.સી.એ., ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર વિગેરે જેવા કોઈ ખાસ હુકમ, જાહેરનામું અથવા માર્ગદર્શિકા જાહેર કરવામાં આવી છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન ૩. સત્તાધિકારી (SCZMA) ૪. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	૧. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, (EPA) ૧૯૮૬ ની કલમ ૩ (૨) ૫ ૨. કાંઠા વિસ્તરણ નિયમન જાહેરનામું, (CRZ) ૨૦૧૧ ની કલમ ૪ ૩. વાયુ અધિનયમ, ૧૯૮૧ અથવા જળ અધિનિયમ, ૧૯૭૪

SCENARIO 6

What is the complaint?

The new community worker in the village noticed that there was a constant flow of trucks into the village every day from the nearby coal mines. These trucks were usually carrying some sort of minerals from nearby companies and left behind a trail of dust every time. A layer of dust always covered the houses and shops that were on the roadside. Asking the villagers about this, she came to know that this had been going on for years and that overspeeding of the trucks has even caused deaths in the area. The villagers said that at several occasions they had pleaded with the company owners to do something about this situation.

Is a law being violated?

Mines have to take permissions related to siting of the operations (e.g., in forest areas) mitigating environmental impacts and pollution control from different regulatory agencies. These permissions once granted list out the conditions to minimise the environmental and social impact while transporting the ore. Alternatively, one can also approach the District Collector under the Indian Penal Code (IPC). As dust generated while transporting causes a nuisance to the public, a compliant can be made citing public nuisance.

(Note: While the provisions below are responding to the specific scenario of coal transportation, they would also be applicable to the transportation of other minerals and even fly ash, especially where the law is not coal centric.)

સ્થીતી ૬

ફરિયાદ શું છે?

નવા સામુદાયિક કાર્યકરના ધ્યાને આવે છે કે પાસેની કોલસાની ખાણમાંથી ટ્રકો રોજ ગામમાંથી થઈને જાય છે. આ ટ્રકોમાં સામાન્યતઃ પાસેની કંપનીઓમાંથી લાવેલ કોલસો હોય છે જે દરેક વખતે રસ્તા ઉપર કોલસાની રજ ઉડાવતી જતી હોય છે જેના કારણે રસ્તાના કિનારે સ્થિત ઘરો અને દુકાનો ઉપર કોલસાના રજની થર જામી જાય છે. ગામના લોકોને પૂછતા ખબર પડી કે આતો વર્ષોથી ચાલતું આવ્યું છે અને ઘણી વખત પૂરઝડપે ચાલતી ટ્રકો દ્વારા વિસ્તારમાં મૃત્યુના બનાવ પણ બન્યા છે. ગામના લોકોએ જણાવ્યું કે તેઓએ ઘણી વખત કમ્પનીના માણસોને આ સમસ્યાનું નિરાકરણ લાવવા માટે અરજ કરી છે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

ખાણના સંચાલન માટે જુદી જુદી નિયમન એજેન્સીઓ પાસેથી વિવિધ પરવાનગીઓ લેવાની હોય છે (ઉદાહરણ રૂપે જંગલ વિસ્તાર) જેથી પ્રદૂષણ નિયંત્રણ કરી પર્યાવરણીય અસરોને ઓછી કરી શકાય નિવારી શકાય. આ પરવાનગીઓ આપતી વખતે તેમાં ખનીજની હેરફેર વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની શરતોનો ઉલ્લેખ હોય છે જેથી પર્યાવરણ અને સામાજિક અસરોને ઓછી કરી શકાય. વૈકલ્પિક રીતે, ભારતીય દંડ સંહિતા હેઠળ જીલ્લા કલેક્ટરનો પણ સંપર્ક કરી શકાય. સામાનની હેરફેર વખતે ફેલાતી રજના કારણે જાહેર લોકોને ઉપદ્રવ થતો હોવાથી, તે મુજબની ફરિયાદ કરી શકાય.

(નોંધ: નીચે દર્શાવાયેલ જોગવાઈઓ ખાસ કરીને કોલસાની હેરફેરને લાગુ પડે છે,કિસ્સાઓ કે જ્યાં કાયદાઓ કોલસાને લગતા ન હોય તે અન્ય ખનીજો અને કોલસાની રાખના હેરફેરને પણ લાગુથઇ શકે છે)

Photo credit: Bharat Patel / ફોટો શ્રેય: ભરત પટેલ

Law	Corresponding Institutions/Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. EIA Notification, 2006: Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition.	1. SEIAA (if Category B project) 2. MoEFCC (if Category A project)	Section 10 on monitoring and compliance Check whether the environmental clearance letter has any specific conditions related to transportation.
2. Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981: Check whether the consents to establish and operate have been sought and if their conditions are being complied with(for consent to establish and operate)	SPCB or its nearest Regional Office	Section 21 (incase the company has not complied with conditions of the consent to operate) Section 31 A whereby in case of any violation, the SPCB can give directions for closure or stopping water or electricity supply Specific conditions of the consent to operate related to transportation
Public nuisance under criminal law		
3. IPC, 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines public nuisance
State specific guidelines (example)		
4. Guidelines for Coal Handling Units, 2010	Gujarat Pollution Control Board	Check for conditions related to transportation of coal

Guidelines for Coal Handling Units (issued by the Gujarat Pollution Control Board)

The Gujarat Pollution Control Board in 2010 issued guidelines specifically to deal with the environmental impacts arising out of storage, transportation and handling of coal. These guidelines lay down criteria regarding the following:

- Location - it specifies the distance at which a coal handling unit should be situated from areas like agricultural land, human habitations and ecological sensitive areas.
- Storage and handling - it gives the maximum height for stored coal heaps,the distance between them, and states that there should be mechanised loading and unloading
- Transportation - it has conditions like the trucks carrying the coal should be covered with tarpaulin, the trucks should not be overloaded, etc.
- Pollution prevention - it has conditions like water sprinkling should be conducted at every point of handling, there should be a 9 m compound wall at the periphery of the unit, etc.

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધિત કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઈ છે. જો હા, તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઈ ખાસ જોગવાઈનું ઉલ્લંઘન થયું છે.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (વર્ગ બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ – જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	કલમ ૧૦ દેખરેખ અને પાલન તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં હેરાફેરી વિશેની કોઈ ખાસ શરત છે.
૨. વોટર (પોલ્યુશન કંટ્રોલ એન્ડ પ્રિવેન્શન) એક્ટ, ૧૯૭૪: પાઈપ લાઈનને ઉદ્યોગના ભાગ રૂપે અથવા સ્વતંત્ર રીતે સ્થાપિત કરવું અને સંચાલન કરવું	રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અને તેના પ્રાદેશિક કાર્યાલયો	કલમ ૨૧ (જો કમ્પની દ્વારા સંચાલનને લગતી શરતનું પાલન ન કરાયું હોય) કલમ ૩૧ (અ) જયારે રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ ઉલ્લંઘનના કિસ્સમાં પાણી, વીજળી પૂરવઠાને બંધ કરવાનો હુકમ આપી શકે. હેરફેરને લગતા સંચાલન માટેની ખાસ સંમતિ
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૩. ભારતીય દંડ સંહિતા, ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૧૯: દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮: જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા
રાજ્યમાં લાગુ પડતા ખાસ નિર્દેશો		
૪. કોલસાના સંચાલન માટે નિર્દેશો	ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	કોલસાની હેરફેરને લગતી શરતોની તપાસ કરો

કોલસાના સંચાલન માટેના નિર્દેશો (ગુજરાત સરકાર દ્વારા જાહેર)

ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ દ્વારા કોલસાના સંગ્રહ, હેરફેર અને સંચાલન દ્વારા પર્યાવરણને થતી અસરોને નિયંત્રિત કરવા માટે ખાસ નિર્દેશો જાહેર કરવામાં આવેલ છે.

- ભૌગોલિક સ્થિતિ - કોલસા સંચાલન માટેના કેન્દ્રો પાસે ખેતરો, માનવ રહેઠાણ, ઈકોલોજીકલ રીતે સંવેદનશીલ વિસ્તારોથી કેટલા અંતરે સ્થિત હોવા જોઈએ.
- સંગ્રહ અને સંચાલન - કોલસાના ઢગલા કેટલી ઉંચાઈ અને દૂરી પર સ્થિત હોવા જોઈએ અને તેને ભરવાનું અને ખાલી કરવાનું કામ સંપૂર્ણ રીતે મશીન આધારિત હોવું જોઈએ.
- હેરફેર - કોલસાને ભરીને લઈ જતી ટ્રકો તાડપત્રીથી ઢંકાયેલ હોવી જોઈએ, અને ટ્રકોમાં ઓવર લોડ ન હોવું જોઈએ.
- પ્રદૂષણ નિયંત્રણ - સંચાલનના દરેક તબ્બકે પાણીનો છંટકાવ થવો જોઈએ, એકમના ફરતે ૯ મીટર ઉંચી દીવાલ હોવી જોઈએ વિગેરે.

When do guidelines become legally enforceable?

Guidelines are generally not legally binding, and functions as a document that could be referred to for directions. Administrative bodies in India acquire delegated power to issue directions, rules and guidelines through legislations.

The Air and Water Act give powers to the State Governments to issue guidelines. In Gujarat for example, the Gujarat Pollution Control Board has issued the Guidelines for Coal Handling Units that lay down how the transportation, storage and handling of coal should be done. In Odisha, the Odisha Pollution Control Board has formulated the Railway Siding Guidelines.

While stand alone, these documents are merely directory and not mandatory, when they are added on to the legally enforceable documents like the Environmental Clearance letter, Consent to Operate (CTO) or Consent to Establish (CTE), the guidelines also automatically become legally enforceable. For example, if in the CTO of a project, a condition is included which says that, "The applicant shall comply with Guidelines for Handling of Coal Handling Units", then it makes it mandatory for the project to follow the conditions of the Guidelines.

નિર્દેશો ક્યારે કાયદાકીય રીતે અમલી બને છે?

નિર્દેશો સામાન્ય રીતે કાયદાકીય રીતે લાગુ નથી પડતા, તેનો ઉપયોગ દસ્તાવેજ તરીકે જરૂર જણાય ત્યારે માર્ગદર્શન મેળવવા માટે કરાતો હોય છે. ભારતમાં વહીવટી માળખાને, વિવિધ કાયદાઓ હેઠળ સંબંધીત નિર્દેશો, નિયમો અને માર્ગદર્શિકા જાહેર કરવા માટે સત્તા મળે છે.

રાજ્ય સરકારને એર અને વોટર એક્ટ હેઠળ માર્ગદર્શક નિર્દેશો જાહેર કરવાની સત્તા મળે છે. ઉદાહરણ રૂપે ગુજરાતમાં, ગુજરાત પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડે કોલસાના સંચાલન માટેની માર્ગદર્શીકા બનાવી છે કે જેમાં કોલસાના સંગ્રહ, હેરફેર અને સંચાલન વિશેની માહિતી અપાઈ છે. ઓડીસામાં, ઓડીસા પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ દ્વારા રેલ્વે મીનરલ હેન્ડલીંગ ગાઇડલાઇન બનાવવામાં આવી છે.

દસ્તાવેજો જ્યારે એકલા જોવામાં આવે તો તે માત્ર દિશા નિર્દેશ સૂચનો જ ગણી શકાય પરંતુ જ્યારે તે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્ર અથવા સંચાલન માટેનું સંમતિપત્ર અથવા સ્થાપના માટેનુ સંમતિપત્ર જેવા દસ્તાવેજ ઉપર નોંધવામાં આવે ત્યારે તે આપમેળે કાયદાકીય રીતે લાગુ થઇ જાય છે. ઉદાહરણ રૂપે જો સંચાલન માટેના સંમતિપત્રમાં લખાયેલું હોય "અરજદારે કોલસાના સંચાલનને લગતા માર્ગદર્શક નિર્દેશોનું પાલન કરવું" તો પ્રોજેક્ટ માટે આવી શરતોનું પાલન ફરજિયાત થઇ જાઈ છે.

SCENARIO 7

What is the complaint?

The youth group from a village living next to a coal-based power plant has been in an argument with the managers working at the unit. They claim that fumes from the cooling stacks are impacting the horticultural produce as well as causing breathing difficulties for people living close to the plant. In a recent training programme conducted by a local NGO, they have learnt that the power plant has been asked to do a full study on air quality modeling and report the same to the PCB. The youth group does not really know what to do with this information and what it really implies. They have approached a community organiser for help.

Is a law being violated?

Coal or gas based thermal power plants have to take permissions related to environmental impacts and pollution control from different regulatory agencies. These permissions, once granted, list out the technological input the plant would require, to reduce fumes (known as emissions). They would also have specific provisions related to how air quality monitoring should be carried out and how many monitoring stations should be set up. Other than emissions, power plants can also cause air pollution through the indiscriminate dumping of fly ash, generated in the process of power generation. This can also pollute the air in the area.

સ્થીતી ૭

ફરિયાદ શું છે?

ગામના યુવાનો કે જે કોલસા આધારિત પાવર પ્લાન્ટની બાજુમાં રહે છે થોડા સમયથી એકમના મેનેજર સાથે તકરાર કરી રહ્યા છે. કોલસાના ઢગલાના કારણે પાસેના બાગાયતને નુકશાન થઇ રહ્યું છે અને ફર્ટીલાઈઝર પ્લાન્ટની પાસે રહેતા લોકોને શ્વાસ લેવામાં પણ તકલીફ ઉભી થઇ રહી છે. હાલમાં જ એક સેવાભાવી સંસ્થા દ્વારા આયોજાયેલ તાલીમ કાર્યક્રમમાં તેઓને જાણ થઇ છે કે પાવર પ્લાન્ટને વાયુની ગુણવત્તાને લગતો વિસ્તૃત અભ્યાસ કરી પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડને રજુ કરવા કહેવામાં આવ્યું છે. યુવાનને એ વાતની સમજ નથી કે તેઓ પાસે જે માહિતી છે તે આધારે તેઓ શું કરી શકે અને આ બાબતનો ખરો અર્થ શું. તેઓએ આ બાબતે સામુદાયિક કાર્યકરની મદદ માંગી છે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

કોલસા અથવા ગેસ આધારિત પાવર પ્લાન્ટએ વિવિધ નિયમન કરતી એજેન્સીઓ પાસેથી પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બાબતની મંજુરી લેવાની હોય છે. આ પરવાનગીઓમાં ધુમાડો ઓછો કરી શકાય એ વિશેની તકનિકી માહિતી જણાવવામાં આવે છે. તેમાં વાયુની ગુણવત્તા કઈ રીતે જાળવવી અને તેના દેખરેખ માટે કેટલા કેન્દ્રોની સ્થાપના કરવી, મુજબની પણ માહિતી હોય છે. પ્લાન્ટમાંથી નીકળતા ધુમાડા સિવાય પણ પાવર પ્લાન્ટ દ્વારા કોલસાની રાખનો નિકાલ અનિયંત્રિત રીતે કરાતો હોય છે જેથી વાયુ પ્રદૂષણ ફેલાતું હોય છે જે વિસ્તારની વાયુને પ્રદૂષિત કરે છે.

Photo credit: Kanchi Kohli / કાંચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. EIA Notification, 2006: Check whether the plant has obtained the environmental clearance required for thermal power plants. If yes, check if there is a violation of a specific condition.	1. SEIAA (if Category B project) 2. MoEFCC (if Category A project)	Section 2 and related procedures Schedule of the EIA Notification and specifically Section 1 (d) Specific conditions related to setting up of air quality monitoring stations and following emission standards
2. Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981: Check whether the consents to establish and operate have been sought and if their conditions are being complied with.	SPCB	Section 17 (1) (e); Section 17 (1) (f) (on inspections and monitoring) and Section 18 (on power to give directions against violations) Specific conditions related to technology for pollution control and setting up of air quality monitoring stations
3. Fly Ash Notification, 1999 (with the latest amendments up to 2016):	1. SPCB 2. MoEFCC	Notification regulating the disposal of fly ash to minimise impact
State specific guidelines		
4. Guidelines for Handling Coal Units, 2010 (Gujarat)/ Guidelines for Mineral Stacks and Railway Siding Guidelines	SPCBs	Check whether specific guidelines have been issued which has conditions related to storage, transportation and handling of minerals
Site Specific Laws		
5. ESA, CVCA, Critically Polluted Area, etc.: Check whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to protect or conserve this area or restrict activity under the declaration of an ESA, CVCA, Critically Polluted Area or so on	1. MoEFCC 2. CZMA 3. PCB	1. Section 3 (2) v of the EPA, 1986 2. Section 4 of the CRZ Notification, 2011 3. Section 19 of the Air Act, 1981
Public nuisance under criminal law		
6. The Indian Penal Code 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines a public nuisance

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને કાર્યાલયો	જોગવાઈઓ
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધિત કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: થર્મલ પાવર પ્લાન્ટ માટેનું પર્યાવરણ પરવાનગી	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ ઇમ્પેક્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરિટી (SEIAA) (વર્ગ બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ – જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ની સૂચી અને કલમ ૧ (૬) કલમ ૨ અને સંલગ્ન પ્રક્રિયાઓ વાયુની ગુણવત્તાની દેખરેખ માટેના કેન્દ્રોની સ્થાપના માટેની ખાસ શરતો અને ઉત્સર્જનના નિયમોનું પાલન
૨. વોટર (પોલ્યુશન કંટ્રોલ એન્ડ પ્રિવેન્શન) એક્ટ, ૧૯૮૧: પાઈપલાઈનને ઉદ્યોગના ભાગ રૂપે અથવા સ્વતંત્ર રીતે સ્થાપિત કરવું અને સંચાલન કરવું	રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અને તેના પ્રાદેશિક કાર્યાલયો	કલમ ૧૭ (૧) (ઇ); કલમ ૧૭ (૧) (એફ) (દેખરેખ અને નિરીક્ષણ)કલમ ૧૮ (ઉલ્લંઘનના બનાવમાં નિર્દેશો આપવાની સત્તા) વાયુ પ્રદૂષણ દેખરેખ કેન્દ્રોની સ્થાપના અને પ્રદૂષણ નિયંત્રણની ટેકનોલોજી સંબંધી ખાસ શરતો.
૩. રાખ સબંધી જાહેરનામું, ૧૯૯૯ (૨૦૧૬ સુધીના સુધારા સાથેનું)	૧. રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ ૨. વન અને પર્યાવરણ – જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય	રાખના નિકાલ સંબંધી જાહેરનામું જેથી એની અસરને ઓછી કરી શકાય
રાજ્યમાં લાગુ પડતા ખાસ નિર્દેશો		
૪. રાજ્યને લાગુ પડતા દિશા સૂચક નિર્દેશો જેવા કે, કોલસાના એકમોના સંચાલન માટેના દિશા સુચનો, ખનીજ ભંડારો માટેના દિશા સૂચક નિર્દેશો અને રેલ્વે ટ્રેક ઉપર ડાઇવર્ઝન નાખવા માટેના દિશા નિર્દેશો	પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	તપાસ કરો કે શું ખનીજના સંગ્રહ, હેરાફેરી અને સંચાલન માટેના ખાસ નિર્દેશો જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.
સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૫.પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર., સી.વી.સી.એ., સી.ઈ.પી.આઈ. શું પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર, સી.વી.સી.એ., ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર વિગેરે જેવા કોઈ ખાસ હુકમ, જાહેરનામું અથવા માર્ગદર્શિકા જાહેર કરવામાં આવી છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ – જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૩. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	૧. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, (EPA) ૧૯૮૬ની કલમ ૩ (૨) ૫ ૨. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧ ની કલમ ૪ ૩. એર એક્ટ, ૧૯૮૧ અથવા વોટર એક્ટ, ૧૯૭૪ની કલમ ૧૯
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૬. ભારતીય દંડ સંહિતા, (IPC) ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૧૯: દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮: જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા

CONDITIONS FROM AN ENVIRONMENTAL CLEARANCE LETTER OF A THERMAL POWER PLANT

- Adequate Ambient Air Quality Monitoring Stations (at least 4) shall be established in the core as well as in the buffer zone and locations shall be decided in consultation with the Regional Officer (RO), SPCB. Monitoring of parameters shall be done.
- Monitoring of the Ambient Air Quality of the mine shall be done once in a fort-night (24 hourly) and data shall be submitted to the SPCB once in six months.
- Continuous real time Ambient Air Quality monitoring shall be conducted at two appropriate locations. Location of continuous online monitoring stations with data transfer facility to the SPCB server shall be decided keeping in view the impact of the coal mine and in consultation with the RO, SPCB
- Ambient Air Quality monitoring data shall be electronically displayed at the entry point of the mine or at a suitable location in the mine.

થર્મલ પાવર પ્લાન્ટને અપાયેલ પરવાનગી પત્રમાં જણાવાયેલ શરતો

- પ્રાદેશિક અધિકારી, રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ સાથે વિમર્શ કરી પુરતા પ્રમાણમાં વ્યાપક વાયુ ગુણવત્તા દેખરેખ કેન્દ્રોની સ્થાપના કરવી (ઓછામાં ઓછા ૪) કે જે મુખ્ય વિસ્તાર અને વધારાના (બફર) વિસ્તારમાં પણ સ્થાપિત કરવા. અને માપદંડોની દેખરેખ કરાય.
- વ્યાપક વાયુ ગુણવત્તા કેન્દ્રોનું નિરીક્ષણ દર ૧૫ દિવસે કરવામાં આવશે અને જેનો ડેટા દર છ મહીને રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડને આપવામાં આવશે.
- બે યોગ્ય સ્થળોએ વ્યાપક વાયુ ગુણવત્તા કેન્દ્રોનું સતત દેખરેખ કરાશે. કોલસાની ખાણની અસરને ધ્યાને રાખી પ્રાદેશિક અધિકારી, રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ સાથે વિમર્શ કરી રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડના સર્વર ઉપર સતત ડેટા ટ્રાન્સફર થાય તે માટેની સગવડ કરવાની રહેશે.
- વ્યાપક વાયુ ગુણવત્તાનો ડેટા ખાણના પ્રવેશ અથવા યોગ્ય જગ્યાએ પ્રકશિત કરવાના રહેશે.

SCENARIO 8

What is the complaint?

There has been a spill in a Treatment, Storage and Disposal Facility (TSDF) leading to leakage of hazardous waste. The TSDF site is linked to a nearby cluster of industries and the waste from at least four to five chemical industries is stored and treated here. The spill is reportedly due to the collapse of the retainer wall around the TSDF site. The hazardous chemical waste has spilt into nearby agricultural fields and also contaminated the ground water. The farmers suspect that the wall of the facility collapsed due to an overload of waste. The impact was aggravated because the waste was not covered, and with recent rains in the area, it easily made its way into the nearby farm lands. This contamination has rendered the farm lands unfit for agriculture. The farmers are upset and are demanding compensation. They approached a community based legal practitioner or paralegal to help them.

Is a law being violated?

There are three clear aspects of violation to be considered here. Firstly, liability for negligence; secondly, understanding the mandatory legal requirements for TSDF sites and thirdly the manner in which compensation will be calculated. Understanding the liability for negligence or compensation might take us beyond the realm of environment or pollution related laws. The legal compliance of a TSDF site may have specific guidelines or may be embedded within air and water pollution related legislations.

સ્થીતી ૮

ફરિયાદ શું છે?

ટ્રીટમેન્ટ, સંગ્રહ અને નિકાલ સુવિધાના પ્લાન્ટમાંથી જોખમી રસાયણનું ચુવાણ થયું છે. આ પ્લાન્ટ પાસેના ઉધોગોના સમૂહ સાથે સંકળાયેલ છે અને ૪ -૫ ફેક્ટરીઓનો બગાડ અહિયાં પ્રક્રિયા માટે લવાય છે. પ્લાન્ટના ફરતેની દિવાલ ખરી જવાના કારણે આ ચૂવાનની જાણ થઇ છે. જોખમી રસાયણ વહીને પાસેના ખેતરોમાં પ્રસરી ગયું છે અને ભૂજળમાં પણ ભળી ગયું છે. ખેડૂતોને શંકા છે કે વધારે પડતા કચરાના ઢગલાના વજનના કારણે પ્લાન્ટની દિવાલ પડી ગઈ છે. નુકસાનમાં વધારો એટલે થયો કે હાલમા જ વરસાદ પડ્યો હતો અને કચરો ઢાંકીને રખાયો ન હતો અને તે વહીને પાસેના ખેતરોમાં પહોંચી ગયો. આ સ્ત્રાવના કારણે હવે જમીન ખેતી લાયક નથી રહી. ખેડૂતો નારાજ છે અને વળતરની માંગણી કરી રહ્યા છે. તેઓએ સામુદાયિક કાર્યકર અથવા પેરાલીગલનો સંપર્ક કર્યો છે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

અહિયાં ત્રણ બાબતોને ધ્યાને લેવામાં આવશે. પહેલું, બેદરકારી, બીજું આવા પ્લાન્ટની સ્થાપના માટેની કાયદાકીય શરતો, અને ત્રીજું વળતરની ગણતરી કઈ રીતે કરાશે. બેદરકારી માટેની જવાબદારી અને વળતરની ગણતરી માટે આપણે પર્યાવરણ પ્રદૂષણ સંબંધી કાયદાઓના ક્ષેત્રની બહાર જવું પડશે ટ્રીટમેન્ટ, સંગ્રહ અને નિકાલ સુવિધાના પ્લાન્ટના સ્થળ અને સંચાલન માટે ખાસ દિશા નિર્દેશ હશે અથવા તો તે વોટર અને એર એક્ટ હેઠળ આવરી લેવાયેલ હશે.

Photo credit: Kanchi Kohli/કાંચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. EIA Notification, 2006: Check whether environmental clearances have been obtained with respect to the industries and the TSDF. If yes, check the status of compliance with their conditions.	1. MoEFCC (if Category A project) 2. SEIAA (if Category B project)	Section 2 and related procedures Schedule of the EIA Notification and specifically Sections 7 (d)
2. Hazardous and Other Wastes (Management and Transboundary Movement) Rules, 2016:	1. SPCB 2. Central Pollution Control Board (CPCB)	Sections 23 (1) and Section 16 (esp. Clause 16 (2) and 16 (4))
3. Reports to CPCB/SPCB	1. CPCB 2. SPCB	Test Reports and Environment Statements (ES) provided by the operator to the SPCB
Negligence and Compensation		
4. Public Liability Insurance Act, 1991: Check whether damage and compensation can be determined	1. District Collector 2. MoEFCC	Sections 3, 5, 6 and 8 and the Schedule
5. EPA, 1986: Check whether a fine or imprisonment for an offence apply	MoEFCC or its designated agency such as the SPCB	Section 15

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગી અને સંમતિ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: ઉદ્યોગ, ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટ અથવા પાઇપલાઇન માટે પરવાનગી અથવા પર્યાવરણ પરવાનગી પ્રત્રની કોઇ ખાસ જોગવાઇનું ઉલ્લંઘન.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ ઇમ્પેક્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (SEIAA) (કેટેગરી બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (કેટેગરી એ પ્રોજેક્ટ)	ઇ. આઇ.એ. નોટીફીકેશનની સૂચી અને ખાસ કરીને કલમ ૭ (ઘ); ઇ. આઇ.એ. નોટીફીકેશનની કલમ ૨ અને સંલગ્ન પ્રક્રિયાઓ
૨. જોખમી સામગ્રી (વ્યવસ્થાપન, સંચાલન અને સીમા-પાર હેરાફેરી) નિયમ ૨૦૧૬	૧. રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ ૨. કેન્દ્રીય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	કલમ ૧૬, પેટા કલમ ૧૬ (૨) અને ૧૬ (૪) અને પેટા કલમ ૨૩ (૧)
૩. કેન્દ્રીય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ/ રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડને રીપોર્ટ	૧. રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ ૨. કેન્દ્રીય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	સંચાલક દ્વારા રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડને ટેસ્ટ રીપોર્ટ અને પર્યાવરણ નિવેદન રજુ કરવા
બેદરકારી અને વળતર		
૪. ધી પબ્લીક લાયાબિલીટી ઇન્શ્યોરન્શ એક્ટ, ૧૯૯૧: (વળતર અને નુકશાની નક્કી કરવા માટે)	૧. જીલ્લા કલેક્ટર ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC)	કલમ ૩, ૫, ૬, ૮, અને સૂચી
૫. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬ (EPA) (દંડ અથવા ગુના બદલ સજા)	વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) અથવા તેના નેજા હેઠળની એજેન્સી જેવી કે રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	કલમ ૧૫

Photo credit: Aubrey Wade / ચીંચ ખેડ : ઓબ્રે વેડ

SCENARIO 9

What is the complaint?

During a visit to a hilltop village adjoining a bustling coastal town, a community worker noticed a heap of garbage at the outskirts of the village. The dump was close to a forest patch. When she spoke to the residents, they mentioned to her that this was a routine occurrence and done by the municipality itself. They were troubled by this and had told the officials that it is difficult for them to live next to the stench. They also shared that the open and untreated garbage was attracting flies and feared impacts on their health due to the spread of diseases. The garbage was also being blown into their houses when the wind was strong on the hilltop. During monsoons, there had also been one instance of run off of the garbage into the water stream flowing towards the villages downhill.

Is a law being violated?

The immediate legal avenue to look into, in this case, would be the laws and guidelines related to the management of solid waste. However, there could be some site-specific laws too that could be looked into to see if there are any specific provisions concerning waste disposal. Since the waste that is being dumped is causing a nuisance to the public, provisions under the IPC can also be examined.

સ્થીતી ૯

ફરિયાદ શું છે?

સામુદાયિક કાર્યકર કાંઠા વિસ્તારના કસબાની બાજુમાં આવેલ ડુંગર ઉપર વસેલા ગામની મુલાકાત સમયે ગામની બહાર કચરાનો ઢગલો જુએ છે. ઢગલો જંગલ વિસ્તારની પાસે હતો.જ્યારે ગામના લોકો સાથે વાત કરી તો ખબર પડી કે આ તો સામાન્ય બાબત છે અને મ્યુંનુંસીપાલટી દ્વારા જ કરવામાં આવે છે. તેઓને આ બાબતથી ઘણી તકલીફ પડે છે અને તેઓએ અધિકારીઓને જાણ કરી છે. કચરાના ખુલ્લા ઢગલાના કારણે માખીઓ થાય છે અને રોગો ફેલાવાના કિસ્સાઓ વધી જઈ શકે. ટેકરી ઉપર જ્યારે પવન વહેતો હોય આ કચરો ઘરમાં પણ પ્રવેશી જાય છે. વરસાદ સમયે એકવાર આ કચરો પાણીના પ્રવાહ સાથે પણ ભળી ગયો હતો.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

આ પ્રશ્નના નિકાલ માટે ઘન કચરાના વ્યવસ્થાપન માટેના દિશા નિર્દેશોને ધ્યાને લેવા પડશે. તેમ છતાં, ઘન કચરાના નિકાલ માટેની ખાસ જોગવાઈઓ જાણવા સ્થળ આધારિત કાયદાઓ પણ ધ્યાને લઈ શકાય. જાહેરમાં કચરો ઠાલવવાના કારણે જાહેર ઉપદ્રવ થઇ રહ્યો હોય ભારતીય દંડ સંહિતાની કલમો પણ લાગુ પડે.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related		
1. Solid Waste Management Rules, 2016 Check whether the activity has obtained the authorisation to set up waste processing and disposal facility by the SPCB. If yes, check if there is a violation of any of the clauses of the rules	1. SPCB 2. District Magistrate/Deputy Commissioner 3. Secretary in charge, State Urban Development Department	
2. EIA Notification, 2006	SEIAA	Section 2 and specifically Section 7 (d) of the Schedule
Site specific laws		
3. FCA, 1980: Check whether the activity is being carried out on forest land and if permission for forest diversion is required	1. Divisional Forest Officer 2. MoEFCC (Regional and New Delhi office)	Section 2
Public nuisance under criminal law		
4. IPC, 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines a public nuisance
Judgments/Judicial Orders		
5. National Green Tribunal order in Almitra H. Patel & Anr vs Union of India & Ors (O.A. No 199 of 2014):		Directions regarding the management (including disposal, transportation) of waste can be looked into

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબધિત કાયદાઓ		
૧. ઘન કચરો વ્યવસ્થાપન નિયમો, ૨૦૧૬: તપાસ કરો કે પ્રવૃત્તિ માટે રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ દ્વારા વેસ્ટ પ્રોસેસ માટે પરવાનગી અપાઈ છે. જો હા, તપાસ કરો શું કોઈ જોગવાઈનું ઉલ્લંઘન થઇ રહ્યું છે	૧. રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ ૨. જીલ્લા મેજીસ્ટ્રેટ/ ડેપ્યુટી કમિશ્નર ૩. સચિવ – ઇન્ચાર્જ, રાજ્ય શહેરી વિકાસ વિભાગ	
૨. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬	રાજ્ય પર્યાવરણીય અસર આકારણી સત્તાધિકારી (SEIAA)	ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ ની કલમ ૨ અને ૭ (૬)
સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૩. વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, (FCA) ૧૯૮૦: શું બાંધકામ જંગલની જમીન ઉપર થઈ રહ્યું છે અને શું જમીનના હેતુફેર માટે પરવાનગીની જરૂર છે.	૧. વિભાગીય વન અધિકારો ૨. વન અને પર્યાવરણ – જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MOEF-cc) (પ્રાદેશિક અને નવી દિલ્લી સ્થિત કાર્યાલય)	વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૦ની કલમ ૨
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૪. ભારતીય દંડ સંહિતા, (IPC) ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૧૯: દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮: જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા
ચુકાદાઓ/ ન્યાયિક હુકમ		
૫. નેશનલ ગ્રીન ટ્રીબ્યુનલ દ્વારા અલ્મીરા એચ. પટેલ અને અન્ય વિ. ભારત સરકારના કેસમાં આપાયેલ ચુકાદો (ઓ.એ.નં. ૧૯૯/૨૦૧૪ ઘ		ઘન કચરાના વ્યવસ્થાપનને લગતા નિર્દેશો (નિકાલ, હેરફેર વિગેરે)

SCENARIO 10

What is the complaint?

A community worker reads an article on environmental and social impacts of sand mining in the morning newspaper. He immediately recalls that when they met at the local tea shop, residents of a nearby village had casually mentioned that there was rampant mining of sand from the riverbed taking place. They had complained that the riverbank was eroding and the flow of the river was impacted because truckloads of material were being transported out every day. They were concerned that the Panchayat might be hand in glove with the sand mining contractors. People were also worried that sand from the river which people had traditionally used for construction of their houses, was just not available for local use. This was done occasionally and in small quantities, after taking permission from the Panchayat.

Is a law being violated?

Sand mining is regulated by site specific laws, environmental regulations, as well as local Panchayat laws. In order to ascertain the nature of violation, it would be good to understand if the mining is being carried out in an area where it is otherwise restricted or regulated. Second, whether any impact assessment studies have been carried out in the operation. It would also be useful to understand if there are any court judgments which have a bearing on a controversial issue like sand mining.

સ્થીતી ૧૦

ફરિયાદ શું છે?

સામુદાયિક કાર્યકર દૈનિક પત્રમાં રેતીના ઉત્ખનનથી થતા પર્યાવરણીય અને સામાજિક અસરો વિષે વાંચે છે. તેને તરત જ યાદ આવે છે કે જ્યારે પાસેના ગામના રહેવાસીને તે આગળ જ્યારે ચાની લારી ઉપર મળેલ તો તેણે નદીના પટમાંથી કરાતી રેતીની ચોરી વિશેની વાત કરી હતી. જેના કારણે નદીના પટનું ધોવાણ થઇ રહ્યું છે અને રોજ આવતી ટ્રકોના કારણે નદીને પણ અસર થઇ રહી છે. તેમને લાગે છે કે પંચાયત પણ આવા કોન્ટ્રેકટરો સાથે મળી ગઇ છે. લોકોને એ પણ ચિંતા છે કે જે નદીની રેતીથી તેઓના મકાનો બંધાયા છે તે હવે તેમના વપરાશ માટે નહી મળે. આવું કામ નાના પાયે પંચાયતની પરવાનગીથી કરી શકાતું હતું.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

રેતીની ઉત્ખનનની પ્રવૃત્તિ સ્થળ આધારિત ખાસ કાયદાઓ, પર્યાવરણને લગતા નિયમો અને સ્થાનિક પંચાયતને લગતા કાયદાઓ હેઠળ નિયંત્રિત કરાય છે. ઉલ્લંઘનના પ્રકારને સમજવા માટે પહેલા એ સમજવું જરૂરી છે કે ઉત્ખનનની પ્રવૃત્તિ શું એવા વિસ્તારમાં કરાઇ રહી છે કે જ્યાં તે પ્રતિબંધિત છે અથવા નિયંત્રિત છે. બીજું, શું ઇમ્પેકટ એસેસમેન્ટ માટેનો અભ્યાસ હાથ ધરાયો છે. એ પણ જાણવું મદદરૂપ રહેશે કે શું રેતી ઉત્ખનન સંબંધી કોઇ અદાલતનો ચુકાદો ઉપલબ્ધ છે.

Photo credit: Kanchi Kohli / કાંચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. NOC from the Panchayat or Municipality: Check whether an No Objection Certificate (NOC has been sought from the concerned Panchayat or Municipality)	1. Sarpanch/Head of Panchayat 2. Elected Municipal Corporator/Municipal Commissioner	Each state has its own Panchayat Act
2. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zone(s).	1. SCZMA 2. DLCC (under the District Collector)	1. Section 3 (x), Section 4 and Section7 2. MoEFCC Office Memorandum dated 18.11.2011
3. EIA Notification, 2006 Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition of an environment clearance letter. Any mining activity, including that of sand, must obtain an environmental clearance, even if it spans an area of less than five hectares.	1. District Environment Impact Assessment Authority (if Category B2 project) 2. SEIAA (if Category B project) 3. MoEFCC (if Category A project)	1. Schedule of the EIA Notification and specifically 1(a) in the Schedule 2. Appendix IV 3. MoEFCC Office Memorandum dated 2.7.2007
4. Mines and Minerals Regulation and Development Act, 1957: Check whether the activity has obtained the mining lease. If yes, check compliance with the mining lease agreement.	State Mining and Geology Department	States have their own mining Acts and Policies for minor minerals
Site specific laws		
5. FCA, 1980: Check whether the area including the river, where the sand mining is taking place falls under forest area or not	1. Divisional Forest Officer 2. MoEFCC (Regional and New Delhi office)	Section 2
6. ESA, CVCA: Whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to protect, conserve this area or restrict activity like, ESA or CVCA	1. MoEFCC 2. ESA Management Committee 3. SCZMA	1. Section 3 (2) (v) of the EPA, 1986 2. Section 4 of the CRZ Notification, 2011
Court Orders		
7. NGT Order in OA No. 171 of 2013	1. MoEFCC 2. State Environment Departments	Order states no sand mining till environmental clearance. Stay on all sand mining operations till approval obtained

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગી, અધિકારો અને સંમતિ સંબધિત કાયદાઓ		
૧.પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ: તપાસ કરો કે સંબંધિત પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ લીધેલ છે.	૧. સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ ૨. ચુંટાયેલ મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેટર/ મ્યુનીસીપલ કમિશ્નર	દરેક રાજ્યને તેનું પોતાનું પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.
૨. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧: તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃત્તિ કાંઠા વિસ્તાર નિયમ જાહેરનામાં હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨.જીલ્લા સ્તરે કાંઠા સમિતિ(DLCC) (જીલ્લા કલેક્ટરના નેજા હેઠળ)	કલમ 3 (૧૦) વનઅનેપર્યાવરણ—જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MOEF) તારીખ ૧૮.૧૧.૨૦૧૧ના રોજની ઓફીસ સૂચી
૩. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઈ છે. જો હા, તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઈ ખાસ જોગવાઈનું ઉલ્લંઘન થયું છે. રેતીના ઉત્ખનન માટે પણ પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાની હોય છે.	૧. ડીસ્ટ્રીક્ટ એનવાયરમેન્ટ ઈમ્પેકટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (DEIAA) (વર્ગ બ ૨ પ્રોજેક્ટ) ૨. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ ઇમ્પેકટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (MoEFCC) (જો વર્ગ બી હેઠળનો પ્રોજેક્ટ હોય) ૩. વન અને પર્યાવરણ —જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬ની સૂચી અને કલમ ૧ (અ) પરિશિષ્ટ ૪ વન અને પર્યાવરણ — જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) તારીખ ૨.૭.૨૦૦૭ના રોજની યાદી
૪. ખાણ અને ખનીજ નિયમન અને વિકાસ અધિનિયમ, ૧૯૫૭: તપાસ કરો કે પ્રવૃત્તિ માટે કોઈ પટા કરાર કરાયેલ છે	રાજ્ય ખાણ અને ભૂસ્તર વિભાગ	રાજ્યોને પોતાના ખાણ અને ઉત્ખનનને લગતા કાયદાઓ અને નીતિઓ હોય છે. ઉત્ખનન માટે કરાયેલ પટા-કરારની નકલ મેળવો
સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૫. વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, (FCA) ૧૯૮૦: તપાસો કે રેતીનુ ખનન નદીમા કરવામાં આવી રહયુ છે એ વીસ્તાર જંગલની જમીન ઉપર છે	૧. વિભાગીય વન અધિકારી ૨. વન અને પર્યાવરણ —જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (પ્રાદેશિક અને નવી દિલ્લી સ્થિત કાર્યાલય)	કલમ ૨
૬. શું પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર, સી.વી.સી.એ.: ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર વિગેરે જેવા કોઈ ખાસ હુકમ, જાહેરનામું અથવા માર્ગદર્શિકા જાહેર કરવામાં આવી છે.	૧.વન અને પર્યાવરણ —જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન ૩. સત્તાધિકારી (SCZMA)	૧. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, (EPA) ૧૯૮૬ ૨. ની કલમ ૩ (૨) ૫ કલમ ૪ સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧
અદાલતનો ચુકાદો		
૭. નેશનલ ગ્રીન ટ્રીબ્યુનલ હુકમ નં. (ઓ.એ. નં. ૧૭૧/ ૨૦૧૩	૧. વન અને પર્યાવરણ —જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. રાજ્ય પર્યાવરણ વિભાગ	પર્યાવરણ પરવાનગી વિના રેતીનું ઉત્ખનન ન કરી શકાય. દરેક પ્રવૃત્તિ ઉપર મનાઈપરવાનગી મળે સુધી

SCENARIO 11

What is the complaint?

A group of artisanal fisherfolk has contacted a paralegal with an issue that mechanised bull trawlers are being used in an area which is otherwise used by artisanal and small boats. 'Bull trawling' is a method of fishing in which two marginally big sized boats tie a fishing net between them and pull it through the water. The practice of bull trawling is restricting the space for the small boats, as well as reducing the fish catch in the area where these boats can fish. Since the last few years, the number of bull trawlers are only on the rise. Small and marginal fisherfolk want a restriction on the practice of bull trawling, especially in areas where it is coming into conflict with the small boats.

Is a law being violated?

The main legislation which comes into play here, is the Fisheries Act, which differs in each state. There are also orders from the Department of Fisheries in each state demarcating the zones (through nautical miles into the sea), where different kinds of fishing practices will operate or be restricted. The clauses CRZ Notification could also be looked into as it regulates the use of water areas as well.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
1. State Marine Fisheries Act: Check if it regulates movement of bull trawlers and mechanised boating in certain areas	State Department of Fisheries	*For example:* Karnataka Marine Fishing (Regulation) Act, 1986: Sections 3, 4, 5, 7, 11 and 13 Karnataka State Government Order of 1994
2. Department of Fisheries Circulars/Directions	State Department of Fisheries	Look for circulars or directions within each state marine fisheries regulations to see if there are restrictions on particular fishing practices or horse power of particular boats used for bull trawling
3. Check whether it is an Exclusive Economic Zone		Central Government letter dated 12.11.2014

સ્થીતી ૧૧

ફરિયાદ શું છે?

પારંપરિક માછીમાર પેરાલીગલનો સંપર્ક કરે છે અને જણાવે છે કે વિસ્તાર કે જ્યાં તેઓ માછીમારી કરે છે ત્યાં યાંત્રિક બૂલ ટ્રોલરનો ઉપયોગ માછીમારી માટે કરવામાં આવી રહ્યો છે. આ પદ્ધતિમાં બે મોટા ટ્રોલર જાળીના બે છેડા આપસમાં પકડી પાણીમાં ફેરવે છે. આ પદ્ધતિની માછીમારીના કારણે નાની હોડીઓને જગ્યા નથી રહેતી અને પાણીમાં માછલીની સંખ્યા પણ ઓછી થઇ જાય છે. પાછલા અમુક વર્ષોથી આવા ટ્રોલરોની સંખ્યા વધતી જાય છે. નાના-પાયાના મત્સ્ય સમુદાયના લોકો માછલી પકડવાની આ પદ્ધતિ ઉપર રોક લગાવી દેવા માંગે છે, ખાસ કરીને એવા વિસ્તારોમાં કે જ્યાં નાની હોડીઓ માછલી પકડતી હોય.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

મુખ્ય કાયદો જે અહિયાં લાગુ પડે છે એ છે મત્સ્ય ઉદ્યોગને લગતો કાયદો, જે દરેક રાજ્યમાં જુદો હોય છે. મત્સ્ય વિભાગ દ્વારા જાહેર કરાયેલ હુકમો પણ છે જે વિવિધ ઝોનની સીમા નક્કી કરે છે(રાજ્યની દરિયાઈ સીમા), કે જ્યાં વિવિધ માછીમારીની પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરાશે અથવા તેના ઉપર રોક લગાવાશે. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશનને પણ ધ્યાને લઈ શકાય કારણકે તેના હેઠળ જળ વિસ્તારના ઉપયોગનું નિયમન કરાય છે.

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
૧. રાજ્ય દરિયાઈ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અધિનિયમ: તપાસ કરો કે શું તે હેઠળ યાંત્રિક હોડીઓ અને બૂલ ટ્રોલરના ઉપયોગને નિયંત્રિત કરાય છે.	રાજ્ય મત્સ્ય ઉદ્યોગ વિભાગ	ઉદાહરણ રૂપે કર્ણાટક દરિયાઈ મત્સ્ય ઉદ્યોગ અધિનિયમ ૧૯૮૬, કલમ ૩,૪,૫,૭,૧૧ અને ૧૩ કર્ણાટક રાજ્ય સરકારનું ૧૯૯૪ નું હુકમનામું
૨. મત્સ્ય ઉદ્યોગ વિભાગના પરિપત્રો/ નિર્દેશો	રાજ્ય મત્સ્ય ઉદ્યોગ વિભાગ	દરેક રાજ્યના દરિયાઈ મત્સ્ય ઉદ્યોગને લગતા નિયમોમાં શું અમુક માછીમારીની પદ્ધતિ માટે અથવા અમુક હોર્સ પાવર ધરાવતી હોડી અથવા ટ્રોલરના વપરાશને લગતી મનાઈ છે
૩. તપાસ કરો કે શું તે વિશિષ્ટ આર્થિક વિસ્તાર તરીકે જાહેર કરાયું છે		કેન્દ્ર સરકારનું તારીખ ૧૨.૧૧.૨૦૧૪ ના રોજનો પત્ર

CONDITION IN A CENTRAL GOVERNMENT LETTER

In the letter dated 12.11.2014 from the Central Government it is said that as per the “New guidelines for conduct of fishing operation in India, Exclusive Economic Zone” bull trawling is not permitted in EEZ. Therefore, as per the provisions under Section 3 (1) (d) of the Karnataka Marine Fishing (Regulation) Act, 1986, it been requested to issue order to prohibit bull trawling fishing up to 12 nautical miles in territorial waters of Karnataka state.

કેન્દ્ર સરકારના પત્રમાં ઉલ્લેખાયેલ શરતો

તારીખ ૧૨.૧૧.૨૦૧૪ન રોજના પત્રમાં કેન્દ્ર સરકારે ઠેરવ્યું છે કે “ભારતમાં વિશિષ્ટ આર્થિક વિસ્તાર હેઠળ મત્સ્ય પ્રવૃત્તિને લગતા નવા નિર્દેશો મુજબ બૂલ ટ્રોલરને મંજુરી નથી”. માટે, કર્ણાટક દરિયાઈ મત્સ્ય ઉદ્યોગ નિયમન, ૧૯૮૬ની કલમ ૩ (૧) (ડ) હેઠળ કર્ણાટકા રાજ્યના દરિયાઈ વિસ્તારના ૧૨ નોટીકલ માઈલ સુધી બૂલ ટ્રોલર દ્વારા હાથ ધરાતી માછીમારીની પદ્ધતિ ઉપર મનાઈ હુકમ જાહેર કરવામાં આવ્યું છે.

SCENARIO 12

What is the complaint?

A group of tribal people has been approached by a nearby manufacturing plant to purchase agricultural land. They need the land for expanding their operations and constructing a captive power plant within the premises. On one hand they do not want to sell their land, on the other, they do not want the premises to expand its operations, as it will be much closer to the human settlement, than it is currently. They have approached a community worker or paralegal to understand what the legalities are and what are their options for remedy.

Is a law being violated?

There are constitutional protections for the sale of land owned by a tribal person to a non-tribal. In this case, if the project authority is non-tribal it cannot directly purchase this land. It would need to be seen if the project authority is wanting to do this in partnership with other tribals from the area, or is using them as mediums for purchase.

સ્થીતી ૧૨

ફરિયાદ શું છે ?

એક ઉત્પાદન પ્લાન્ટ દ્વારા આદિવાસી લોકોના સમૂહનો સંપર્ક કરાયો છે તેઓની ખેતીની જમીન ખરીદવા માટે. તેઓને આ જમીન તેઓની પ્રવૃત્તિના વિસ્તરણ માટે અને તેઓની જગ્યાની અંદર એક પાવર પ્લાન્ટ બનાવવા માટે જોઇએ છે. આદિવાસી લોકો પોતાની જમીન નથી વેચવા માંગતા અને પ્રવૃત્તિનું વિસ્તરણ પણ નથી ચાહતા કે જેથી એકમ હાલ જ્યાં છે તેથી માનવ રહેઠાણ વિસ્તારની નજીક આવી જશે. તેઓએ કાયદાકીય ઉકેલ મેળવવા માટે સામુદાયિક કાર્યકર અથવા પેરાલીગલનો સંપર્ક કર્યો છે.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થયું છે?

આદિવાસી જમીનને બિન-આદિવાસીને વેચાણ કરવા બાબતે સંવેધાનિક રક્ષણો ઉપલબ્ધ છે. આ કિસ્સામાં એકમના માલિક/સંચાલક બિન-આદિવાસી હશે માટે જમીન પોતે ન ખરીદી શકે. તપાસ કરવાની જરૂર રહેશે કે શું તેઓએ બીજા વિસ્તારના આદિવાસી સાથે ભાગીદારી કરી છે અથવા તેઓનો માધ્યમ તરીકે ઉપયોગ કર્યો છે.

Photo credit: Kanchi Kohli / કાંચી કોહલી

Law	Corresponding Institutions/Officials	Section/Clause
Special Protection Laws		
1. Provisions of the Panchayats (Extension to the Scheduled Areas) (PESA) Act, 1996: Check if the permission of the Gram Sabha has been obtained in the Scheduled Area(s) for setting up of the unit and its expansion. Also check whether a non-tribal wants to purchase land owned by a tribal.	1. Gram Sabha 2. Sarpanch 3. District Collector	Section 4 (i), Section 4 (m) (i), Section 4 (d)
Permissions, Rights and Consents related laws		
2. EIA Notification, 2006: Check whether the project authority has initiated a process for expansion. Also check if the conditions for the existing unit have been complied with.	1. SEIAA (if category B project) 2. MoEFCC (if category A project)	Section 2 Schedule of the EIA Notification depending on the nature of the manufacturing unit Appendix IV on Public Hearing
3. FCA, 1980: Check whether the construction is being carried out on forest land and if permission for forest diversion is required	1. Divisional Forest Officer 2. MoEFCC (Regional and New Delhi office)	Section 2
4. FRA, 2006: Check whether there are any pending individual or community forest rights claims pending and if the consent of a Gram Sabha has been sought prior to forest diversion	1. Forest Rights Committee 2. Gram Panchayat 3. District Collector	3.8.2009 circular issued by the MoEFCC

What is PESA?

PESA or the Provisions of the Panchayats (Extension in the Scheduled Areas) Act is a legislation that governs the Scheduled Areas of the Constitution. Scheduled Areas are defined in the Fifth Schedule of the Constitution and consists of predominantly tribal areas. The Governor is the administrative head of these areas and reports directly to the President.

The Gram Sabhas or the Panchayats are required to be consulted before the acquisition of land in the Scheduled Areas for development projects and before resettling or rehabilitating persons affected by such projects in the Scheduled Areas.

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
સંરક્ષણને લગતા ખાસ કાયદાઓ		
૧. પંચાયત (અનુસૂચિત વિસ્તારમાં વિસ્તરણ) અધિનિયમ, ૧૯૯૬: તપાસ કરો કે શું એકમે અનુસૂચિત વિસ્તારમાં બાંધકામ અને વિસ્તરણ માટે ગ્રામ સભા પાસેથી પરવાનગી મેળવી છે	૧. ગ્રામ સભા ૨. સરપંચ	કલમ ૪(૧), કલમ ૪ (મ) (૧), કલમ ૪ (s)
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૨. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે શું પ્રોજેક્ટ સંચાલકે વિસ્તરણ માટેની પ્રક્રિયા શરુ કરી દીધી છે. તપાસ કરો કે શું હાલના એકમને લગતી શરતોનું પાલન થઇ રહ્યું છે.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (વર્ગ બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	કલમ ૨ એકમના પ્રકાર આધારિત ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશનની સૂચી પરિશિષ્ટ ૪; જાહેર સુનાવણી
૩. વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, (FCA) ૧૯૮૦: શું બાંધકામ જંગલની જમીન ઉપર થઇ રહ્યું છે અને શું જમીનના હેતુફેર માટે પરવાનગીની જરૂર છે.	૧. વિભાગીય વન અધિકારી ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (પ્રાદેશિક અને નવી દિલ્લી સ્થિત કાર્યાલય)	કલમ ૨
૪. વન અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૬ (FRA): શું કોઈ વ્યક્તિગત અથવા સામુદાયિક વનને લગતા અધિકારો અનિર્ણિત છે અને શું જમીન હેતુફેર માટે ગ્રામ સભાની મંજુરી લેવામાં આવી છે	૧. વન અધિકાર સમિતિ ૨. ગ્રામ સભા ૩. જીલ્લા કલેક્ટર	વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) દ્વારા જાહેર કરાયેલ તારીખ ૩.૮.૨૦૦૯ ના રોજનો પરિપત્ર

પંચાયત (અનુસૂચિત વિસ્તારમાં વિસ્તરણ) અધિનિયમ, ૧૯૯૬ શું છે?

પંચાયત (અનુસૂચિત વિસ્તારમાં વિસ્તરણ) અધિનિયમ, ૧૯૯૬ બંધારણના પાંચમાં પરિશિષ્ટમાં દર્શાવાયેલ અનુસૂચિત વિસ્તારો કે જે આદિવાસી વિસ્તારોનું નિયમન કરે છે. ગવર્નર આ વિસ્તારોના વહીવટકર્તા હોય છે અને સીધું રાષ્ટ્રપતિને જવાબપાત્ર છે.

અનુસૂચિત વિસ્તારમાં વિકાસ કાર્યો માટે જમીન સંપાદન પહેલા અને પ્રોજેકટથી પ્રભાવિત લોકોના પુનર્વસન અને પુનસ્થાપિન પહેલા ગ્રામ સભા અથવા પંચાયતની પરવાનગી લેવી પડે છે.

SCENARIO 13

What is the complaint?

A community worker on her way to office stops at a village well and joins the conversation of a group of women who had come there to collect water. The conversation veers to the declining level of water in the well. This was despite a good monsoon that they witnessed this year. One of the women, laments about the fact that a nearby chemical plant has dug several borewells in its premises, which she believes might be impacting the level of water in the well. Upon being asked whether she is sure of this, she affirms but is not able to prove it. The community worker probes further, but they were unable to give any specifics except reference to information from one of their family members who worked in the plant as an electrician.

Is a law being violated?

Industrial operations such as the above often require specific permissions to draw both surface as well as ground water. In the present case, since ground water is being drawn, it will attract the legal provisions related to ground water extraction. Permissions to draw ground water are granted by the CGWA's regional offices[1]. It would have to be seen how the project area is categorised in the Ground Water Resource Estimation done in 2011 (or the latest estimation done by the CGWB). This estimation categorises areas as safe, semi-critical, critical and over-exploited. Consent to operate issued by the SPCB and environmental clearance letters issued by the MoEFCC to chemical plants usually have conditions related to the drawing of ground water, which could be referred to. It can also be checked if there is a state law regarding ground water that is applicable.

Law	Corresponding Institutions/Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and consents related laws		
1. NOC from the Panchayat or Municipality: Check whether an NOC has been sought from the concerned Panchayat or Municipality	1. Sarpanch 2. Elected Municipal Corporator/Municipal Commissioner	Each state has its own Panchayat Act
2. Guidelines/Criteria for evaluation of proposals/requests for ground water abstraction (Check if the industry is categrorised as water intensive. Check if the industry is allowed in that category of the site. If yes, check if it has an appropriate NOC to draw water. Also check if there is a specific violation of any condition of the NOC.)	1.District Collector/ Municipality head. 2. Regional office of the CGWB	Sections 3, 7 and 8 Issuance of NOC issued for drawl of water Section 6 (b) (in case the industry has not complied with the conditions mentioned in the NOC)

[1]The CGWB has its regional offices in Jammu, Dharamsala, Chandigarh, Dehradun, Lucknow, Jaipur, Patna, Kolkata, Guwahati, Ahmedabad, Nagpur, Bhopal, Raipur, Bhubaneswar, Hyderabad, Bengaluru, Chennai and Thiruvananthapuram

સ્થીતી ૧૩

ફરિયાદ શું છે?

સામુદાયિક કાર્યકર તેના ઓફીસ જવાના રસ્તે ગામના કૂવા પાસે ભેગા થયેલા લોકો સાથે વાતોમાં જોડાય છે. બધા કૂવાના ઘટતા પાણીના સ્તર વિષે વાત કરી રહ્યા છે. આ વર્ષે વરસાદ સારો હોવા છતાં આવું બન્યું છે. એક વ્યક્તિ વાત કરે છે કે પાસેની કેમિકલ ફેક્ટરીએ તેની જમીનમાં ઘણા બોરવેલ ખોદી રાખ્યા છે અને તેના કારણે જ કૂવાનું પાણી ઓછું થઇ રહ્યું છે. જયારે તેને પુછાય છે કે શું તે સાચું કહી રહી છે તો તે હા પાડે છે પરતું પોતાની વાત સાબિત નથી કરી શકતી. સામુદાયિક કાર્યકર વધુ તપાસ કરે છે પરંતુ, વધુ માહિતી નથી મળતી સિવાય કે ગામનો એક વ્યક્તિ કે જે આ પ્લાન્ટમાં ઈલેક્ટ્રીશ્યન તરીકે નોકરી કરતો હતો તેને આ વાત કરી હતી.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

ઉપર દર્શાવાયેલ પ્લાન્ટ માટે સપાટી ઉપરનું પાણી અને ભૂજળ બંને વપરાશમા લેવા માટે ખાસ પરવાનગીની જરૂર હોય છે. પ્રસ્તુત કિસ્સામાં ભૂજળ વપરાઇ રહ્યું છે, ભૂમીગત જળને વાપરવાને લગતી જોગવાઈઓ લાગુ પડશે. ભૂમીગત જળને વાપરવા માટેની પરવાનગી કેન્દ્ર સરકારના ભૂજળ સત્તાધિકારીના પ્રાદેશિક કાર્યાલય દ્વારા આપવામાં આવે છે.[૧] એ જોવાનું રહેશે કે ૨૦૧૧માં કરાયેલ ભૂજળ સંસાધન આંકલનમાં (અથવા કેન્દ્રીય ભૂજળ બોર્ડ દ્વારા હાલમાં કરાયેલ આંકલન હેઠળ) પ્રોજેક્ટ વિસ્તારને કયા વર્ગમાં આવરી લેવાયો છે. આ આંકલન મુજબ વિસ્તારોને સુરક્ષિત, અર્ધ- ગંભીર, ગંભીર અને વધુ શોષિત તરીકેના વર્ગોમાં વિભાજિત કરાયા છે. પ્લાન્ટને રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અને વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય દ્વારા અપાયેલ પરવાનગી પત્રમાં ભૂમીગત જળને વાપરવા સંબંધી શરતો જણાવાઈ હોય છે. એ બાબત પણ તપાસી શકાય કે ભૂમીગત જળને લગતો કોઈ રાજ્ય સ્તરનો કાયદો છે કે કેમ.

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૧. પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ: તપાસ કરો કે સંબંધિત પંચાયત અથવા મ્યુનીસીપાલટી પાસેથી નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટ લીધેલ છે.	૧. સરપંચ/ પંચાયત પ્રમુખ ૨. ચુંટાયેલ મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેટર/ મ્યુનીસીપલ કમિશ્નર	દરેક રાજ્યને તેનું પોતાનું પંચાયત અધિનિયમ હોય છે.
૨. ભૂમીગત જળને વાપરવા માટેની પરવાનગી (તપાસ કરો કે શું ઉદ્યોગને સઘન પાણીની જરૂર છે. તપાસ કરો કે શું ઉદ્યોગને એવા વર્ગના વિસ્તારમાં જગ્યા ફાળવાઈ છે. જો હા, તપાસ કરો કે શું તેની પાસે પાણી વાપરવા માટે ઉચિત પરવાનગી છે. તપાસ કરો કે નો-ઓબ્જેકશન સર્ટીફીકેટની કોઈ શરતનો ઉલ્લંઘન થાય છે.	૧. જીલ્લ કલેકટર/ મ્યુંન્સીપાલટી પ્રમુખ ૨. કેન્દ્રીય ભૂમીગત જળ બોર્ડના પ્રાદેશિક અધિકારી	કલમ ૩, ૭, અને ૮ કલમ ૬(બી) (અગર કંપની એનઓસી ક્લીયરંન્સ ની શરતોનુ પાલન ન કરે તો)

[૧]કેન્દ્રીય ભૂજળ સત્તાધિકારીના પ્રાદેશિક કાર્યાલયો જમ્મુ, ધર્મશાળા, ચંડીગઢ, દહેરાદુન, લખનવ, જયપુર, પટના, કોલકત્તા, ગોવાહાટી, અમદાવાદ, નાગપુર, ભોપાલ, રાયપુર, ભુવનેશ્વર, હૈદ્રાબાદ, બેંગ્લોર, ચૈનઈ, ત્રિવેન્દ્રમમાં આવેલ છે.

3. EIA Notification, 2006 Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition.	1. SEIAA (if Category B project) 2. MoEFCC (if Category A project)	Section 10 on monitoring and compliance. Environmental clearance letters mention the amount of water to be required by the industry and the source. They would also have a specific condition related to drawing of water and the number of borewells allowed for the same.
Site specific laws		
4. ESA, CVCA, Critically Polluted Area, etc.CEPI: Check whether any special orders, notifications or guidelines have been issued to restrict drawling of water activity in a notification for an ESA, CVCA, Critically Polluted Area	1. MoEFCC 2. ESA Management Committee 3. SCZMA 4. PCB	1. Section 3 (2) (v) of the EPA, 1986 2. Section 4 of the CRZ Notification, 2011 3. Section 19 of the Air Act, 1981 or the Water Act, 1974
5. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zone(s).	1. SCZMA 2. DLCC (under the District Collector)	Section 3

CONDITIONS FROM AN ENVIRONMENTAL CLEARANCE LETTER OF A CHEMICAL PLANT

- Permission to draw ground water shall be obtained from the competent authority prior to construction/operation of the project.
- The ground water level and its quality should be monitored regularly in consultation with Central Ground Water Authority.

૩. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે શું પ્રોજેક્ટ સંચાલકે વિસ્તરણ માટેની પ્રક્રિયા શરુ કરી દીધી છે. તપાસ કરો કે શું હાલના એકમને લગતી શરતોનું પાલન થઇ રહ્યું છે.	૧. સ્ટેટ એનવયરમેન્ટ ઇમ્પેકટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (વર્ગ બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	કલમ ૧૦ દેખરેખ અને પાલન પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં ઉદ્યોગ માટે જરૂરી પાણીની માત્રા અન તેનો પ્રવાહ જણાવાયો હશે. તેમાં પાણી કાઢવા માટેની ખાસ શરતો અને તેના માટે કેટલા બોરવેલ ખોદી શકાશે મુજબની માહિતી પણ અપાઈ હશે.
સ્થળ આધારિત કાયદાઓ		
૪. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર, સી.વી.સી.એ., સી.ઈ.પી.આઈ.: શું ઈ.એસ.એ., સી.વી.સી.એ., ગંભીર રીતે પ્રદૂષિત વિસ્તાર ને લગતા જાહેરનામાંમાં પાણી દોરવાની પ્રવૃત્તિને લગતા કોઈ ખાસ નિર્દેશો જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) ૨. પર્યાવરણીય સંવેદનશીલ વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન કમીટી ૩. કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (CZMA) ૪. પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ	૧. પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬ની કલમ ૩(૨) ૫ ૨. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧ની કલમ ૪ ૩. એર એક્ટ, ૧૯૮૧ ની કલમ ૧૯અથવા વોટર એક્ટ, ૧૯૭૪
૫. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧: તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃતી કાંઠા વિસ્તાર નિયમ જાહેરનામાં હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે.	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે કાંઠા સમિતિ (DLCC) (જીલ્લા કલેક્ટરના નેજા હેઠળ) જીલ્લા કલેકટર	સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧ની કલમ ૩,

કેમિકલ પ્લાન્ટને આપાયેલ પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની શરતો

- પ્રોજેક્ટની સ્થાપના/સંચાલન શરુ કરતા પહેલા યોગ્ય સત્તાધિકારી પાસેથી ભૂજળ વાપરવા માટેની પરવાનગી મેળવી લેવી
- કેન્દ્રીય ભૂમીગત જળ સત્તાધિકારી સાથે પરામર્શ કરી ભૂજળ સપાટીની સતત દેખરેખ રાખવાની રહેશે.

SCENARIO 14

What is the complaint?

A group of agricultural workers in the village were encountering a strange problem in their paddy fields; a pipeline from under the ground had been lifted up during the monsoons. It was obstructing their way and the flow of water. They had to climb the huge pipeline every time they had to move around in the fields. They now had to also make arrangements for water to be sprinkled on one side of the field. One of the workers remembered that the pipeline had been laid years before for carrying water for the power plant in their village. They approached the local community worker who worked on environmental issues for advice.

Is a law being violated?

While laying pipelines for industrial operations, permission has to be taken for acquiring the land needed for this. There are state specific laws that deal with the acquisition of right of user in land for laying underground pipelines for carrying of water and gas. The permissions regarding this could be checked. The permissions that the power plant has taken for the environmental impacts can also be looked at.

સ્થીતી ૧૪

ફરિયાદ શું છે?

અમુક ખેડૂતોને તેમના ડાંગરના ખેતરોમાં થોડી વિચિત્ર પ્રકારની તકલીફ પડી રહી હતી; વરસાદ દરમ્યાન જમીનના અંદર રહેલ પાઈપલાઈન ઉપર આવી ગઈ હતી. એ તેમનો રસ્તો અને પાણીનો પ્રવાહ રોકી રહી હતી. ખેતરોમાં ફરતા સમયે તેઓએ તે પાઈપલાઈન ઉપરથી પસાર થવું પડતું. વધુમાં હવે તેઓએ ખેતરની બીજી બાજુ પાણી પહોંચાડવા માટે ખાસ સગવડ કરવી પડે છે. એક કામદારને યાદ આવ્યું કે આ પાઈપલાઈન વર્ષો પહેલા તેમના ગામમાં આવેલ પાવર પ્લાન્ટને પાણી પહોંચાડવા માટે નાખવામાં આવી હતી. તેઓએ પર્યાવરણના મુદ્દા ઉપર કામ કરતા સામુદાયિક કાર્યકરનો સંપર્ક કર્યો.

શું કાયદાઓનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

ઔદ્યોગિક હેતુ માટે પાઈપલાઈન નાખવા માટે જમીન સંપાદન માટે પૂર્વ પરવાનગી લેવી પડે છે. પાણી અથવા ગેસના પરિવહન માટે જમીનની અંદર નાખવામાં આવતી પાઈપલાઈન માટે જમીન સંપાદન માટે રાજ્ય સ્તરના ખાસ કાયદાઓ હોય છે. આ બાબતને લગતી પરવાનગી તપાસી શકાય. ઉદ્યોગ દ્વારા લેવાયેલ પર્યાવરણ અસર હેઠળની પરવાનગી પણ તપાસી શકાય.

Photo credit: Sunita Jolhe /સુનિતા જોહરે : સુનીતા જોહરે

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related laws		
1. EIA Notification, 2006: Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition.	1. SEIAA (if Category B project) 2. MoEFCC (if Category A project)	Section 10 on monitoring and compliance Environmental clearance letters mention the amount of water required by the industry and the source. They would also have a specific condition related to drawing of water and the number of borewells allowed for the same.
State specific laws		
2. Chhattisgarh Underground Pipeline Act, 2004	State Government	Check the provisions in case of disturbance of user rights of the land
3. Orissa Irrigation Rules, 1961	Water Resources Department	Section 23-A

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે શું પ્રોજેક્ટ સંચાલકે વિસ્તરણ માટેની પ્રક્રિયા શરુ કરી દીધી છે. તપાસ કરો કે શું હાલના એકમને લગતી શરતોનું પાલન થઇ રહ્યું છે.	૧. સ્ટેટ એનવાયરમેન્ટ એસેસમેન્ટ ઓથોરીટી (વર્ગ બી પ્રોજેક્ટ) ૨. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC) (વર્ગ એ પ્રોજેક્ટ)	કલમ ૧૦ દેખરેખ અને પાલન પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં ઉદ્યોગ માટે જરૂરી પાણીની માત્રા અને તેનો પ્રવાહ જણાવાયો હશે. તેમાં પાણી વાપરવા માટેની ખાસ શરતા અને તેના માટે કેટલા બોરવેલ ખોદી શકાશે મુજબની માહિતી પણ અપાઇ હશે.
રાજ્યને લાગુ પડતા ખાસ કાયદાઓ		
૨. છતીસગઢ ભૂમીગત પાઇપ લાઇન અધિનિયમ ૨૦૦૪	રાજ્ય સરકાર	જમીનના વપરાશને લગતા અધિકારોને લગતા ઉલ્લંઘન માટે જોગવાઇની તપાસ કરો
૩. ઓડીસા સિંચાઇ નિયમો, ૧૯૬૧	જળ સંસાધન વિભાગ	કલમ ૨૩ અ

SCENARIO 15

What is the complaint?

A new highway was being constructed near a village. This had led to a couple of stone crusher units being set up in the village. One of the stone crusher units was situated in between two villages. The stone crusher unit operates through the day and night. Near the unit there are houses, agricultural fields and drinking water wells. There is also a primary school located right next to the stone crusher. The large amount of dust generated every-day was entering these spaces and the noise too was a big bother. The villagers began to notice that the health issues were increasing. The mango, cashew and vegetable crops produced last year were also damaged.

Is a law being violated?

Stone crushing units before being set up require permissions and consents to be taken from various avenues. These permissions and consents come with specific conditions to reduce the environmental impact of these units. It is quite likely that a specific environmental or forest clearance for the establishment of a stone crusher will not be found. Rather, there would be a reference to its siting and safeguards in the approval letter for the highway project. There are also state laws regulating the functioning of stone crusher units, which could be looked into to see whether the required permissions have been obtained. Further, since the dust generated and pollution caused is a nuisance to the public, provisions under the IPC can also be applied.

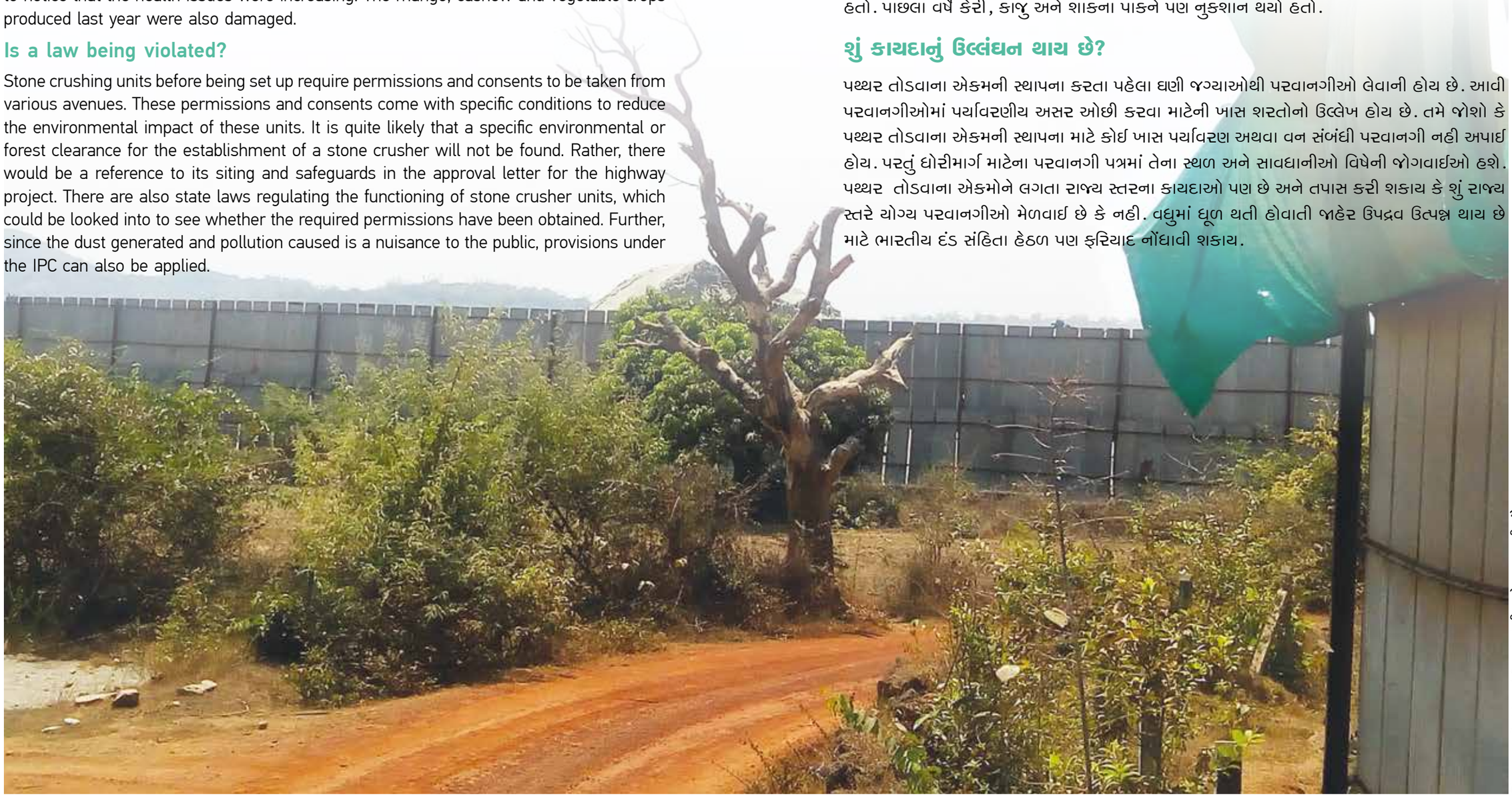

Photo credit: Maruti Gouda / ફોટો ક્રેડિટ: મારુતી ગૌડા

સ્થીતી ૧૫

ફરિયાદ શું છે?

ગામ પાસે નવો ધોરીમાર્ગ બની રહ્યો હતો. આના કારણે ગામમાં પથ્થર તોડવા માટેના અમુક એકમો સ્થપાયા હતા. પથ્થર તોડવા માટેનું એક એકમ બે ગામની વચ્ચે સ્થિત હતું. પથ્થર તોડવાનું એકમ આખી રાત અને દિવસ કાર્યરત રહેતું. એકમ પાસે મકાનો, ખેતરો અને પાણીનો કૂવો પણ સ્થિત છે. એકમ પાસે એક શાળા પણ સ્થિત છે. આ જગ્યાઓ પર રોજ રજના ઢગલા થતા હતા અને મકાનોમાં પ્રવેશતા, સતત અવાજનો પણ ઉપદ્રવ રહેતો. ગામના લોકોએ જોયું કે સ્વાસ્થ્યને લગતા પ્રશ્નોમાં વધારો થઇ રહ્યો હતો. પાછલા વર્ષે કેરી, કાજુ અને શાકના પાકને પણ નુકશાન થયો હતો.

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

પથ્થર તોડવાના એકમની સ્થાપના કરતા પહેલા ઘણી જગ્યાઓથી પરવાનગીઓ લેવાની હોય છે. આવી પરવાનગીઓમાં પર્યાવરણીય અસર ઓછી કરવા માટેની ખાસ શરતોનો ઉલ્લેખ હોય છે. તમે જોશો કે પથ્થર તોડવાના એકમની સ્થાપના માટે કોઈ ખાસ પર્યાવરણ અથવા વન સંબંધી પરવાનગી નહી અપાઈ હોય. પરતું ધોરીમાર્ગ માટેના પરવાનગી પત્રમાં તેના સ્થળ અને સાવધાનીઓ વિષેની જોગવાઈઓ હશે. પથ્થર તોડવાના એકમોને લગતા રાજ્ય સ્તરના કાયદાઓ પણ છે અને તપાસ કરી શકાય કે શું રાજ્ય સ્તરે યોગ્ય પરવાનગીઓ મેળવાઈ છે કે નહી. વધુમાં ધૂળ થતી હોવાતી જાહેર ઉપદ્રવ ઉત્પન્ન થાય છે માટે ભારતીય દંડ સંહિતા હેઠળ પણ ફરિયાદ નોંધાવી શકાય.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related		
1. EIA Notification, 2006: Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition.	MoEFCC	Section 10 on monitoring and compliance Section 2 related to Schedule 7 (f) of the EIA Notification requires environmental clearance for highway projects Check whether the environmental clearance letter has any specific conditions related to distance of the stone crusher unit from habitations
2. Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981: Check whether the consents to establish and operate have been sought and if their conditions are being complied with	SPCB or its nearest regional office	Section 21 (incase the company has not complied with condition of the consent to operate) Section 31 A where the SPCB can give directions for closure or stopping water, or electricity supply in case of violation
State specific laws		
3. Karnataka Regulation of Stone Crushers Act, 2011:	District Stone Crushers Licensing and Regulation Authority	Section 3 where it is specified that a license has to be obtained by stone crushers Section 9 which specifies the duties of the Authority
Public nuisance under criminal law		
4. IPC, 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines a public nuisance

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે શું પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઈ છે. જો હા, તો તપાસ કરો કે શું પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઈ જોગવાઈની ઉલ્લંઘન થઇ રહ્યો છે.	વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC)	કલમ ૧૦ દેખરેખ અને પાલન ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: પરિશિષ્ટ ૭ (એફ)સંબંધી કલમ ૨ હેઠળ ઘોરીમાર્ગ બનાવવા માટેની પરવાનગી લેવાની હોય છે. તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં પથ્થર તોડવાના એકમ મકાનોથી કેટલા અંતરે હોવા જોઈએ વિશેની કોઈ જોગવાઈ છે.
૨. એર (પ્રિવેન્શન એન્ડ કન્ટ્રોલ ઓફ પોલ્યુશન) એકટ ૧૯૮૧ (સ્થાપના અને સંચાલન માટે સંમતિ)	રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અથવા તેના નજીકનું પ્રાદેશિક કાર્યાલય	કલમ ૨૧ (સંચાલન માટેના સંમતિપત્રના ઉલ્લંઘનના કિસ્સામાં) કલમ ૩૧ અ રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડને પાણી તથા વીજળી પૂરવઠો રોકવાની સત્તા.
રાજ્ય સ્તરના ખાસ કાયદાઓ (ઉદાહરણ)		
૩. કર્ણાટક પથ્થર તોડવાના એકમોના નિયમનને લગતો અધિનિયમ	૧. પથ્થર તોડવાના એકમના નિયમન માટેની જીલ્લા સ્તરની સમિતિ	કલમ ૩ હેઠળ એકમ માટે લાઈસન્સ લેવાનું હોય છે કલમ ૯ સમિતિની ફરજો
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૩. ભારતીય દંડ સંહિતા, (IPC) ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૧૯ દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮ જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા

CONDITIONS RELATED TO CONSENT TO OPERATE A STONE CRUSHING UNIT

- In case of any public complaint due to operations of the unit in respect to air pollution, the industry shall stop its operations immediately.
- Whenever the stone crushing unit is in the vicinity of the water body, the unit must have a restraining wall between the premises and the water body to prevent carryover of fine dust to the water body in the rainy season.
- The solid wastes collected in the factory premises shall be disposed off scientifically, to the satisfaction of the Board, so as to not cause fugitive emissions, dust pollution or water pollution problems through leaching etc. of any kind.
- The applicant shall plant and maintain adequate number of trees like Eucalyptus, Subadul, etc. in and around the industry with a density not less than 1000 trees per acre which can arrest the dust emissions escaping into the surrounding area and improve the environment and aesthetic appearance of the industry and surroundings.

CONDITIONS FROM THE ENVIRONMENTAL CLEARANCE OF A HIGHWAY PROJECT

- The hot mix plant shall be located at least 500 m away from habitation and on the barren land to avoid its adverse impact on the human population.
- It is noted that the impact zone is 50-200 m and the nearby habitation is at 600 m. However, the project proponents shall intimate the local authority before carrying out the blasting. If there is any damage caused due to blasting, the project proponent shall compensate 100% under the notice of the local authority.
- The blasting shall be restricted- only from 8 am to 6 pm.

પથ્થર તોડવાના એકમ સંબંધી સંમતિપત્રની શરતો

- એકમમાં થતા કામના કારણે થતા વાયુ પ્રદૂષણ સંબંધી જો કોઈ જાહેર ફરિયાદ થાય તો કામ તરત જ સ્થગિત કરી દેવું.
- એવા કિસ્સામાં કે જ્યાં પથ્થર તોડવાનું એકમ પાણીના પ્રવાહની પાસે સ્થિત હોય તો એકમની ફરતે દિવાલ હોવી જરૂરી છે જેથી વરસાદમાં ધૂળ કણ પાણીમાં ન ભળી જાય.
- ફેક્ટરીમાં એકત્રિત થતો ઘન કચરો વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિથી નાશ કરવામાં આવશે જેથી કોઈ પણ પ્રકારનો ધુમાડો, ધૂળ અથવા પાણી પ્રદૂષણ ન થાય.
- અરજદારે તેના એકમની ફરતે નીલગીરી, સબદુલ વિગેરેના વૃક્ષો વાવી તેની જાળવણી કરવાની રહેશે જેની સઘનતા દર એકરએ ૧૦૦૦ વૃક્ષોથી ઓછી ન હોવી જોઈએ. વૃક્ષોની મદદથી ઉત્પન્ન થતી ધૂળ રજને પ્રસરતા રોકી શકાય અને એકમ અને તેના ફરતેનો વિસ્તાર પણ રળીયામણો દેખાય.

ઘોરીમાર્ગ પ્રોજેક્ટ માટેના પરવાનગી પત્રમાં જણાવાયેલ શરતો

- ગરમ ડામર અને કોંક્રીટ ભેળવવાનું પ્લાન્ટ રહેઠાણના વિસ્તારથી ૫૦૦મી દૂર ઉજ્જડ જમીન ઉપર સ્થાપિત કરવું જેથી માનવ વસ્તીને અસર ન થાય.
- એ બાબત ધ્યાને રાખવી જોઈએ કે ૫૦-૨૦૦ મીટરના વિસ્તારમાં અસર થશે અને રહેઠાણના મકાનો ૬૦૦ મીટર દુર સ્થિત છે. તેમ છતાં, પ્રોજેક્ટ સંચાલકે વિસ્ફોટ કરતા પહેલા સત્તાધીકારીઓને જાણ કરવી જોઈએ. જો વિસ્ફોટના કારણે કોઈ નુકશાન થાય તો પ્રોજેક્ટ સંચાલકે સ્થાનિક સત્તાધિકારીની નોટીસ હેઠળ ૧૦૦% વળતર ચૂકવી દેવું.
- વિસ્ફોટ માત્ર સવારે ૮ થી સાંજના ૬ કલાક સુધી જ કરી શકાશે.

SCENARIO 16

What is the complaint?

For the last couple of years since a mine has been operational, the large dump near it would always have flames on it. The people living in the area had noticed that it was because coal pieces were dumped there along with soil. Sometimes the dump would get so large that it would fall onto the common land surrounding it. Of late, the fires were getting more frequent, leading to a lot of smoke being generated. Those living nearby found it really troublesome and some even complained of breathing problems. They approached a community worker to ask for a solution.

Is a law being violated?

Before a coal mine is operational, permissions and consents are required to be taken from various avenues. These permissions and consents come with specific conditions that deal with the disposal of coal and where and how the overburden from these mines should be dumped. They even give the angle at which the overburden should be stacked. These conditions also provide for separation of the top soil, and backfilling using the overburden during the closure of the mines.

Photo credit: Ramlal Kariyam/ગ્રીન શ્રેય: રામલાલ કરીયમ

સ્થીતી ૧૬

શું ફરિયાદ છે?

પાછલા અમુક વર્ષોથી જ્યારથી પાસેની ખાણ ચાલુ થઇ છે તેની પાસેના ઢગલામાં આગ લાગેલી રહે છે. વિસ્તારમાં રહેતા લોકોએ જોયું કે આવું એટલા માટે થાય છે કે માટીની સાથે કચરામાં કોલસાના ટુકડા પણ નંખાય છે. અમુક સમયે ઢગલો એટલો મોટો થઇ જાય છે કે તે બાજુની જાહેર જમીન સુધી વિસ્તરી જાય છે. થોડા સમયથી ઢગલામાં આગ લાગવાના બનાવો વધી ગયા છે અને સતત ધુમાડો ઉત્પન્ન થયા કરે છે. ઢગલાની પાસે રેહનારા લોકો માટે તકલીફો ઉભી થાય છે, અમુક લોકોને શ્વાસ લેવામાં પણ તકલીફ પડે છે. તેઓ સામુદાયિક કાર્યકરને પ્રશ્નના નિરાકરણ માટે મળે છે.'

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થાય છે?

કોલસાની ખાણ ચાલુ કરતા પહેલા ઘણી જગ્યાઓથી પરવાનગી અને સંમતિ લેવાની હોય છે. આ પરવાનગીઓ અને સંમતિઓમાં કોલસાના નિકાલ અને ખાણમાંથી નીકળતા બગાડના નિકાલ માટેની ખાસ જોગવાઈઓ અપાઈ હોય છે. તેમાં વધારાના ઢગલાના વ્યવસ્થાપન માટેની પણ જોગવાઈ હોય છે. આ શરતોમાં સપાટી ઉપરની માટીને જુદી કરવું તથા ખાણ બંધ થતા સમયે વધારાના ઢગલા વડે તેને ફરી ભરીદેવું વિશેની જોગવાઈ પણ હોય છે.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related		
1. EIA Notification, 2006: Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition. of an environmental clearance letter.	1. MoEFCC	Section 10 on monitoring and compliance Check whether the Environmental clearance letter has any specific condition related to overburden dumps Section 2 Schedule 1 (a) of the EIA Notification
2. Air (Prevention and Control of Pollution) Act, 1981: Check whether the consents to establish and operate have been sought and if their conditions are being complied with	SPCB or its nearest regional office	Section 21 (incase the company has not complied with condition of the consent to operate) Section 31 A whereby in case of any violation, the SPCB can give directions for closure or stopping water or electricity supply
Public nuisance under criminal law		
3. IPC, 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines a public nuisance

CONDITIONS FROM A CONSENT TO OPERATE LETTER OF A COAL MINE

- Maximum height of overburden dump should be restricted as per the Mine Act. Benched off adequate width should be provided and slope should be maintained below 28 degree.
- Overburden and top soil should be dumped separately in the earmarked areas using techniques and precautions.
- The overburden should not be kept active for long period. The inactive dumps should be reclaimed and suitably planted over.

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે શું પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઇ છે. જો હા, તો તપાસ કરો કે શું પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઇ જોગવાઇનું ઉલ્લંઘન થઇ રહ્યુ છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવૅતન મંત્રાલય (MoEFCC)	કલમ ૧૦ દેખરેખ અને પાલન તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં વધારાના ઢગલાના વ્યવસ્થાપન વિશેની જોગવાઇ છે. કલમ ૨ પરિશિષ્ટ ૧ (અ) ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન,૨૦૦૬:
૨. એર (પ્રિવેન્શન એન્ડ કન્ટ્રોલ ઓફ પોલ્યુશન) એકટ ૧૯૮૧: (સ્થાપના અને સંચાલન માટે સંમતિ)	રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડ અથવા તેના નજીકનું પ્રાદેશિક કાર્યાલય	કલમ ૨૧ (સંચાલન માટેના સંમતિપત્રના ઉલ્લંઘનના કિસ્સામાં) કલમ ૩૧ અ રાજ્ય પ્રદૂષણ નિયંત્રણ બોર્ડને પાણી તથા વીજળી પૂરવઠો રોકવાની સત્તા
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૩. ભારતીય દંડ સંહિતા, (IPC) ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૧૯ દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮ જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા

કોલસાની ખાણ માટેના સંમતિપત્ર હેઠળ શરતો

- વધારાના ઢગલાની ઉંચાઇ ખાણ અધિનયમ હેઠળની જોગવાઇ મુજબ હોવી જોઇએ. પહોળાઇને ટેકો મળે માટે પાયાની પૂરતી જગ્યા હોવી જોઇએ. અને ઢાળ ૨૮ ડીગ્રીથી ઓછું હોવું જોઇશે.
- તકનીક અને પ્રક્રિયાઓની મદદ લઇ વધારાનો ઢગલો અને ઉપરની માટી નક્કી કરાયેલ સ્થળે જુદી જુદી નાખવી.
- વધુ લાંબા સમય સુધી ઢગલામાં વધારો ન કરવો. નિષ્ક્રિય ઢગલા ઉપર વૃક્ષો રોપવા.

CONDITIONS FROM A ENVIRONMENTAL CLEARANCE LETTER OF A COAL MINE

- Top soil should be stacked properly with proper slope at earmarked site(s), with adequate measures and should be used for reclamation and rehabilitation of mined out areas.
- OB dumps should be stacked at earmarked dump site(s) only and should not be kept active for a long period. The total height of the dumps should not exceed 90 m, each stage should be preferably be of 15 m but should not exceed 20 m. Overall slope of the dump should not exceed 28 degrees. Concurrent back-filling should be started from the fourth year of operation. Monitoring and management of rehabilitated should continue until the vegetation becomes self-sustaining. Compliance status should be submitted to the Ministry of Environment & Forests on a yearly basis.
- Catch drains, and siltation ponds of appropriate size should be constructed to arrest silt and sediment flows from soil, OB and mineral dumps. The water so collected should be utilized for watering the mine area, roads, green belt development, etc.
- Dimension of the retaining wall at the toe of dumps and OB benches within the mine to check run-off and siltation should be based on the rainfall data.
- A green belt of adequate width should be raised by planting the native species around the ML area, coal handling plant, roads, OB dump sites, etc. in consultation with the local DFO/Agriculture Department.

કોલસાની ખાણ માટેના પર્યાવરણ પરવાનગી પત્ર હેઠળ શરતો

- ઉપરની માટીને નિયત કરાયેલ સ્થળ ઉપર સરખો ઢોળાવઆપી નિકાલ કરવો અને ખાણના નિષ્ક્રિય વિસ્તારોને પુનર્વિકાસ અને પુનર્વસન માટે ઉપયોગમાં લેવું.
- વધારાના ઢગલાનો નિયત સ્થળે નિકાલ કરવો અને વધુ લાંબા સમય સુધી સક્રિય ન રાખવું. ઢગલાની કુલ ઊંચાઈ ૯૦ મીટર થી વધારે ન હોવી જોઈએ. ઢોલાવ ૧૫ મીટર નો હોય શકે પણ ૨૦ મીટર થી વધારે નહી. ઢગલાનો ઢાળ ૨૮ ડીગ્રીથી વધુ ન હોવું જોઈએ. સંચાલનના ચોથા વર્ષથી પૂરણ કામ શરુ કરી દેવું. પુનર્વસનની દેખરેખ ત્યાં સુધી ચાલુ રાખવી જ્યાં સુધી વનસ્પતિ સ્વનિર્ભર ન થય જાય. જંગલ અને પર્યાવરણ મંત્રાલયને વાર્ષિક ધોરણે એહવાલ મોકલવો.
- માટી, વધારાના ઢગલા અને ખનીજના ઢગલામાંથી વહેતા રજ-કણના વિસ્તરણને રોકવા માટે નાળા અને તળાવો બનાવવા. આ રીતે એકત્રિત પાણીનો ઉપયોગ ખાણને લગતી પ્રવૃત્તિઓ, રસ્તાઓ ગ્રીન બેલ્ટના વિકાસ માટે કરવો.
- ખાણની અંદર ઢગલા અને વધારાના કચરાને નિયંત્રિત કરવા માટેની દિવાલનો માપ વરસાદના પ્રમાણ ઉપર આધારિત રહેશે.
- જીલ્લા વન અધિકારી/ ખેતીવાડી વિભાગ સાથે પરામર્શ કરી ખાણ વિસ્તાર, રસ્તાઓ વિગેરેની ફરતે પૂરતા પ્રમાણમાં વૃક્ષો રોપવા.

SCENARIO 17

What is the complaint?

A beach resort has been in operation in a coastal village for the last two years. During a training programme on environmental laws, some residents of the village shared that because of the construction of the resort, they have lost the access to the beach as well as to public wells. There was also a high wall that was built around theresort which has blocked the cool sea breeze; something the villagers enjoyed before the resort was built. They had approached the resort owners several times, asking for access to the beach and public wells, and complained about the sea breeze no longer reaching them. During the training they specifically asked how all these problems can be addressed.

સ્થીતી ૧૭

ફરિયાદ શું છે?

કાંઠા વિસ્તારના ગામમાં ઘણા વર્ષોથી રોસોર્ટ કાર્યરત છે. એક તાલીમ કાર્યક્રમ દરમ્યાન ગામના લોકોએ વાત કરી કે આ રિસોર્ટના બાંધકામના કારણે હવે તેઓ દરિયાકિનારે નથી જઈ શકતા અને જાહેર કુવાનો પણ ઉપયોગ નથી કરી શકતા. રિસોર્ટની ઉંચી દિવાલના કારણે દરિયાની ઠંડી હવા પણ રોકાઈ જાય છે. લોકોએ રિસોર્ટના માલિકોને મળી ઘણી વખત તેમને પડતી તકલીફો વિષે જાણ કરી છે. તાલીમ દરમ્યાન તેઓ ખાસ જાણવા માંગે છે કે શું કરી શકાય.

Photo credit: Vinod Patgar / વીણ પ્રેરા : વીનોદ પટગાર

Is a law being violated?

It can be checked whether the resort owner had obtained an environmental clearance for building the resort, and what conditions and safeguards the owner needs to follow. The provisions of the CRZ Notification, 2011 can also be checked to see if the activities undertaken are permissible in the coastal area. These approvals will also indicate the amount of land area allocated for the resort. The District Collector can be approached to see if s/he can address part of the problem through powers to address 'public nuisance', under the IPC. There are also specific land improvement orders and notices that are state specific that can be referred to for safeguards and remedies.

Law	Corresponding Institutions/ Officials	Section/Clause
Permissions, Rights and Consents related		
1. EIA Notification, 2006 Check whether the activity has obtained the environmental clearance. If yes, check if there is a violation of a specific condition of the environmental clearance letter.	MoEFCC	Section 10 on monitoring and compliance. Section 2 Schedule 1(a)
2. CRZ Notification, 2011: Check whether this is a permissible activity in the concerned CRZ sub-zone(s).	1. SCZMA 2. DLCC (under the District Collector)	Section 3; Section 4 and Section 7
Public nuisance under criminal law		
3. IPC, 1860	District Collector	Section 19 which gives every person empowered by law the powers of a judge Section 268 which defines a public nuisance

શું કાયદાનું ઉલ્લંઘન થઇ રહ્યું છે?

તપાસ કરી શકાય કે શું રિસોર્ટના બાંધકામ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઈ છે, અને રિસોર્ટના માલિકે કઈ શરતો અને નિયમોનું પાલન કરવાનું છે. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશનની જોઈવાઈઓ પણ તપાસી શકાય જેથી જાણી શકાય કે શું આવી પ્રવૃત્તિને માન્યતા છે. આ પરવાનગીઓમાં રિસોર્ટને કેટલી જમીન અપાઈ છે તે પણ જાણી શકાય.. જીલ્લા કલેકટરનો સંપર્ક પણ કરી શકાય અને જાણી શકાય કે ભારતીય દંડ સંહિતા હેઠળની તેની "જાહેર ઉપદ્રવ" રોકી શકવાની સત્તા હેઠળ શું તે આ બાબતે પગલા લઈ શકે. આ પ્રશ્ન નિવારણ માટે જમીન સુધારણા હૂકમો અને નોટીસો અને રાજ્ય સ્તરના કાયદાઓ પણ ધ્યાને લઈ શકાય.

કાયદાઓ	સંલગ્ન સંસ્થાઓ અને અધિકારીઓ	કલમો અને પેટા કલમો
પરવાનગીઓ, અધિકારો અને સંમતિ સંબંધી કાયદાઓ		
૧. ઇ.આઇ.એ. નોટીફીકેશન, ૨૦૦૬: તપાસ કરો કે શું પ્રવૃત્તિ માટે પર્યાવરણ પરવાનગી લેવાઈ છે. જો હા, તો તપાસ કરો કે શું પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રની કોઈ જોગવાઈનું ઉલ્લંઘન થઇ રહ્યો છે.	૧. વન અને પર્યાવરણ –જલવાયુ પરીવેંતન મંત્રાલય (MoEFCC)	ક્લમ ૧૦ દેખરેખ અને પાલન તપાસ કરો કે પર્યાવરણ પરવાનગી પત્રમાં વધારાના ઢગલાના વ્યવસ્થાપન વિશેની જોગવાઈ છે.ક્લમ ૨ પરિશિષ્ટ ૧ (અ)
૨. સી.આર.ઝેડ. નોટીફીકેશન, ૨૦૧૧:તપાસ કરો કે શું આ પ્રવૃતી કાંઠા વિસ્તાર નિયમ જાહેરનામાં હેઠળના વિસ્તારોમાં ગ્રાહ્ય છે.	૧. રાજધાનીમાં સ્થિત રાજ્ય કાંઠા વિસ્તાર વ્યવસ્થાપન સત્તાધિકારી (GCZMA) ૨. જીલ્લા સ્તરે કાંઠા સમિતિ (DLCC) (જીલ્લા કલેક્ટરના નેજા હેઠળ) જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૩, ૪, અને ૭
ફોજદારી કાયદા હેઠળ જાહેર ઉપદ્રવ		
૩. ભારતીય દંડ સંહિતા, (IPC) ૧૮૬૦	જીલ્લા કલેકટર	કલમ ૧૯: દરેક વ્યક્તિ કે જેને કાયદાકીય રીતે જજ થવાની સત્તા આપી હોય કલમ ૨૬૮: જાહેર ઉપદ્રવની પરિભાષા

SECTION II

LAWS AND LEGAL CLAUSES

This section highlights some sections of environment, forest and other laws which have been referred to in the handbook. It does not claim to be a comprehensive list of the legal hooks available for users of this handbook, environmental paralegals and community organisers in addressing environmental and social impacts of non-compliance.

1. Environment (Protection) Act (EPA), 1986

It is an umbrella act that extends to water, air and land and the inter-relationship of these with each other and with human beings and other living creatures such as plants, animals and microorganisms, and with property. The act provides for the protection and improvement of the environment and the prevention of hazards to living beings and property.

- **Sections 3 (1) and 3 (2) (v) empower the Central Government to take any measure to control pollution and protect and improve the quality of the environment.**

Section 3 (1): "Subject to the provisions of this Act, the Central Government shall have powers to take all such measures as it deems necessary or expedient for the purpose of protecting and improving the quality of the environment and preventing, controlling and abating environmental pollution."

Section 3 (2) (v): "In particular, and without prejudice to the generality of the provisions of the sub-section (i), such measures may include measures with respect to all or any of the following matters, namely:

(v) restriction of areas in which any industries, operations, of processes, or class of industries, operations, or processes shall not be carried out or shall be carried out subject to certain safeguards;"

- **Section 5 empowers the Central Government to direct closure or stoppage of any activity or cutting off services to it such as electricity, water, etc.**

Section 5: "Notwithstanding anything contained in any other law but subject to the provisions of this Act, the Central Government may, in the exercise of its powers and performance of its functions under this Act, issue directions in writing to any person, officer or any authority and such person, officer or authority shall be bound to comply with such directions.

Explanation: For the avoidance of doubts, it is hereby declared that the power to issue directions under this section, includes the power to direct:

(a) the closure, prohibition or regulation of any industry, operation or process; or

(b) stoppage or regulation of the supply of electricity or water or any other service."

- **Section 7 prohibits the discharge or emission of any environmental pollutant in excess of the prescribed standards.**

- **Section 8 prohibits handling of any harmful substances unless in accordance with the procedure and safeguards specified.**
- **Section 15 relates to the penalties for the contravention of any provisions of the EPA or Rules, Guidelines or Notifications issued under it. Violation of any of these can lead to imprisonment up to five years or a fine of Rs. 1,00,000. If the violation continues, the fine can extend to Rs. 5,000 for each day the violation has taken place.**

2. Environment Impact Assessment (EIA) Notification, 2006

The Notification lays out the process of seeking prior environmental clearance for any new or existing projects or activities. For existing projects/activities, prior clearance is required for expansion, modernisation, or capacity addition with change in process and/or technology. The Notification elaborates the four stages in the prior environmental clearance process for new projects- Screening, Scoping, Public Consultation and Appraisal.

- **Requirements for prior environmental clearance for industrial, extractive and infrastructure projects either from a state or national level regulatory agency**

Section 2: "Requirements of prior Environmental Clearance (EC):- The following projects or activities shall require prior environmental clearance from the concerned regulatory authority, which shall hereinafter referred to be as the Central Government in the Ministry of Environment and Forests for matters falling under Category 'A' in the Schedule[1] and at State level the State Environment Impact Assessment Authority (SEIAA) for matters falling under Category 'B' in the said Schedule, before any construction work, or preparation of land by the project management except for securing the land, is started on the project or activity:

(i) All new projects or activities listed in the Schedule to this notification;

(ii) Expansion and modernization of existing projects or activities listed in the Schedule to this notification with addition of capacity beyond the limits specified for the concerned sector, that is, projects or activities which cross the threshold limits given in the Schedule, after expansion or modernization;

(iii) Any change in product - mix in an existing manufacturing unit included in Schedule beyond the specified range."

The Schedule contains a list of projects categorised as 'A', requiring environmental clearance from the Ministry of Environment, Forest and Climate Change (MoEFCC) and those categorised as 'B', requiring clearance from the State Environment Impact Assessment Authority (SEIAA). For instance, a thermal power plant with a capacity of 500 MW or more falls under category 'A', while a thermal power plant with a capacity of less than 500 MW but more than 50 MW falls under category 'B'. For the complete list of projects, see the Schedule of the Notification.

- ***Cancellation of an environmental clearance based on deliberate non-disclosure of information***

[1] For the Schedule, see the EIA Notification, 2006 and its amendments.

Section 8 (vi) provides for cancellation of an environmental clearance granted to a project on the grounds of deliberate non-disclosure of information critical for decision making on the project application.

Section 8 (vi): "Deliberate concealment and/or submission of false or misleading information or data which is material to screening or scoping or appraisal or decision on the application shall make the application liable for rejection, and cancellation of prior environmental clearance granted on that basis. Rejection of an application or cancellation of a prior environmental clearance already granted on such ground, shall be decided by the regulatory authority, after giving a personal hearing to the applicant, and following the principles of the natural justice."

- ***The procedure for conduct of public hearing***

  Point 6.4 of Appendix IV: *"The summary of the public hearing proceedings accurately reflecting all the views shall be recorded by the representatives of the SPCB or UTPCC", has been violated because our views as expressed in the public hearing have not been recorded in the proceedings.*

- ***Monitoring and compliance of environmental clearances***

Each time an approval under the EIA Notification is granted, it is done so with a set of conditions. These might be related to discharge of effluent, dumping of muck, transportation of raw material, carrying out additional studies, ensuring livelihood related access, controlling air quality, encroachments, etc. There is a specific monitoring and compliance protocol which has been prescribed in Section 10 of the EIA Notification.

Section 10 (i): "It shall be mandatory for the project management to submit half yearly compliance reports in respect of the stipulated prior environmental clearance terms and conditions in hard and soft copies to the regulatory authority concerned, on 1st June and 1st December of each calendar year."

Section 10 (ii): "All such compliance reports submitted by the project management shall be public documents. Copies of the same shall be given to any person on application to the concerned regulatory authority. The latest such compliance report shall also be displayed on the website of the concerned regulatory authority."

The responsibility of post-clearance monitoring for all projects approved by the MoEFCC lies with its ten regional offices. These are located in Bangalore, Bhopal, Bhubaneswar, Chandigarh, Chennai, Dehradun, Lucknow, Nagpur, Ranchi and Shillong. All project authorities are to submit six-monthly compliance reports. All regional offices are to generate six monthly monitoring reports for all projects, as well as carry out site visits. The SEIAAs have the jurisdiction for monitoring the compliance of projects which they have approved [S.O. 637(E) notification dated 28.02.2014].

3. Coastal Regulation Zone (CRZ) Notification, 2011

The Coastal Regulation Zone (CRZ) Notification, 2011 regulates the setting up and expansion of any industry, operations and processes in the coastal stretches and water area up to the territorial limits of the country in an area demarcated as the CRZ Zone.

- ***Activities and operations that are prohibited in the CRZ:***

Section 3: "Prohibited activities within CRZ- The following are declared as prohibited activities within the CRZ:

(i) Setting up of new industries and expansion of existing industries, except[2]*

(ii) Manufacture or handling oil storage or disposal of hazardous substance.

(iii) Setting up and expansion of fish processing units including warehousing except hatchery and natural fish drying in permitted areas.

(iv) Land reclamation, bunding or disturbing the natural course of seawater, except*

(v) Setting up and expansion of units and mechanism for disposal of waste and effluents

(vi) Discharge of untreated waste and effluents from industries, cities or towns and other human settlements. The concerned authorities shall implement schemes for phasing out existing discharge of this nature, if any, within a time period not exceeding two years from the date of issue of the this notification.

(vii) Dumping of city or town waste including construction debris, industrial solid wastes, fly ash for the purpose of land filling and the like and the concerned authorities shall implement schemes for phasing out existing practice, if any, within a time period not exceeding two years from the date of issue of the this notification.

(ix) Reclamation for commercial purposes such as shopping and housing complexes, hotels and entertainment activities.

(x) Mining of sand, rocks and other sub-strata materials except those rare minerals that are not available outside the CRZ.

(xi) Drawl of water and construction thereto within 200 m of HTL, except

(a) In the areas which are inhabited by the local communities and only for their use.

(b) in the areas between 200m – 500 m zone the drawl of ground water shall be permitted only when done manually through ordinary wells for drinking, horticulture, agriculture and fisheries and where no other source of water is available.

(xi) Construction activities in CRZ I, except*

(xiii) Dressing or altering the sand dunes, hills, natural features including landscape changes for beautification, recreation and other such purposes.

(xiv) Facilities required for patrolling and vigilance activities of marine/coastal police stations."

- ***Activities and operations that are regulated in the CRZ***

Section 4: "Regulation of permissible activities in CRZ area- The following activities shall be regulated except those prohibited in Para 3 above, -

[2]* For exceptions refer to the CRZ Notification, 2011 with the latest amendments.

(i) (a) clearance shall be given for any activity within the CRZ only if it requires waterfront and foreshore facilities.

(b) for those projects which are listed under this notification and also attract EIA notification 2006, for such projects clearance under EIA notification only shall be required subject to being recommended by the concerned State Union Territory Coastal Zone Management Authority.

(c) Housing schemes in CRZ as specified in paragraph 8 of this notification;

(d) Construction involving more than 20,000 sq mts built up area in CRZ II shall be considered for approval in accordance with EIA notification, 2006 and in case of projects less than 20,000 sq mts built up area shall be approved by the concerned State or Union territory Planning authorities in accordance with this notification after obtaining recommendations from the concerned CZMAs and prior recommendations of the concern CZMA shall be essential for considering the grant of environmental clearance under EIA notification, 2006 or grant of approval by the relevant planning authority.

(e) MoEF may under a specific or general order specify projects, which require prior public hearing of project-affected people.

(f) Construction and operation for ports and harbours, jetties, wharves, quays, slipways, ship construction yards, breakwaters, groynes, erosion control measures and salt works.

(g) construction of road by way of reclamation in Coastal Regulation Zone area shall be only in exceptional cases, to be recommended by the concerned Coastal Zone Management Authority and approved by the MoEFCC, and in case the construction of such roads is passing through mangroves or likely to damage the mangroves, three times the number of mangroves destroyed or cut during the construction process shall be replanted.

(ii) The following activities shall require clearance from the MoEF, after being recommended by the concerned CZMA, namely:

(a) those activities listed under category 'A' in the EIA notification 2006 and permissible under the said notification.

(b) Construction activities relating to projects of Department of Atomic Energy or Defence requirements for which foreshore facilities are essential such as, slipways, jetties, wharves, quays; except for classified operational component of defence projects in terms of EIA notification, 2006. Residential buildings, office buildings, hospital complexes, workshops of strategic and defence projects in terms of EIA notification, 2006;

(c) Construction, operation of lighthouses;

(d) Laying of pipelines, conveying systems, transmission line;

(e) Exploration and extraction of oil and natural gas and all associated activities and facilities thereto;

(f) Foreshore requiring facilities for transport of raw materials, facilities for intake of cooling water and outfall for discharge of treated waste water or cooling water from thermal power plants. MoEF may specify for category of projects such as at (f), (g) and (h) of para 4;

(g) Mining of rare minerals as listed by the Department of Atomic Energy;

(h) Facilities for generating power by non-conventional energy resources, desalination plants and weather radars;

(i) Demolition and reconstruction of (a) buildings of archaeological and historical importance, (ii) heritage buildings, and buildings under public use which means buildings such as for the purpose of worship, education, medical care and cultural activities."

Section 8 (i): "The development and construction activities in different categories of CRZ shall be regulated by the concerned CZMA in accordance with the following norms."[3]

- ***Approval procedure for CRZ clearance***

Section 4.2 (ii): "The concerned CZMA shall examine the above documents in accordance with the approved CZMP and in compliance with CRZ notification and make recommendations within a period of sixty days from date of receipt of complete application,-

(a) MoEF or State Environmental Impact Assessment Authority (hereinafter referred to as the SEIAA) as the case may be for the project attracting EIA notification, 2006;

(b) MoEF for the projects not covered in the EIA notification, 2006 but attracting para 4(ii) of the CRZ notification;

(c) SEIAA, for the projects specified under paragraph 4 (i) [except with respect to item (d) thereof relating to building projects with less than 20,000 sq. mts of built-up area] and for the projects not attracting EIA notification, 2006."

- ***Powers of State and National Coastal Zone Management Authorities (CZMAs) to take action against violations***

Section 6 (a): "For the purpose of implementation and enforcement of the provisions of this notification and compliance with conditions stipulated thereunder, the powers either original or delegated are available under Environment (Protection) Act, 1986 with the MoEF, State Government or Union Territory Administration NCZMA and SCZMAs."

- ***Constitution and role of District Level Coastal Committees (DLCCs)***

Section 6 (c): "the State Government or the Union territory CZMAs shall primarily be responsible for enforcing and monitoring of this notification and to assist in the task, the State Government and Union territory shall constitute District level Committees under the Chairmanship of the District Magistrate concerned containing at least three representatives of local traditional coastal communities including from fisherfolk."

- ***Identification and management of Critically Vulnerable Coastal Areas (CVCA)***

[3]For regulations refer to the notification

Section 7 (v): "Areas requiring special consideration for the purpose of protecting the critical coastal environment and difficulties faced by local communities...(B) Critically Vulnerable Coastal Areas (CVCA) such as Sundarbans region of West Bengal and other ecologically sensitive areas identified as under Environment (Protection) Act, 1986 and managed with the involvement of coastal communities including fisherfolk." **Section 8 (i) (V) (4) (b)** identifies the areas which will be notified as CVCA "...through a process of consultation with local fisher and other communities inhabiting the area and depend on its resources for their livelihood..."

- **Section 8** (i) is concerned with the regulation of activities to be carried out in different categories of the CRZ.

4. Wildlife Protection Act (WLPA), 1972

The Wildlife Protection Act (WLPA), 1972 is an Act to provide for the protection of wild animals, birds and plants. It provides for the declaration of national parks and sanctuaries, prohibits hunting and harm of wild animals and uprooting of specified plants.

- ***Prohibition of any destructive activity in a sanctuary or a national park***

Section 29: "Destruction, etc., in a sanctuary prohibited without a permit.- No person shall destroy, exploit or remove any wildlife including forest produce from a sanctuary or destroy or damage or divert the habitat of any wild animal by any act whatsoever or divert, stop or enhance the flow of water into or outside the sanctuary, except under and in accordance with a permit granted by the Chief Wildlife Warden, and no such permit shall be granted unless the State Government being satisfied in consultation with the Board that such removal of wildlife from the sanctuary or the change in the flow of water into or outside the sanctuary is necessary for the improvement and better management of wildlife therein, authorises the issue of such permit:

Provided that where the forest produce is removed from a sanctuary the same may be used for meeting the personal bonafide needs of the people living in and around the sanctuary and shall not be used for any commercial purpose."

- ***Ban on use of injurious substances within an area protected under the WLPA***

Section 32: "No person shall use, in a sanctuary, chemicals, explosives or any other substances which may cause injury to or endanger, any wild life in such sanctuary."

- ***Restrictions on destruction, exploitation and removal of any wildlife from the National Park. This can be done with permission of the Chief Wildlife Warden.***

Section 35 (6): "No person shall destroy, exploit or remove any wildlife including forest produce from a National Park or destroy or damage or divert the habitat of any wild animal by any act whatsoever or divert, stop or enhance the flow of water into or outside the National Park, except under and in accordance with a permit granted by the Chief Wildlife Warden, and no such permit shall be granted unless the State Government being satisfied in consultation with the National Board that such removal of wildlife from the National Park or the change in the flow of water into or outside the National Park is necessary

for the improvement and better management of wildlife therein, authorises the issue of such permit:

Provided that where the forest produce is removed from a National Park, the same may be used for meeting the personal bona fide needs of the people living in and around the National Park and shall not be used for any commercial purpose."

- ***Powers of Chief Wildlife Warden or any forest officer or police officer to take action against any person for committing an offence under the Act***

Section 50 (3) (1): "...the Director of Preservation of Wildlife in the state or Chief Wildlife Warden or the authorised officer or any forest officer or any police officer not below the rank of a sub-inspector, may, if he has reasonable grounds for believing that any person has committed an offence against this Act,- to stop and detain any person, whom he sees doing any act for which a licence or permit is required under the provisions of this Act, for the purposes of requiring such person to produce the licence or permit and if such person fails to produce the licence or permit, as the case may be, he may be arrested without warrant, unless he furnishes his name and address, and otherwise satisfies the officer arresting him that he will duly answer any summons or other proceedings which may be taken against him."

5. Forest Conservation Act (FCA), 1980

The Forest Conservation Act (FCA), 1980 regulates the diversion of forest land for non-forest purposes. The Act mandates that the State Government cannot de-reserve the forest land or allow felling of trees without the prior permission of the Central Government, i.e. MoEFCC. A detailed process for this has been laid out under the Act and its corresponding Rules [1981 (suppressed), 2003 and 2014 (amendment)]. Through this Act and various guidelines, penalties were put in place for committing offences (e.g., felling of trees, setting/kindling a fire in a forest, stripping the bark off a tree) in reserved and protected forests.

- ***User agencies and State Governments to seek permission from the Central Government before de-reserving any reserved forest land, felling of trees or diverting any forest land for non-forest use***

Section 2: "Not withstanding anything contained in any other law for the time being in force in a State, no State Government or other authority shall make, except with the prior approval of the Central Government, any order directing-

(i) that any reserved forest (within the meaning of the expression "reserved forest" in any law for the time being in force in that State) or any portion thereof, shall cease to be reserved;

(ii) that any forest land or any portion thereof may be used for any non-forest purpose;

(iii) that any forest land or any portion thereof may be assigned by way of lease or otherwise to any private person or to any authority, corporation, agency or any other organisation not owned, managed or controlled by Government;

(iv) that any forest land or any portion thereof may be cleared of trees which have grown naturally in that land or portion, for the purpose of using it for reafforestation.

Explanation - For the purpose of this section, "non-forest purpose" means the breaking up or clearing of any forest land or portion thereof for-

(a) the cultivation of tea, coffee, spices, rubber, palms, oil-bearing plants, horticultural crops or medicinal plants;

(b) any purpose other than reafforestation; but does not include any work relating or ancillary to conservation, development and management of forests and wildlife, namely, the establishment of check-posts, fire lines, wireless communications and construction of fencing, bridges and culverts, dams, waterholes, trench marks, boundary marks, pipelines or other like purposes."

The Act also has **penalties for any department or authority or head of the department or person in charge of the authority, at the time when the process of diversion of forest land is not complied with** (or the land is diverted without the due permission of the Central Government). The penalty includes an imprisonment extending up to 15 days.

- ***No diversion of forest land till the process of recognition of forest rights is complete***

MoEF Circular dated 3.8.2009: A circular from the MoEF dated 3.8.2009 [F No. 11-9/ 1998-FC (pt)] directed all State and Union Territory Governments to complete the procedure of recognition of forest rights under the Scheduled Tribes and other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006 (FRA, 2006) prior to allowing for diversion of forest land for non-forest use under the FCA. The circular requires the State Governments to provide evidence of initiating and completing the process of settlements of while sending proposals for diversion of forest land. The circular also refers to the requirement of the consent of the Gram Sabhas (village assemblies) prior to any permission of diversion.

The MoEF through a circular in 2013 did away with requirement of the consent of Gram Sabha for linear projects (projects that need a linear diversion of forest land, e.g., construction of roads, canals, laying of pipelines/optical fibres and transmission lines, etc.). Since 2015, the work on linear projects including tree felling can be initiated after the first level approval for forest diversion from the MoEFCC, subject to compliance of all conditions related to compensation including identification of land, payments towards diversion, etc (F. No. 11-30fl 2014-EC Utt. dated 28.8.2015).

6. Water (Control and Prevention of Pollution) Act, 1974

The main purpose of this Act is to prevent and control water pollution. The Act also aims to maintain the quality of water and water bodies. The Act provides for setting up of standards for discharge of effluents and sewage in the water bodies. It is to be enacted by the Pollution Control Boards (PCBs) to ensure that no water body (river, lake, well, creek, etc.) is contaminated by industrial effluents or sewage.

- ***Prohibition of discharge of poisonous, noxious or polluting matter beyond permissible standards***

Section 24: "PROHIBITION ON USE OF STREAM OR WELL FOR DISPOSAL OF POLLUTING MATTER, ETC.

(1) Subject to the provisions of this section --

(a) no person shall knowingly cause or permit any poisonous, noxious or polluting matter determined in accordance with such standards as may be laid down by the State Board to enter (whether directly or indirectly) into any stream or well or sewer or on land; or

(b) no person shall knowingly cause or permit to enter into any stream any other matter which may tend, either directly or in combination with similar matters, to impede the proper flow of the water of the stream in a manner leading or likely to lead to a substantial aggravation of pollution due to other causes or of its consequences.

(2) A person shall not be guilty of an offence under sub-section (1), by reason only of having done any of the following acts, namely;--

(a) constructing, improving a maintaining in or across or on the bank or bed of any stream any building, bridge, weir, dam, sluice, dock, pier, drain or sewer or other permanent works which he has a right to construct, improve or maintain;

(b) depositing any materials on the bank or in the bed of any stream for the purpose of reclaiming land or for supporting, repairing or protecting the bank or bed of such stream provided such materials are not capable of polluting such stream;

(c) putting into an stream any sand or gravel or other natural deposit which has flowed from or been deposited by the current of such stream;

(d) causing or permitting, with the consent of the State Board, the deposit accumulated in a well, pond or reservoir to enter into any stream.

(3) The State Government may, after consultation with, or on the recommendation of, the State Board, exempt, by notification in the Official Gazette, any person from the operation of sub-section (1) subject to such conditions, if any, as may be specified in the notification and any conditions so specified may by a like notification and be altered, varied or amended."

- ***Requirement of prior consent to establish an industry or operation***

Section 25 (1): "Subject to the provisions of this section, no person shall, without the previous consent of the State Board,--

(a) establish or take any steps to establish any industry, operation or process, or any treatment and disposal system or an extension or addition thereto, which is likely to discharge sewage or trade effluent into a stream or well or sewer or on land (such discharge being hereafter in this section referred to as discharge of sewage); or

(b) bring into use any new or altered outlets for the discharge of sewage; or

(c) begin to make any new discharge of sewage;

Provided that a person in the process of taking any steps to establish any industry, operation or process immediately before the commencement of the Water (Prevention and Control of Pollution) Amendment Act, 1988, for which no consent was necessary prior to such commencement or, if he has made an application for such consent, within the said period of three months, till the disposal of such application."

Section 25 (4): "The State Board may --

(a) grant its consent referred to in sub-section (1), subject to such conditions as it may impose, being--

  (i) in cases referred to in clauses (a) and (b) of sub-section (1) of section 25, conditions as to the point of discharge of sewage or as to the use of that outlet or any other outlet for discharge of sewage;

  (ii) in the case of a new discharge, conditions as to the nature and composition, temperature, volume or rate of discharge of the effluent from the land or premises from which the discharge or new discharge is to be made; and

  (iii) that the consent will be valid only for such period as may be specified in the order,

and any such conditions imposed shall be binding on any person establishing or taking any steps to establish any industry, operation or process, or treatment and disposal system or extension or addition thereto, or using the new or altered outlet, or discharging the effluent from the land or premises aforesaid; or

(b) refuse such consent for reasons to be recorded in writing."

Section 27 (1): "A State Board shall not grant its consent under sub-section (4) of section 25 for the establishment of any industry, operation or process, or treatment and disposal system or extension or addition thereto, or to the bringing into use of a new or altered outlet unless the industry, operation or process, or treatment and disposal system or extension or addition thereto, or the outlet is so established as to comply with an conditions imposed by the Board to enable it to exercise its right to take samples of the effluent."

- ***Powers of the State Pollution Control Boards (SPCBs) to control and regulate water pollution***

Section 20 (1): "For the purpose of enabling a State Board to perform the function conferred on it by or under this Act, the State Board or any officer empowered by it in that behalf, may make surveys of any area and gauge and keep records of the flow or volume and other characteristics of an stream or well in such area, and may take steps for the measurement and recording of the rainfall in such area or any part thereof and for the installation and maintenance for those purposes of gauges or other apparatus and works connected therewith, and carry out stream surveys and may take such other steps as may be necessary in order to obtain any information required for the purposes aforesaid."

Section 20 (2): "A State Board may give directions requiring any person who in its opinion is abstracting water from any such stream or well in the area in quantities which are substantial in relation to the flow or volume of that stream or well or is discharging

sewage or trade effluent into any such stream or well, to give such information as to the abstraction or the discharge at such times and in such form as may be specified in the directions."

Section 20 (3): "Without prejudice to the provisions of sub-section (2), a State Board may, with a view to preventing or controlling pollution of water, give directions requiring any person in charge of any establishment where any industry, operation or process, or treatment and disposal system is carried on, to furnish to it information regarding the construction, installation or operation of such establishment or of any disposal system or of any extension or addition thereto in such establishment and such other particulars as may be prescribed."

Section 21 (1): "A State Board or any officer empowered by it in this behalf shall have power to take for the purpose of analysis samples of water from any stream or well or samples of any sewage of trade effluent which is passing from any plant or vessel or from or over any place into any such stream or well."

- ***Powers of the SPCBs to take action***

Section 23 (1): "Subject to the provisions of this section, any person empowered by a State Board in this behalf shall have a right at any time to enter, with such assistance as he considers necessary, any place--

(a) the purpose of performing any of the functions of the Board entrusted to him;

(b) for the purpose of determining whether and if so in what manner, any such functions are to be performed or whether any provisions of this Act or the rules made thereunder of an notice, order, direction or authorisation served, made, given, or granted under this Act is being or has been complied with;

(c) for the purpose of examining any plant, record, register, document or any other material object or for conducting a search of any place in which he has reason to believe that an offence under this Act or the rules made thereunder has been or is being or is about to be committed and for seizing any such plant, record, register, document or other material object, if he has reason to believe that it may furnish evidence of the commission of an offence punishable under this Act or the rules made thereunder:

Provided that the right to enter under this sub-section for the inspection of a well shall be exercised only at reasonable hours in a case where such well is situated in any premises used for residential purposes and the water thereof is used exclusively for domestic purposes.

(2) The provisions of the Code of Criminal Procedure, 1973, or, in relation to the State of Jammu and Kashmir, the provisions of any corresponding law in force in that State, shall, so far as may be, apply to an search or seizure under this section as they apply to any search or seizure made under the authority of a warrant issued under section 94 of the said Code, or, as the case may be, under the corresponding provisions of the said law.

Explanation - For the purposes of this section, "place" includes vessel."

Section 32: "EMERGENCY MEASURES IN CASE OF POLLUTION OF STREAM OR WELL

(1) Where it appears to the State Board that any poisonous, noxious or polluting matter is present in any stream or well or on land by reason of the discharge of such matter in such stream or well or on such land or has entered into that stream or well due to any accident or other unforeseen act or event, and if the Board is of opinion that it is necessary or expedient to take immediate action, it may for reasons to be recorded in writing, carry out such operations as it may consider necessary for all or any of the following purposes, that is to say --

(a) removing that matter from the stream or well or on land and disposing it of in such manner as the Board considers appropriate;

(b) remedying or mitigating any pollution caused by its presence in the stream or well;

(c) issuing orders immediately restraining or prohibiting the persons concerned from discharging any poisonous, noxious or polluting matter 18[into the steam or well or on land] or from making insanitary use of the stream or well.

(2) The power conferred by sub-section (I) does not include the power to construct any works other than works of a temporary character which are removed on or before the completion of the operations."

Section 25 (5): "Where, without the consent of the State Board, any industry operation or process, or any treatment and disposal system or any extension or addition thereto, is established, or any steps for such establishment have been taken or a new or altered outlet is brought into use for the discharge of sewage or a new discharge of sewage is made, the State Board may serve on the person who has established or taken steps to establish any industry, operation or process, or any treatment and disposal system or any extension or addition thereto, or using the outlet, or making the discharge, as the case may be, a notice imposing any such conditions as it might have imposed on an application for its consent in respect of such establishment, such outlet or discharge."

Section 27 (2): "A State Board may from time to time review --

(a) any condition imposed under section 25 or section 26 and may serve on the person to whom a consent under section 25 or section 26 is granted a notice making any reasonable variation of or revoking any such condition.

(b) the refusal of any consent referred to in sub-section (1) of section 25 or section 26 or the grant of such consent without any condition, and may make such orders as it deemed fit."

Section 30: "POWER OF STATE BOARD TO CARRY OUT CERTAIN WORKS

(1) Where under this Act, any conditions have been imposed on any person while granting consent under section 25 or section 26 and such conditions require such person to execute any work in connection therewith and such work has not been executed within such time as may be specified in this behalf, the State Board may serve on the person concerned a notice requiring him within such time (not being less than thirty days) as may be specified in the notice to execute the work specified therein]

(2) If the person concerned fails to execute the work as required in the notice referred to in sub-section (1), then, after the expiration of the time specified in the said notice, the State Board may itself execute or cause to be executed such work.

(3) All expenses incurred by the State Board for the execution of the aforesaid work, together with interest, at such rate as the State Government may, by order, fix, from the date when a demand for the expenses is made until it is paid, may be recovered by that Board from the person concerned, as arrears of land revenue, or of public demand."

Section 31 (1): "If at any place where any industry, operation or process, or any treatment and disposal system or any extension or addition thereto is being carried on, due to accident or other unforeseen act or event, any poisonous, noxious or polluting matters is being discharged, or is likely to be discharged into a stream or well or sewer or on land and, as a result of such discharge, the water in any stream or well is being polluted, or is likely to be polluted, then the person incharge of such place shall forthwith intimate the occurrence of such accident, act or event to the State Board and such other authorities or agencies as may be prescribed."

Section 33: "POWER OF BOARD TO MAKE APPLICATION TO COURTS FOR RESTRAINING APPREHENDED POLLUTION OF WATER IN STREAMS OF WELLS.

(1) Where it is apprehended by a Board that the water in any stream or well is likely to be polluted by reason of the disposal or likely disposal of any matter in such stream or well or in any sewer, or on any land, or otherwise, the Board may make an application to a court, not inferior to that of a Metropolitan Magistrate or a Judicial Magistrate of the first class, for restraining the person who is likely to cause such pollution from so causing.

(3) Where under sub-section (2) the court makes an order restraining any person from polluting the water in any stream or well, it may in that order-

(i) direct the person who is likely to cause or has caused the pollution of the water in the stream or well, to desist from taking such action as is likely to cause pollution or, as the case may be, to remove such stream or well, such matter, and

(ii) authorise the Board, if the direction under clause (i) (being a direction for the removal of any matter from such stream or well) is not complied with by the person to whom such direction is issued, to undertake the removal and disposal of the matter in such manner as may be specified by the court.

(4) All expenses incurred by the Board in removing any matter in pursuance of the authorisation under clause (ii) of sub-section (3) or in the disposal of any such matter may be defrayed out of any money obtained by the Board from such disposal and any balance outstanding shall be recoverable from the person concerned as arrears of land revenue or of public demand."

- ***Powers of the SPCBs to issue notices, penalties and fines***

Section 33 A: "Notwithstanding anything contained in any other law, but subject to the provisions of this Act, and to any directions that the Central Government may give in this behalf, a Board may, in the exercise of its powers and performance of its functions under this Act, issue any directions in writing to any person, officer or authority, and such person, officer, authority, and such person, officer or authority shall be bound to comply with such directions.

Explanation- For the avoidance of doubts it is hereby declared that the power to issue directions under this section includes the power to direct-

(a) the closure, prohibition or regulation of any industry, operation or process; or

(b) the stoppage or regulation of supply of electricity, water or any other service."

Section 42: "PENALTY FOR CETAIN ACTS

(1) Whoever --

(a) destroys, pulls down, removes, injures or defaces any pillar, post or stake fixed in the ground or any notice or other matter put up, inscribed or placed, by or under the authority of the Board, or

(b) obstructs any person acting under the orders or directions of the Board from exercising his powers and performing his functions under this Act, or

(c) damages any works or property belonging to the Board, or

(d) fails to furnish to any officer or other employees of the Board any information required by him for the purpose of this Act, or

(e) fails to intimate the occurrence of an accident or other unforeseen act or even under section 31 to the Board and other authorities or agencies as required by that section, or

(f) in giving any information which he is required to give under this Act, knowingly or wilfully makes a statement which is false in any material particular, or

(g) for the purpose of obtaining any consent under section 25 or section 26, knowingly or willfully makes a statement which is false in any material particular shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three months or with fine which may extend to ten thousand rupees or with both.

(2) Where for the grant of a consent in pursuance of the provisions of section 25 or section 26 the use of a meter or gauge or other measure or monitoring device is required and such device is used for the purposes of those provision, any person who knowingly or willfully alters or interferes with that device so as to prevent it from monitoring or measuring correctly shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three months or with fine which may extend to ten thousand rupees or with both."

Section 44: "PENALTY FOR CONTRAVENTION OF SECTION 25 OR SECTION 26

Whoever contravenes the provision of section 25 or section 26 shall be punishable with imprisonment for a term which shall not be less than 1 year & 6 months but which may extend to six years and with fine."

Section 45: "ENHANCED PENALTY AFTER PREVIOUS CONVICTION

If any person who has been convicted of any offence under section 24 or 25 or section 26 is again found guilty of an offence involving a contravention of the same provision, he shall, on the second and on every subsequent conviction, be punishable with imprisonment for a term which shall not be less than one and half years but which may extend to seven years and with fine:

Provided that for the purpose of this section no cognizance shall be taken of any conviction made more than two years before the commission of the offence which is being punished."

Section 45 A: "Whoever contravenes any of the provisions of this Act or fails to comply with any order or direction given under this Act, for which no penalty has been elsewhere provided in this Act, shall be punishable with imprisonment which may extend to three months or with fine which may extend to ten thousand rupees or with both and in the case of a continuing contravention or failure, with an additional fine which may extend to five thousand rupees for every day during which such contravention or failure continues after conviction for the first such contravention or failure."

Section 19 (3): "The State Government may, by notification in the Official Gazette-

(a) alter any water pollution prevention and control area whether by way of extension or reduction; or

(b) define a new water pollution, prevention and control area in which may be merged one or more water pollution, prevention and control areas, or any part or parts thereof."

Critically Polluted Areas

The Central Pollution Control Board (CPCB), based on a Comprehensive Environmental Pollution Index (CEPI) and through a nationwide environmental assessment of Industrial Clusters, regularly identifies areas as being critically polluted and publishes its CEPI index. As per the 2009 CEPI , there were 43 Industrial Clusters that had an index greater than 70, on a scale of 0 to 100. Each of the identified areas were to prepare an action plan to improve the environmental quality.

The CEPI was revised in 2016 to include only those factors which can be measured precisely and it eliminated subjective factors like impact on human health and environmental degradation.

7. Air (Control and Prevention of Pollution) Act, 1981

The objective of the Air Act, 1981 is to prevent, control and reduce air pollution, including noise pollution. The Act has the provision to declare air pollution control areas, in which industrial plants cannot be set up without due permissions. It also provides for putting in place air pollution emission standards for industries.

- ***Requirement of compliance with the consent from the SPCB***

Section 21 (1): "Subject to the provisions of this section, no person shall, without the previous consent of the State Board, establish or operate any industrial plant in an air pollution control area:

Provided that a person operating any industrial plant in any air pollution control area, immediately before the commencement of section 9 of the Air (Prevention and Control of Pollution) Amendment Act, 1987, for which no consent was necessary prior to such commencement, may continue to do so for a period of three months from such commencement or, if he has made an application for such consent within the said period of three months, till the disposal of such application."

Section 22: "Persons carrying on industry, etc., and to allow emission of air pollutants in excess of the standard laid down by State Board.

No person operating any industrial plant, in any air pollution control area shall discharge or cause or permit to be discharged the emission of any air pollutant in excess of the standards laid down by the State Board under clause (g) of sub-section (1) of section 17."

Section 21 (5): "Every person to whom consent has been granted by the State Board under sub-section (4), shall comply with the following conditions, namely -

(i) the control equipment of such specifications as the State Board may approve in this behalf shall be installed and operated in the premises where the industry is carried on or proposed to be carried on;

(ii) the existing control equipment, if any, shall be altered or replaced in accordance with the directions of the State Board;

(iii) the control equipment referred to in clause (i) or clause (ii) shall be kept at all times in good running condition;

(iv) chimney, wherever necessary, of such specifications as the State Board may approve in this behalf shall be erected or re-erected in such premises; .and

(v) such other conditions as the State Board, may specify in this behalf,

(vi) the conditions referred to in clauses (i), (ii) and (iv) shall be complied with within such period as the State Board may specify in this behalf-

Provided that in the case of a person operating any industrial plant in an air pollution control area immediately before the date of declaration of such area as an air pollution control area, the period so specified shall not be less than six months:

Provided further that-

(a) after the installation of any control equipment in accordance with the specifications under clause (i), or

(b) after the alteration or replacement of any control equipment in accordance with the directions of the State Board under clause (ii), or

(c) after the erection or re-erection of any chimney under clause (iv), no control equipment or chimney shall be altered or replaced or, as the case may be, erected or re-created except with the previous approval of the State Board."

- ***Powers of the SPCBs to control and regulate air pollution***

Section 21 (6): "If due to any technological improvement or otherwise the State Board is of opinion that all or any of the conditions referred to in sub-section (5) require or requires variation (including the change of any control equipment, either in whole or in part), the State Board shall, after giving the person to whom consent has been granted an opportunity of being heard, vary all or any of such conditions and thereupon such person shall be bound to comply with the conditions as so varied."

Section 25: "For the purposes of carrying out the functions entrusted to it, the State Board or any officer empowered by it in that behalf may call for any information (including information regarding the types of air pollutants emitted into the atmosphere and the level of the emission of such air pollutants) from the occupier or any other person carrying on any industry or operating any control equipment or industrial plant and for the purpose of verifying the correctness of such information, the State Board or such officer shall have the right to inspect the premises where such industry, control equipment or industrial plant is being carried on or operated."

Section 26: "Power to take samples of air or emission and procedure to be followed in connection therewith.

(1) A State Board or any officer empowered by it in this behalf shall have power to take, for the purpose of analysis, samples of air or emission from any chimney, flue or duct or any other outlet in such manner as may be prescribed.

(2) The result of any analysis of a sample of emission taken under subsection (1) shall not be admissible in evidence in any legal proceeding unless the provisions of sub-sections (3) and (4) are complied with.

(3) Subject to the provisions of sub-section (4), when a sample of emission is taken for analysis under sub-section (1), the person taking the sample shall-

(a) serve on the occupier or his agent, a notice, then and there, in such form as may be prescribed, of his intention to have it so analysed;

(b) in the presence of the occupier or his agent, collect a sample of emission for analysis;

(c) cause the sample to be placed in a container or containers which shall be marked and sealed and shall also be signed both by the person taking the sample and the occupier or his agent;

(d) send, without delay, the container to the laboratory established or recognised by the State Board under section 17 or, if a request in that behalf is made by the occupier or his agent when the notice is served on him under clause (a), to the laboratory established or specified under sub-section (1) of section 28.

(4) When a sample of emission is taken for analysis under sub-section (1) and the person taking the sample serves on the occupier or his agent, a notice under clause (a) of sub-section (3), then,-

(a) in a case where the occupier or his agent willfully absents himself, the person taking the sample shall collect the sample of emission for analysis to be placed in a container or containers which shall be marked and sealed and shall also be signed by the person taking the sample, and

(b) in a case where the occupier or his agent is present at the time of taking the sample but refuses to sign the marked and scaled container or containers of the sample of emission as required under clause (c) of subsection (3), the marked and sealed container or containers shall be signed by the person taking the sample, and the container or containers shall be sent without delay by the person taking the sample for analysis to the laboratory established or specified under sub-section (7) of section 28 and such person shall inform the Government analyst appointed under sub-section (1) of section 29, in writing, about the wilful absence of the occupier or his agent, or, as the case may be, his refusal to sign the container or containers."

- ***Powers of the SPCBs to take action***

Section 24 (1): "Subject to the provisions of this section, any person empowered by a State Board in this behalf shall have a right to enter, at all reasonable times with such assistance as he considers necessary, any place-

(a) for the purpose of performing any of the functions of the State Board entrusted to him:

(b) for the purpose of determining whether and if so in what manner, any such functions are to be performed or whether any provisions of this Act or the rules made thereunder or any notice, order, direction or authorization served, made, given or granted under this Act is being or had been complied with;

(c) for the purpose of examining and testing any control equipment, industrial plant, record, register, document or any other material object or for conducting a search of any place in which he has reason to believe that an offence under this Act or the rules made has been or is being or is about to be committed and for seizing any such control equipment, industrial plant, record, register, document or other material object of he has reasons to believe that it may furnish evidence of the commission of an offence punishable under this Act or the rules made thereunder."

Section 23 (1): "Where in any area the emission of any air pollutant into the atmosphere in excess of the standards laid down by the State Board occurs or is apprehended to occur due to accident or other unforeseen act or event, the person in charge of the premises from where which emission occurs or is apprehended to occur shall forthwith intimate the fact of such occurrence or the apprehension of such occurrence to the State Board and to such authorities or agencies as may be prescribed."

Section 23 (2): "On receipt of information with respect to the fact or the apprehension of any occurrence of the nature referred to in sub-section (1), whether through intimation under that sub-section or otherwise, the State Board and the authorities or agencies shall, as early as practicable, cause such remedial measure to be taken as are necessary to mitigate the emission of such air pollutants."

- ***Powers of the SPCBs to issue notices/directions/penalties***

Section 21 (4): "Within a period of four months after the receipt of the application for consent referred to in sub-section (1), the State Board shall, by order in writing, and for reasons to be recorded in the order, grant the consent applied for subject to such conditions and for such period as may be specified in the order, or refuse consent:

Provided that it shall be open to the State Board to cancel such consent before the expiry of the period for which it is granted or refuse further consent after such expiry if the conditions subject to which such consent has been granted are not fulfilled:

Provided further that before cancelling a consent or refusing a further consent under the first provision, a reasonable opportunity of being heard shall be given to the person concerned."

Section 22 A: "Power of Board to make application to court for restraining person from causing air pollution.

(1) Where it is apprehended by a Board that emission of any air pollutant, in excess of the standards laid down by the State Board under clause (g) of sub-section (1) of section 17, is likely to occur by reason of any person operating an industrial plant or otherwise in any air pollution control area, the Board may make an application to a court, not inferior to that of a Metropolitan Magistrate or a Judicial Magistrate of the first class for restraining such person from emitting such air pollutant.

(2) On receipt of the application under sub-section (1), the court may make such order as it deems fit.

(3) Where under sub-section (2), the court makes an order restraining any person from discharging or causing or permitting to be discharged the emission of any air pollutant, it may, in that order,-

(a) direct such person to desist from taking such action as is likely to cause emission;

(b) authorise the Board, if the direction under clause (a) is not complied with by the person to whom such direction is issued, to implement the direction in such manner as may be specified by the court.

(4) All expenses incurred by the Board in implementing the sections of the court under clause (b) of sub-section (3) shall be recoverable from the person concerned as arrears of land revenue or of public demand."

Section 37 (1) and (2): "Failure to comply with the provisions of section 21 or section 22 or with the directions issued under section 31A.

(1) whoever fails to comply with the provisions of section 21 or section 22 or directions issued under section 31 A, shall, in respect of each such failure, be punishable with imprisonment for a terms which shall not be less than one year and six months but which may extend to six years and with fine, and in case the failure continues, with an additional fine which may extend to five thousand rupees for every day during which such failure continues after the conviction for the first such failure.

(2) If the failure referred to in sub-section (1) continues beyond a period of one year after the date of conviction, the offender shall be punishable with imprisonment for a term which shall not be less than two years but which may extend to seven years and with fine."

Section 38: "Penalties for certain acts.

Whoever-

(a) destroys, pulls down, removes, injures or defaces any pillar, post or stake fixed in the ground or any notice or other matter put up, inscribed or placed, by or under the authority of the Board, or

(b) obstructs any person acting under the orders or directions of the Board from exercising his powers and performing his functions under this Act, or

(c) damages any works or property belonging to the Board, or

(d) fails to furnish to the Board or any officer or other employee of the Board any information required by the Board or such officer or other employee for the purpose of this Act, or

(e) fails to intimate the occurrence of the emission of air pollutants into the atmosphere in excess of the standards laid down by the State Board or the apprehension of such occurrence, to the State Board and other prescribed authorities or agencies as required under sub-section (1) of section 23, or

(f) in giving any information which he is required to give under this Act, makes a statement which is false in any material particular, or

(g) for the purpose of obtaining any consent under section 21, makes a statement which is false in any material particular shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three months or with fine which may extend to ten thousand rupees or with both."

Section 39: "Penalty for contravention of provisions of the Act.

Whoever contravenes any of the provisions of this Act or any order or direction issued thereunder, for which no penalty has been elsewhere provided in this Act, shall be punishable with imprisonment for a term which may extend to three months or with fine which may extend to ten thousand rupees or with both, and in the case of continuing contravention, with an additional fine which may extend to five thousand, rupees for every day during which such contravention continues after conviction for the first such contravention."

Section 31 A: "Power to give directions

Notwithstanding anything contained in any other law, subject to the provisions of this Act, and to any directions that the Central Government may give in this behalf, a Board may, in the exercise of its powers and performance of its functions under this Act, issue any directions in writing to any person, officer or authority, and such person, officer or authority shall be bound to comply with such directions.

Explanation.-For the avoidance of doubts, it is hereby declared that the power to issue directions under this section, includes the power to direct-

(a) the closure, prohibition or regulation of any industry, operation or

(b) the stoppage or regulation of supply of electricity, water or any other service."

8. The Indian Penal Code, 1860

19. "Judge".—The word "Judge" denotes not only every person who is officially designated as a Judge, but also every person,— who is empowered by law to give, in any legal proceeding, civil or criminal, a definitive judgment, or a judgment which, if not appealed against, would be definitive, or a judgment which, if confirmed by some other authority, would be definitive, or who is one of a body of persons, which body of persons is empowered by law to give such a judgment. Illustrations

(a) A Collector exercising jurisdiction in a suit under Act 10 of 1859, is a Judge.

268. Public nuisance.—A person is guilty of a public nuisance who does any act or is guilty of an illegal omission which causes any common injury, danger or annoyance to the public or to the people in general who dwell or occupy property in the vicinity, or which must necessarily cause injury, obstruction, danger or annoyance to persons who may have occasion to use any public right. A common nuisance is not excused on the ground that it causes some convenience or advantage.

9. Hazardous Material and Other Wastes (Management and Trans-boundary Movement) Rules, 2016

Hazardous Material and Other Wastes Rules were notified to set procedures for safe handling, generation, treatment, processing, treatment, packaging, storage, transportation, use, collection, reprocessing, conversion, sale and disposal of material that poses potential threat to public health and environment. The Rules set the duties of various authorities such as the MoEFCC, CPCB, SPCBs, Port Authority, etc., with wider responsibilities falling with the SPCBs.

- ***Storage, transportation and disposal***

Section 4 (3): "The hazardous and other wastes generated in the establishment of an occupier shall be sent or sold to an authorised actual user or shall be disposed of in an authorised disposal facility."

Section 4 (4): "The hazardous and other wastes shall be transported from an occupier's establishment to an authorised actual user or to an authorised disposal facility in accordance with the provisions of these rules."

Section 6 (1): "Every occupier of the facility who is engaged in handling, generation, collection, storage, packaging, transportation, use, treatment, processing, recycling, recovery, pre-processing, co-processing, utilisation, offering for sale, transfer or disposal of the hazardous and other wastes shall be required to make an application in Form 1 to the State Pollution Control Board and obtain an authorisation from the State Pollution Control Board within a period of sixty days from the date of publication of these rules."

Section 6 (6): "The State Pollution Control Board shall maintain a register containing particulars of the conditions imposed under these rules for management of hazardous and other wastes and it shall be open for inspection during office hours to any interested or affected person."

Section 8 (1): "Storage of hazardous and other wastes.-

The occupiers of facilities may store the hazardous and other wastes for a period not exceeding ninety days and shall maintain a record of sale, transfer, storage, recycling, recovery, pre-processing, co-processing and utilisation of such wastes and make these records available for inspection: Provided that the State Pollution Control Board may extend the said period of ninety days in following cases, namely:-

(i) small generators (up to ten tonnes per annum) up to one hundred and eighty days of their annual capacity; (ii) actual users and disposal facility operators up to one hundred and eighty days of their annual capacity, (iii) occupiers who do not have access to any treatment, storage, disposal facility in the concerned State; or (iv) the waste which needs to be specifically stored for development of a process for its recycling, recovery, pre-processing, co-processing or utilisation; (v) in any other case, on justifiable grounds up to one hundred and eighty days."

- ***Establishment and management of a Treatment, Storage and Disposal Facility (TSDF) Site***

Section 16 (2): "The operator of common facility or occupier of a captive facility, shall design and set up the treatment, storage and disposal facility as per technical guidelines issued by the Central Pollution Control Board in this regard from time to time and shall obtain approval from the State Pollution Control Board for design and layout in this regard."

Section 16 (4): "The operator of common facility or occupier of a captive facility shall be responsible for safe and environmentally sound operation of the facility and its closure and post closure phase, as per guidelines or standard operating procedures issued by the Central Pollution Control Board from time to time."

- ***Power of SPCB to monitor and take action***

Schedule VII of the Hazardous Material and Other Wastes (Management and Transboundary Movement) Rules, 2016 makes the SPCB responsible for monitoring of compliance with various provisions and conditions of authorisations under the Rules, and for taking action against violations of the Rules.

Section 7: "Power to suspend or cancel an authorisation

(1) The State Pollution Control Board, may, if in its opinion the holder of the authorisation has failed to comply with any of the conditions of the authorisation or with any provisions of the Act or these rules and after giving him a reasonable opportunity of being heard and after recording reasons thereof in writing cancel or suspend the authorisation issued under rule 6 for such period as it considers necessary in the public interest.

(2) Upon suspension or cancellation of the authorisation, the State Pollution Control Board may give directions to the person whose authorisation has been suspended or cancelled

for the safes storage and management of the hazardous and other wastes, and such occupier shall comply with such directions."

10. Solid Waste Management Rules, 2016

Solid Waste Management Rules, 2016 applies to every urban local body, outgrowths in urban agglomerations, census towns, notified areas, notified industrial townships, areas under the control of Indian Railways, airports, airbases, ports and harbours, defence establishments, Special Economic Zones, State and Central Government organisations, places of pilgrims, religious and historical importance, every domestic, institutional, commercial and any other non residential solid waste generator situated in the areas [except industrial waste, hazardous waste, hazardous chemicals, bio medical wastes, e-waste, lead acid batteries and radio-active waste which are covered under separate rules framed under the Environment (Protection) Act, 1986].

- ***Duties and responsibilities of local authorities and village Panchayats***

Section 15 (v): "The local authorities and Panchayats shall facilitate construction, operation and maintenance of solid waste processing facilities and associated infrastructure on their own or with private sector participation or through any agency for optimum utilisation of various components of solid waste adopting suitable technology including the following technologies and adhering to the guidelines issued by the Ministry of Urban Development from time to time and standards prescribed by the Central Pollution Control Board. Preference shall be given to decentralised processing to minimize transportation cost and environmental impacts such as

a) bio-methanation, microbial composting, vermi-composting, anaerobic digestion or any other appropriate processing for bio-stabilisation of biodegradable wastes;

b) waste to energy processes including refused derived fuel for combustible fraction of waste or supply as feedstock to solid waste based power plants or cement kilns;"

Section 15 (w): "The local authorities and Panchayats shall undertake their own or through any other agency construction, operation and maintenance of sanitary landfill and associated infrastructure as per Schedule 1 for disposal of residual wastes in a manner prescribed under these rules;"

- ***Requirement of authorisation before handling waste***

Section 15 (y): "The local authorities and Panchayats shall make an application in Form-I for grant of authorisation for setting up waste processing, treatment or disposal facility, if the volume of waste is exceeding five metric tones per day including sanitary landfills from the State Pollution Control Board or the Pollution Control Committee, as the case may be;"

- ***Implementation of the Rules***

Section 16: "Duties of State Pollution Control Board or Pollution Control Committee.- (1) The State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall,-

(a) enforce these rules in their State through local bodies in their respective jurisdiction and review implementation of these rules at least twice a year in close coordination

with concerned Directorate of Municipal Administration or Secretary-in-charge of State Urban Development Department;

(b) monitor environmental standards and adherence to conditions as specified under the Schedule I and Schedule II for waste processing and disposal sites;

(c) examine the proposal for authorisation and make such inquiries as deemed fit, after the receipt of the application for the same in Form I from the local body or any other agency authorised by the local body."

(g) suspend or cancel the authorization issued under clause (a) any time, if the local body or operator of the facility fails to operate the facility as per the conditions stipulated:

provided that no such authorization shall be suspended or cancelled without giving notice to the local body or operator, as the case may be;"

Section 11 (d): "The Secretary, Urban Development Department in the State or Union territory through the Commissioner or Director of Municipal Administration or Director of local bodies shall ensure implementation of provisions of these rules by all local authorities;"

- ***Maintenance of the solid waste processing and treatment facility***

Section 19: "Criteria for Duties regarding setting-up solid waste processing and treatment facility.

(1) The department in- charge of the allocation of land assignment shall be responsible for providing suitable land for setting up of the solid waste processing and treatment facilities and notify such sites by the State Government or Union territory Administration.

(2) The operator of the facility shall design and set up the facility as per the technical guidelines issued by the Central Pollution Control Board in this regard from time to time and the manual on solid waste management prepared by the Ministry of Urban Development.

(3) The operator of the facility shall obtain necessary approvals from the State Pollution Control Board or Pollution Control Committee.

(4) The State Pollution Control Board or Pollution Control Committee shall monitor the environment standards of the operation of the solid waste processing and treatment facilities.

(5) The operator of the facility shall be responsible for the safe and environmentally sound operations of the solid waste processing and or treatment facilities as per the guidelines issued by the Central Pollution Control Board from time to time and the Manual on Municipal Solid Waste Management published by the Ministry of Urban Development and updated from time to time.

(6) The operator of the solid waste processing and treatment facility shall submit annual report in Form III each year by 30th April to the State Pollution Control Board or Pollution Committee and concerned local body."

11. Panchayat Acts

This section explores and explains some clauses of state level Panchayat Acts, which could be exercised in remedying environmental and social impacts caused due to legal non-compliance. **For exact clauses of these Acts in the local languages, it would be important to read the specific Panchayat laws.**

11.1 Gujarat Panchayats Act, 1993

- **Section 104 (1),** makes it mandatory to obtain permission from the Gram Panchayat for erecting or re-erecting any building within the limits of a village.
- **Section 104 (3)** states that commencement of work for erection or re-erection of a building cannot be carried out after the expiry of one year from obtaining permission from the Gram Panchayat to carry out such a task.
- **Section 104 (4)** provides for levying a fine by the Panchayat on a person who carries out erection or re-erection of any building without the Panchayat's permission.
- **Section 104 (5)** grants powers to the Panchayats to order stopping of work of any such construction or demolition of any such structures (if constructed).
- **Section 105 (1)** grants powers to the Gram Panchayat to levy a fine on any person who, without its permission, uses public spaces (streets, open sites, etc.)and common grazing land in an unauthorised manner.
- **Section 105 (2)** authorises the Panchayat to remove (after serving a notice of a prescribed period) any such construction or encroachment of an open site (not private property). However, if the land belongs to the State, permission from the Collector needs to be obtained before carrying out removal/demolition.
- **Section 105 (5)** grants powers to the Gram Panchayat to levy a fine on any person who removes earth or sand from or encroaches on an open site.
- **Section 105 (7)** states that if the Panchayat is unable to remove the unauthorised activity, it will inform the Taluka Development Officer who will then take action on behalf of the Panchayat.

11.2. Karnataka Panchayat Raj Act, 1993

- **Section 64 (1)** makes it mandatory to obtain permission from the Gram Panchayat for erecting or re-erecting any building within the limits of a village,.
- **Section 68** states that no place in the jurisdiction of a Gram Panchayat can be used as a hotel, restaurant, eating house, coffee house, sweetmeat shop, bakery, boarding house/ lodging house/dharamshala or for manufacturing rice or aerated water manufacturing plant without a license for the same from the Grama Panchayat.
- **Section 64 (3)** grants powers to the Panchayats to order (through a notice) stopping of any construction work that has commenced without its permission. The Panchayat may also exercise such powers in the case of non-compliance with any condition imposed by it and demand the alteration or demolition of certain constructed structures..

- **Section 64 (4)** states that if a notice by the Panchayat is not complied with in the specified period, the Panchayat may take necessary action to ensure completion of the mandated act.
- **Section 66** restricts (a) construction or establishment of any factory, workshop or workplace with the use of any kind of power (steam, water or electrical) without the permission of the Panchayat (b) installation of any machinery or manufacturing plant (except those exempted) driven by any power in any premises without the permission of the Panchayat.
- **Section 72 (1)** states that the Gram Panchayat has the powers to levy a fine on any encroachment, obstruction or deposition (of any box, bale, package or merchandise) in any public street or open site (not private property).
- **Section 72 (2)** authorises the Gram Panchayat to remove any obstruction or encroachment referred to in the previous sub-section (1).
- **Section 72 (3)** states that the Gram Panchayat has powers to levy a fine on unauthorised removal of earth or sand, (other than sand used for domestic purposes by residents of the Panchayat area).
- **Section 107** grants powers to the Gram Panchayat to discontinue (by written notice) operation of any quarry which it opines is dangerous to persons residing in or having legal access to the neighbourhood or creates or is likely to create a nuisance.However, if the activity is vested in the Government, consent from Director of Mines and Geology is required.

11.3. Odisha Grama Panchayati Raj Act, 1964

- **Section 44 (e)** states removal of unauthorised obstruction, projection and encroachment in or public streets and public places as one of the functions of the Gram Panchayat.
- **Section 44 (l)** makes the Gram Panchayat responsible for the establishment, management and maintenance of common grazing grounds and lands for common benefits.

11.4. Jharkhand Panchayat Raj Act, 2001

- **Section 10 (1) (a) (xi)** gives the Gram Sabha the power to manage natural resources such as land, water and forest falling within the limits of the village area according to the Constitution and other relevant laws in force.
- **Section 10 (1) (a) (xiv)** states that sanitation and conservancy as well as prevention and solution of nuisance is a function of the Gram Sabha.
- **Section 10 (1) (a) (xvi)** states that making available and maintaining water sources for bathing, washing and drinking purposes for domestic animals is a function of the Gram Sabha.
- **Section 10 (5)** gives additional powers to the Gram Sabha in Scheduled Areas. Sub-section (ii) states that the Gram Panchayat should not only manage the natural resources

including land, water and forest within the village areas according to its tradition, but also in accordance with the provisions of the Constitution. It also states that spirit of other relevant laws in force must be duly kept in mind.

12. Provisions of the Panchayats (Extension to the Scheduled Areas) (PESA) Act, 1996

The Act extends the provisions of Part IX of the Constitution relating to the Panchayats to the Scheduled Areas (referred in clause (1) of Article 244 of the Constitution). The Act requires amendments to the State Panchayat Acts to align them with the PESA Act, 1996.

- ***Applicability of PESA***

Section 4: "Notwithstanding anything contained under part IX of the Constitution, the Legislature of a State shall not make any law under that Part which is inconsistent with any of the following features, namely:

(a) A State legislation on the Panchayats that may be made shall be in consonance with the customary law, social and religious practices and traditional management practices of community resources;"

(d) every Gram Sabha shall be competent to safeguard and preserve the traditions and customs of the people, their cultural identity, community resources and the customary mode of dispute resolution;"

- ***Definition of a Gram Sabha***

Section 4 (c): "every village shall have a Gram Sabha consisting of persons whose names are included in the electoral rolls for the Panchayat at the village level;"

- ***Consultation with Gram Sabha before undertaking activity in a PESA area***

Section 4 (j): "planning and management of minor water bodies in the Scheduled Areas shall be entrusted to Panchayats at the appropriate level;"

Section 4 (i): "the Grama Sabha or the Panchayat at the appropriate level shall be consulted before making the acquisition of land in the Scheduled Areas for development projects and before rehabilitating persons affected by such projects in the Scheduled Areas; the actual planning and implementation of the projects in the Scheduled Areas shall be coordinated at the State level;"

Section 4 (k): "the recommendations of the Grama Sabha or the Panchayats at the appropriate level shall be made mandatory prior to grant of prospecting licence or mining lease for minor minerals in the Scheduled Areas;"

Section 4 (l): "the prior recommendations of the Gram Sabha or the Panchayats at the appropriate level shall be made mandatory for grant of concession for the exploitation of minor minerals by auction;"

Section 4 (m) (iii): "While endowing Panchayats in the Scheduled Areas with such powers and authority as may be necessary to enable them to function as institutions of self-government, a State Legislature shall ensure that the Panchayats at the appropriate

level and the Grama Sabha are endowed specifically with the power to prevent alienation of land in the Scheduled areas and to take appropriate action to restore any unlawfully alienated land of a Scheduled Tribe;"

13. Fisheries Acts

This section explores some sections of state level marine fisheries Acts, which could be exercised in remedying environmental and social impacts caused due to legal non-compliance.

13.1 The Karnataka Marine Fishing (Regulation) Act, 1986

The Karnataka Marine Fishing (Regulation) Act (MFRA), 1986 is a legislation that regulates the use of fishing vessels in the fishing zones of Karnataka. The purpose of the Act is to avoid conflict between traditional fisherfolk and mechanised boat owners.

- ***Power of the State Government to pass orders on fishing in certain areas***

Section 3: "(1) The Government may, having regard to the matters referred to it in sub-section (2), by notification, regulate, restrict or prohibit,-

(a) the fishing in any specified area by such class or classes of fishing vessels as may be prescribed; or

(b) the number of fishing vessels which may be used for fishing in any specified areas; or

(c) the catching in any specified area of such species of fish and for such period as may be specified in the notification; or

(d) the use of such fishing gear in any specified area as may be prescribed.

(2) In making an order under sub-section (1), the Government shall have regard to the following maters, namely:

(a) the need to protect the interest of different sections of persons engaged in fishing particularly those engaged in fishing using traditional fishing craft such as country craft or canoe;

(b) the number of fishing vessels which may be used for fishing in any specified area;

(c) the need to maintain law and order in the sea; and

(d) any other matter that may be prescribed."

- ***Requirement for vessels to comply with the orders***

Section 4: "Prohibition of use of fishing vessel in contravention of any order made under section 3: No person including the owner or master of a fishing vessel shall use or cause or allow to be used, such fishing vessel for fishing in any manner which contravenes the order made under section 3:

Provided that nothing in such notification shall be construed as preventing the passage of any fishing vessel from or to the shore through any specified area to or from any area other than specified area, for the purpose of fishing in such other area or for any other purpose:

Provided further that the passing of such fishing vessel through any specified area shall not in any manner cause any damage to any fishing nets or tackles belonging to any person who engages in fishing in the specified area by using any fishing vessel."

- ***Requirement of license for vessels to be used for fishing***

Section 5: "Licensing of fishing vessels: (1) The owner of a registered fishing vessel may make an application to the authorised officer for the grant of a license for using any fishing vessel for fishing in any specified area."

Section 6: "No person shall after the commencement of this Act carry on fishing in any specified area using a fishing vessel which is not licensed under section 5:

Provided that nothing in this section shall apply to any fishing vessel, which was being used for fishing before the commencement of this Act for such period as the Government may by notification specify."

- ***Power of the authorised officer to cancel/amend the license***

Section 7: "(1) If the authorised officer is satisfied either on a reference made to him in this behalf or otherwise, that-

(a) a licence granted under section 5 has been obtained by misrepresentation as to an essential fact, or

(b) the holder of a licence has, without reasonable cause, failed to comply with any of the condition subject to which the licence has been granted or has contravened any of the provisions of this Act or any order of rule made thereunder, then without prejudice to any other penalty to which the holder of the licence may be liable under this Act, the Licensing Officer may, after giving the holder of the licence a reasonable opportunity of showing cause, cancel or suspend the licence or forfeit the whole or any part of the security if any, furnished for the due performance of the conditions subject to which the licence has been granted.

(2) Subject to any rules that may be made in this behalf, the Licensing Officer may vary or amend a licence granted under section 5."

- ***Power of the authorised officers to verify violations and take action***

Section 11: "(1) The authorised officer may, if he has reason to believe that any fishing vessel is being, or has been used in contravention of any of the provisions of this Act or any order or rule made thereunder or any of the conditions of the licence, enter and search such vessel and impound such vessel and seize any fish found in it.

(2) The authorised officer shall keep the fishing vessel impounded under sub-section (1), in such place and in such manner as may be prescribed.

(iii) dispose of the fish so seized and deposit the proceeds there of in such manner as may be prescribed, and

(iv) make a report of the contravention to the Court if the offence is punishable under clause (b), (c), (d) or (e) of sub-section (1) of section 21 and in other cases, to the Police Officer in charge of a police station."

- ***Offences and penalties***

Section 13: "Penalty- (1) The arbitrator shall, after the enquiry under section 12 decide whether any person who has used, or caused or allowed to be used, any fishing vessel in contravention of any of the provisions of this Act, or of any order or rule made thereunder or any of the conditions of the licence and any such person on being found guilty by the arbitrator, shall be liable to such penalty not exceeding,

(a) five thousand rupees, if the value of the fish involved is one thousand rupees or less;

(b) five times the value of the fish, if the value of the fish involved is more than one thousand rupees; or

(c) five thousand rupees, in any other case, being a case not involving fish,

-as may be determined by the arbitrator.

(2) In addition to any penalty that may be imposed under sub-section (1), the arbitrator may direct that, -

(a) the registration certificate of the fishing vessel which has been used, or cause or allowed to be used, in the manner referred to in sub-section (1) or the licence, any condition of which has been contravened, shall be,-

(i) cancelled or revoked, as the case may be; or

(ii) suspended for such period as the arbitrator deems fit; or

(b) the fishing vessel or fish that may have been impounded or seized, as the case may be, under section 11 shall be forfeited to the Government:

Provided that no fishing vessel shall be forfeited under clause (b), if the arbitrator after hearing the owner of such vessel or any person claiming any right thereto, is satisfied that the owner or such person had exercised due care for the prevention of the commission of such offence."

Under this Act, in 1994, the Karnataka State Government put out an Order reserving a belt from the sea shore up to 10 km for traditional fishing operations.

13.2. Gujarat Fisheries Act, 2003

Gujarat Fisheries Act, 2003 regulates fishing in marine and inland waters (except private waters). It provides for the State Government to issue notifications for regulating fishing in specified areas.

- ***Powers to the State Government to make rules for the protection of fish in inland waters***

Section 6 (1) (a): "The State Government may, by notification in the Official Gazette, make rules for any water other than private waters for all or any of the following matters, namely:-

(a) Prohibiting or regulating:-

(i) the erection or use of fishing gear,

(ii) the construction of weirs, dam and bunds,

(iii) the release of any industrial waste sewage or effluent to the inland waters which may be harmful to species of fish or the food of fish."

- ***Power of the State Government to issue a notification for specified areas***

Section 7: "(1) The State Government may, having regard to the matters referred to in sub-section (2), by notification in the Official Gazette, regulate, restrict or prohibit in any specified area,-

(a) the fishing by such class or classes of fishing vessels and for such period as may be specified in the notification;

(b) the catching of such species of fish and for such period as may be specified in the notification,

(c) the use of such fishing gears as may be specified in the notification,

(d) the mariculture,

(e) the collection of biological specimen, and

(f) the number of fishing vessels which may be used for fishing.

(2) In issuing a notification under sub-section (1), the State Government shall have regard to the following matters, namely:-

(a) The need to protect the interest of the different sections of persons engaged in fishing particularly of those engaged in fishing with traditional fishing craft such as catamaran, country craft or canoes."

- ***Requirement for vessels to comply with the notification***

Section 8: "No owner or master of a fishing vessel shall use or cause or allow to be used, a fishing vessel for fishing in contravention of the notification issued under section 7:

Provided that nothing in such notification shall be construed as preventing the passage of any fishing vessel from or to the shore through any specified area to or from any area other than specified area, for the purpose of fishing in such other area or for any other purpose:

Provided further that the passing of such fishing vessel through any specified area shall not in any manner cause any damage to any fishing nets or tackles belonging to any person who engages in fishing in the specified area by using any traditional fishing craft such as catamaran, country crafts or canoe."

- ***Requirement of license for vessels to be used for fishing***

Section 9: "No fishing vessel which is not licensed under section 10 shall, after the date of commencement of this Act (hereinafter referred to as "the said date"), be used for fishing in any specified area:

Provided that nothing in this section shall apply to any fishing vessel existing on the said date for a period of six months from the said date or such longer period as the State Government may, by notification in the Official Gazette, specify."

- ***Power of the Licensing Officer to cancel/amend the license***

Section 11: "(1) If the Licensing Officer is satisfied either on a reference made to him in this behalf or otherwise, that-

(a) a licence granted under section 10 has been obtained by misrepresentation as to an essential fact, or

(b) the holder of a licence has, without reasonable cause, failed to comply with any of the condition subject to which the licence has been granted or has contravened any of the provisions of this Act or the rules made or any notification issued thereunder, then without prejudice to any other penalty to which the holder of the licence may be liable under this Act, the Licensing Officer may, after giving the holder of the licence a reasonable opportunity of being heard, suspend or cancel the licence.

(2) Subject to any rules that may be made in this behalf, the Licensing Officer may vary or amend a licence granted under section 10."

- ***Power of the Enforcement Officers to verify violation and take action***

Section 15: "If the Enforcement Officer has reasons to believe that any fishing vessel is being or has been used in contravention of any of the provisions of this Act, or of any rule or order made or any notification issued thereunder or of any condition of the license issued under section 10, then he may –

(i) enter and search such vessel and impound such vessel and seize any fish found in it,

(ii) keep the impounded fishing vessel in such place and in such manner as may be prescribed,

(iii) dispose of the fish so seized and deposit the proceeds there of in such manner as may be prescribed, and

(iv) make a report of the contravention to the Court if the offence is punishable under clause (b), (c), (d) or (e) of sub-section (1) of section 21 and in other cases, to the Police Officer in charge of a police station."

- ***Offences and penalties***

Section 21: "(1) (a) Whoever contravenes the provisions of section 3, 4 or 5 shall, on conviction, be punished with imprisonment for a term which may extend to six months or with fine not exceeding ten thousand rupees or with both.

(b) Whoever use any fishing vessel for fishing in contravention of section 8 shall, on conviction, be punished with fine not exceeding fifty thousand rupees.

(c) Whoever use any fishing vessel which is not licensed for fishing in any specified area in contravention of section 9 shall, on conviction, be punished with fine not exceeding fifty thousand rupees.

(e) Any person who commits a breach of any of the provisions of the rules or the order made under this Act shall be punishable with fine which may extend to ten thousand rupees and when breach is continuing one, with a daily fine not exceeding one hundred rupees during the period of continuance of such breach."

14. Guidelines/criteria for evaluation of proposals/requests for ground water abstraction (with effect from 16.11.2015)

These guidelines are for the areas where the ground water development is regulated and they were issued with the purpose to manage ground water resources while ensuring water sustainability. They are based on the latest assessment of state wise ground water resources done in March 2011. The Central Ground Water Authority (CGWA), from time to time, notifies areas where the ground water extraction is regulated. Currently there are 162 such areas. The updated list as applicable to these guidelines can be found at www.cgwa-noc.gov.in.

Section 1: "Scope & Objective...The District Administrative Heads (Deputy Commissioner/ District Magistrate/District Collector) in case of Administrative Block or Taluka, or the Head of the Municipality (in case of Municipal Area) of the notified areas in the country have been appointed as 'Authorized Officers' by Central Ground Water Authority under Section 4 of the Environment Protection Act (EPA) (1986).

Regulation of Ground Water development in Notified areas is through district administrative heads assisted by Advisory Committees under the provisions of Section 4 of the EPA, 1986. All issues pertaining to granting of NOC's for ground water withdrawal, checking violations, sealing of ground water abstraction structures, launching of prosecution against offenders, attending to complaints, etc., are to be addressed by the Authorized Officers."

- ***Notified Areas***

Section 2: "Permission to abstract ground water through any energized means will not be accorded for any purpose other than drinking water. The permission would be granted by the Authorised Officer in consultation with the advisory committee constituted for this purpose. The list of notified areas, is given in Annexure II and also available on the web-site (www.cgwb.gov.in)."

Section 2.1: "NOC can be accorded for construction of ground water abstraction structures/ replacement of existing defunct well for drinking and domestic purposes only. Government Water supplying agencies can be accorded NOC as per their requirement. NOC for infrastructure projects will be considered after issue of completion certificate from competent Authority as per Govt. norms for drinking and domestic purposes. NOC for ground water withdrawal will be considered only if Water Supplying Department is not providing adequate water in the area/premises. Proof for this is to be produced from the concerned authority by the applicant."

- ***Non-notified areas***

Section 3: "NOC for ground water withdrawal will be considered for Industries/Infrastructure /Mining projects as per the criteria given below[4]*."

[4]For the criteria see the guidelines

Section 3.1.1. (b) "Water intensive industries- Industries using ground water as raw material/water intensive industries[5] shall not be granted NOC for ground water withdrawal in Over-Exploited Areas.[6] A list of different industries categorised as water intensive is given in Annexure V. In Safe, Semi-Critical & Critical areas NOC for ground water withdrawal is mandatory for these industries as per Section 3,1. However, ground water withdrawal will be limited."

Section 3.1.2 (b) "The quantum of ground water for usage other than drinking/ domestic shall not exceed 25% of total ground water abstraction in case of Housing projects/ Residential Townships."

Section 3.1.3. (d) "Wherever the mines/de-watering project is situated in the coastal area special care should be taken to prevent sea water ingress. This should be supported by a technical evaluation report."

Section 5: "Industries/Infrastructure/Mining projects coming up in agricultural land or any other land after change in land use shall have to submit all documents endorsing the change of land use from competent authority. Withdrawal of ground water from existing abstraction structures, if any, after change in land use in the area can be done only after approval from the Central Ground Water Authority. Cases would be processed as per changed land use."

- ***Issuance and renewal of NOC***

Section 6 (e): "No application for NOC shall be entertained without referral letters from the statutory authority (Central and State Govt. Departments and Agencies like State Pollution Control Board, Industries Department, Industrial Development Authority)."

Section 6 (f): "The referral letter shall contain verification on the quantum of water for the industry/project with detailed break up of ground water consumption, recycle & reuse of the waste water, so that the wastage of the precious resource can be avoided. In case this is not given by the referral authority, applicant should obtain a letter from the Industries Dept/ Project Sanctioning Authority/local municipal authority in urban areas on the same lines."

Section 6 (j): "Relaxation in the quantity of ground water withdrawal in over-exploited areas, and/or quantity of recharge being affected by the firm can be permitted by CGWA if it feels it absolutely necessary in national interest."

Section 6 (m): "NOC issued is non-transferable."

Section 7: "Issuance and renewal of NOC

(a) NOC will be accorded in non-notified areas for a period of two years initially and will be renewed for a period of three years, subject to compliance of conditions mentioned in the NOC. Thereafter, NOC's shall be renewed every five years subject to the compliance of the conditions mentioned in the renewed NOC.

[5]The list of industries categorised as water intensive is provided in Annexure V of the Guidelines-packaged drinking water, mineral water plant, tannery, distillery, brewery, soft drink, paper and pulp, fertiliser, textile dyeing, textile printing, textile spinning, sugar, dairy product, water park and amusement centre).

[6]The Assessment done on Ground Water Resource Estimation in 2011 categorises areas as safe, semi-critical, critical and over-exploited.

(b) Renewal of NOC's issued earlier to industries/projects in non-notified areas and where the area has subsequently become notified, will be done by CGWA for every two (2) years. The Authorized officer will forward the application to the concerned Regional Director of CGWB with his recommendations for processing and forwarding to CGWA.

(c) In case of change in category of the area, renewals would be granted with conditions as laid down for such new category areas. In case it is difficult to comply with the conditions the applicant should satisfy the authority for granting exemption/alternative measure. The condition of recharge may be relaxed for OE blocks at par with Critical blocks and for Critical blocks at par with semi-critical blocks.

(e) Categorization of certain industries as 'Water intensive industry' have been made with effect from 15.11.2012. Since then ground water withdrawal by such industries is not permitted in OE areas. Renewal of NOC for those water intensive industries to which NOC was issued for ground water withdrawal prior to 15.11.2012 and are now falling in Over-exploited and Notified areas will be done by CGWA initially for two years and subsequently for every three years. For Notified areas, the authorized officer shall forward his recommendations to the Regional Director who in turn would send the same alongwith his recommendations to CGWA. The renewal would be limited to 50% of the recharge quantity or the earlier permitted quantity whichever is less."

Section 8: "All existing Industries/projects which are drawing ground water and have not obtained NOC for ground water withdrawal from Central Ground Water Authority, either due to its coming into existence prior to formation of CGWA or due to exemption from obtaining NOC as per earlier guidelines, shall apply to CGWA for NOC for ground water withdrawal with immediate effect. This would be applicable to States/UT's in which regulation of ground water withdrawal is being done by CGWA. The application has to be submitted online. The grant of NOC would be considered as per prevailing guidelines. It would be mandatory for these industries/projects to submit water quality report of effluents, if any, vetted by competent authority. The industry/project should have valid EC or 'consent to operate' under water act or referral letter issued by the State/ Central regulatory authority."

- ***Cancellation of NOC***

Section 6 (b): "Non-compliance of conditions mentioned in the NOC may be taken as sufficient reason for cancellation of NOC accorded/ non-renewal of NOC."

- **Power of the CGWA to waive off the conditions of the NoC**

Section 7 (d): "In case it is found that some of the conditions stipulated during the issuance NOC have not been implemented in certain localities it may be relaxed by CGWA based on the recommendations of the concerned Regional Director for specific areas as per site specific condition."

15. Public Liability Insurance Act, 1991

To provide immediate relief to the persons affected by accident due to handling of any hazardous substances, the Act makes the owner of such a facility responsible for the same.

- ***Responsibility on the owner to provide relief in case of any harm to life or property due to an accident while handling hazardous wastes***

In such cases a claimant does not have to prove that the damage occurred due to any default of any person.

Section 3 (1): "Where death or injury to any person (other than a workman) or damage to any property has resulted from an accident, the owner shall-be liable to give such relief as is specified in Schedule for such death, injury or damage."[7]

Section 3 (2): "In any claim for relief under sub-section (I) (hereinafter referred to in this Act as claim for relief), the claimant shall not be required to plead and establish that the death, injury or damage in respect of which the claim has been made was due to any wrongful act, neglect or default of any person."

- ***Need for procuring an insurance cover before initiating any hazardous substances' handling facility***

Section 4 (1): "Every owner shall take out, before he starts handling any hazardous substance, one or more insurance policies providing for contracts of insurance thereby he is insured against liability to give relief under sub-section (1) of section 3;"

- ***Claims in the event of an accident, damage or injury***

Section 5: "Whenever it comes to the notice of the Collector that an accident has occurred at any place within his jurisdiction, he shall verify the occurrence of such accident and cause publicity to be given in such manner as he deems fit for inviting applications under sub-section (1) of section 6"

Section 6: "(1) An application for claim {or relief} may be made-

(a) by the person who has sustained the injury;

(b) by the owner of the property to which the damage has been caused;

(c) where death has resulted from the accident, by all or any of the legal representatives of the deceased; or

(d) by any agent duly authorised by such person or owner of such property or all or any of the legal representatives of the deceased, as the case may be:

Provided that where all the legal representatives of the deceased have not joined in any such application for relief, the application shall be made on behalf of or for the benefit of all the legal representatives of the deceased and the legal representatives who have not so joined shall be impleaded as respondents to the application.

(2) Every application under sub-section (I) shall be made to the Collector and shall be in such form, contain such particulars and shall be accompanied by such documents as may be prescribed.

(3) No application for relief shall be entertained unless it is made within five years of the occurrence of the accident."

[7]The Schedule to the Act specifies the amount of compensation in cases of injury, death or damage to property.

Section 7: "(1) On receipt of an application under sub-section (I) of section 6, the Collector shall after giving notice of the application to the owner and after giving the parties an opportunity of being heard, hold an inquiry into the claim or, each of the claims, and may make an award determining the amount of relief which appears to him to be just and specifying the person or persons to whom such amount of relief shall be paid.

(2) The Collector shall arrange to deliver copies of the award to the parties concerned expeditiously and in any case within a period of fifteen days from the date of the award.

(3) When an award is made under this section,-

(a) the insurer, who is required to pay any amount in terms of such award and to the extend specified in sub-section (2B) of section 4, shall, within a period of thirty days of the date of announcement of the award, deposit that amount in such manner as the Collector may direct;

(b) the Collector shall arrange to pay from the Relief Fund, in terms of such award and in accordance with the scheme made under section 7A, to the person or persons referred to in sub-section (I) such amount in such manner as may be specified in that scheme;

(c) the owner shall, within such period, deposit such amount in such manner as the Collector may direct.

(4) In holding any inquiry under sub-section (1), the Collector may, subject to any rules made in this behalf, follow such summary procedure as he thinks fit.

(5) The Collector shall have all the power of the Civil Court for the purpose of taking evidence on oath and that of enforcing the attendance of witnesses and of compelling the discovery and production of documents and material objects and for such other purposes as may be prescribed; and the Collector shall be deemed to be a Civil Court for all the purposes of section 195 and Chapter XXVI of the Code of Criminal Procedure 1973 (2 of 1974).

(6) Where the insurer or the owner against whom the award is made under sub-section (I) fails to deposit the amount of such award within the period specified under sub-section (3), such amount shall be recoverable from the owner, or as the case may be, the insurer as arrears of land revenue or of public demand.

(7) A claim for relief in respect of death of, or injury to, any person or damage to any property shall be disposed of as expeditiously as possible and every endeavour shall be made to dispose of such claim within three months of the receipt of the application for relief under sub-section (I) of section 6.

(8) Where an owner is likely to remove or dispose of his property with a view to evading payment by him of the amount of award, the Collector may, in accordance with the provisions contained in rules I to 4 of Order XXXIX of the First Schedule to the Code of Civil Procedure, 1908, (5 of 1908), grant a temporary injunction to restrain such act."

- ***Powers of the Central Government or an authorised officer regulate and restrict a hazardous substance handing facility in case of non-compliance***

Section 11: "(1) If a person, authorised by the Central Government in this behalf, has reason to believe that handling of any hazardous substance is taking place in any place premises or vehicle, in contravention of subsection

(I) of section 4, he may enter into and search such place, premises or vehicle for such handling of hazardous substance.

(2) Where, as a result Of any search under sub-section (I) any handling of hazardous substance has been found in relation to which contravention of sub-section (I) of section 4 has taken place, he may sieze such hazardous substance and other things which, in his opinion, will be useful for, or relevant to, any proceeding under this Act:

Provided that where it is not practicable to seize any such substance or thing he may serve on the owner an order that the owner shall not remove, part with, or otherwise deal with, the hazardous substance and such other things except with the previous permission of that person.

(3) He may, if he has reason to believe that it is expedient so to do to prevent an accident dispose of the hazardous substance seized under sub-section (2) immediately in such manner as he may deem fit.

(4) All expenses incurred by him in the disposal of hazardous substances under sub-section (3) shall be recoverable from the owner as arrears of land revenue or of public demand."

Section 12: "Notwithstanding anything contained in any other law but subject to the provisions of this Act, the Central Government may, in exercise of its powers and performance of its functions under this Act, issue such directions in writing as it may deem fit for the purposes of this Act to any owner or any person, officer, authority or agency and such owner, person, officer, authority or agency shall be bound to comply with such directions.

Explanation: For the removal of doubts, it is hereby declared that the power to issue directions under this section includes the power to direct:

a. prohibition or regulation of the handling of any hazardous substance; or

b. stoppage or regulation of the supply of electricity, water or any other service"

16. The Scheduled Tribes and other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act 2006 (FRA, 2006)

The Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006 aims at recognising tribal and other forest dwelling communities' rights to manage, use and conserve forest land . Once the rights are clarified, the law also grants powers to protect and conserve areas.

Section 5 grants the holders of any forest rights, gram sabha and village level institutions in areas where there are holders of any forest rights the power to:

- protect the wildlife, forest and biodiversity
- ensure that adjoining catchment area, water sources and other ecological sensitive areas are protected
- ensure that habitat of forest dwellers is preserved from any destructive practices affecting their cultural and natural heritage

17. Karnataka Regulation of Stone Crushers Act, 2011

The Karnataka Regulation of Stone Crushers Act prescribes the policy for regulating the business related to the crushing of stones by prescribing reasonable conditions including guidelines and licenses and their periodical renewals.

Section 3: "Stone crushers to obtain license.- (1) No person shall carry on the business of stone crushing in the State except under and in accordance with the terms and conditions of a license issued under this Act. (2) Any person who is carrying on the business of stone crusher on the date of commencement of this Act with a license issued by any authority shall apply to the Licencing Authority [with a declaration in the prescribed form that the existing area conforms to the condition stipulated in Section 6 or any other suitable area conforming to the conditions stipulated under section 6, within three months from the date of commencement of the Karnataka Regulation of Stone Crushers (Amendment) Act, 2013 for a license under section 4 of the Act]"

Section 9: "Duties of the Authority.- (1) The Authority shall meet once in a month and meeting shall be called by the member secretary. If for any reason it is necessary, the member secretary may with the approval of the chairman, convene the meeting at any time. One third of the total members shall form the quorum for the meetings. (2) The duties of the Authority shall be,- (i) to cause Joint Inspection of stone crushers and obtain report by the concerned officers of Mines and Geology, Revenue, Forest departments and KSPCB to verify the conditions stipulated for declaring the safer zone; (ii) to declare the safer zone, which are conforming the norms; (iii) to issue Certificate of compliance of safer zone in such form as may be prescribed to the applicants having stone crusher located in declared safer zone;"

Section 10: "Cancellation of license.- The license issued under this Act may be cancelled suo-moto for the reasons to be recorded in writing by the Licensing Authority or on considering any complaint or application filed by any person to the effect that the license granted is not in accordance with the provisions of this Act and rules or that the licensee has violated the conditions of license: Provided that no order of canceling the license shall be made under this section without giving an opportunity of being heard to the licensee or a person aggrieved by such cancellation."

Section 11: "Power to issue directions.- Subject to the provisions of this Act and to any directions that the Central Government or State Government may give in this behalf, the Licensing Authority may in the exercise of its powers and performance of its functions under this Act, issue any directions in writing to any person, officer or authority, and such person, officer or authority shall be bound to comply with such directions. Explanation.-

The power to issue directions under this section shall include, the power to direct,- (a) the closure, prohibition or regulation of any stone crusher; or (b) the stoppage or regulation of supply of electricity, water or any other service to the stone crusher."

Section 12: "Victim Relief Fund.- (1) The Authority shall have and maintain a separate fund called Victim Relief Fund, to which all money received by it as application fee, licence fee, fines and penalties levied shall be credited. It shall be, applied and disbursed in accordance with such rules as may be prescribed. (2) The Chairman and the member secretary of the Authority shall jointly operate the Victim Relief Fund in accordance with the procedure as may be prescribed. (3) The Victim Relief Fund shall be kept in any of the Nationalized Banks in such manner as may be prescribed. (4) The Authority shall receive complaints or applications or claim from the victims regarding the health hazards caused by the stone crushers within a period of three months from the date of cause of action and decide the relief or amount of compensation to be granted to the victim or their legal representatives within a period of three months from the date of receipt of such application. The Authority while determining the amount of relief or compensation shall invite one representative of the registered association of stone crusher and one representative of the stone crusher labourers. The Authority is at liberty to condone the delay of filing complaint or application or claim for good and sufficient reasons. (5) The Authority may also direct the license holder to pay such amount to such of the victims as determined under sub-section (4) in addition to the amount paid by it, within the time specified by the Authority in its order. Failing which, the amount specified in the order shall be recovered as arrears of Land Revenue and license shall be cancelled. Provided that the order so passed shall be communicated to all parties concerned, immediately."

18. Commons Judgment: Supreme Court of India- Civil Appeal No. 1132/2011 @ SLP(C) No. 3109/2011 [arising out of Special Leave Petition (Civil) CC No. 19869 of 2010; Jagpal Singh and Others vs State of Punjab & Others]

Point 22 of the Supreme Court judgment directs all the State Governments to take steps to remove any encroachments on village common land.

Point No. 22: *"We give directions to all State Governments in the country that they should prepare schemes of eviction of illegal/unauthorized occupants of Gram Sabha/Gram Panchayat/Poramboke/Shamlat land and these must be restored to the Gram Sabha/Gram Panchayat for the common use of villagers of the village. For this purpose chief secretaries of all State Governments/Union Territories in India are directed to do the needful, taking the help of other senior officers of the Governments...Regularization should only be permitted in exceptional cases e.g. where lease has been granted under some Government notification to landless labourers or members of Scheduled Castes/Scheduled Tribes, or where there is already a school, dispensary or other public utility on the land."*

Following the Supreme Court Judgment (1132/2011) dated 28.1.2011, the office of the Development Commissioner, Gujarat, passed a circular on 4.3.2011-"Removal of encroachment on land vested including Gauchar". The circular states that according to

Section 105 of Gujarat Panchayats Act, 1993, "the village Panchayat has the powers to remove unauthorised encroachments, encroachments without permission and on Gauchar land or any crop grown unauthorisedly on any other land". The circular adds that under the above-mentioned clause, powers have been delegated to the Panchayat to remove any unauthorised obstruction or encroachment on any open site which is not a private property. The circular was sent to the District Development Officers and District Collectors, asking them to remove all encroachments and give notice at the village panchayat level. The circular stated that the Panchayats may not be able to do so due to "vested local level interest." Village and taluka Panchayat are to make sure that no encroachment takes place in future.

The A.T. Ramaswamy Committee submitted two reports on 26.7.2006 and 1.2.2007 and before the State Assembly of Karnataka. They suggested (among other things) effective implementation of the existing laws against land grabbers, protection of public properties, and initiating legal action against government and public servants for creating false documents or destruction of records.

19. Almitra H. Patel and Another vs Union of India and Others

This judgment was passed on 22.12.2016. The petition was filed seeking for orders and directions for urgently taking steps to improve the practices presently adopted for collection, storage, transportation, disposal, treatment and recycling of Municipal Solid Waste generated in various cities across India. The tribunal passed several directions strengthening and clarifying provisions of the Solid Waste Management Rules, 2016 as well as general directions with regard to solid waste management.

Direction for action against authorities responsible for non-compliance

Point 3: "Any State or Union Territory which now fails to comply with the statutory obligations as afore indicated shall be liable to be proceeded against in accordance with Section 15 of the Environment (Protection) Act, 1986. Besides that, it would also be liable to pay environmental compensation, as may be imposed by this Tribunal. In addition to this, the senior most officer in-charge in the State Government/Urban Local Body shall be liable to be personally proceeded against for violation of the Rules and orders passed by this Tribunal."

Directions regarding buffer zone

Point 7: "It shall be mandatory to provide for a buffer zone around plants and landfill sites whether they are geographically integrated or are located separately. The buffer zone necessarily need not be of 500 meters wherever there is a land constraint. The purpose of the buffer zone should be to segregate the plant by means of a green belt from surrounding areas so as to prevent and control pollution, besides, the site of the project should be horticulturally beautified. This should be decided by the authorities concerned and the Rules are silent with regard to extent of buffer zone. However, the Urban Development Manual provides for the same. Hence, we hold that this provision is not mandatory, but is directory. We make it clear that buffer zone and green belt are essential and their extent would have to be decided on a case-to-case basis."

Directions regarding landfill sites

Point 13: "The landfill sites shall be subjected to bio-stabilisation within six months from the date of pronouncement of the order. The windrows should be turned at regular intervals. At the landfill sites, every effort should be made to prevent, leachate and generation of Methane."

Point 14: "Landfills should preferably be used only for depositing of inert waste and rejects. However, if the authorities are compelled to use the landfill for good and valid reasons, then the waste (other than inert) to be deposited at such landfill sites be segregated and handled in terms of clause-12."

Point 15: "The non-biodegradable waste and non-recyclable plastic should be segregated from the landfill sites and be used for construction of roads and embankments in all road projects all over the country. To this effect, there should be a specific stipulation in the contract awarding work to concessionaire/operator of the facility.

Directions regarding burning of wastes

Point 19: "We specifically direct that there shall be complete prohibition on open burning of waste on lands, including at landfill sites. For each such incident or default, violators including the project proponent, concessionaire, ULB, any person or body responsible for such burning, shall be liable to pay environmental compensation of Rs. 5,000/- (Rs. Five Thousand only) in case of simple burning, while Rs. 25,000/- (Rs. Twenty Five Thousandonly) in case of bulk waste burning."

20. Orissa Irrigation (Amendment) Rules, 2010

Section 23-A: "Drawal of water from Government water source.- (1) When any industrial, commercial or other establishment proposes to draw or lift water from a Government water source,—

(a) the Executive Engineer may earmark the bed and off-shore lands of the said water source free from encumbrances and set it apart for that purpose;

(b) the Executive Engineer shall order installation of a Flow Meter or a suitable measuring device within a period of ninety days from the date of such order at the cost of the concerned industrial, commercial or other establishment to measure the quantum of water to be drawn from the water source and the Flow Meter or measuring device, as the case may be, shall be installed under the direct supervision of the Executive Engineer or an Engineer not below the rank of an Assistant Engineer to be specifically authorised by him, failing which, the water-supply shall not be made;

(c) the Flow Meter or measuring device, as the case may be , will be certified and checked about its accuracy from time to time by the Weights and Measures Organisation of the State Government or any other organization as the State Government may, by notification, specify from time to time to ensure accurate measurement of quantum of water for the purpose of collection of fee; and

(d) the industrial, commercial or other establishment shall be responsible for smooth maintenance and up-keeping of the Flow Meter system under the general supervision of the Executive Engineer, who may, for cross-checking of the Flow Meter or suitable measuring device, install an additional Flow Meter or suitable measuring device, as the case may be, at a suitable place along the pipe line in the premises of the concerned establishment.

(2) The Government in its Water Resources Department shall be the competent authority to grant licence under the provisions of the Act to industrial, commercial and other establishments on application and in the following manner, namely :—

(a) the application shall be submitted in Form 'J' by the industrial, commercial or other establishment personally or by registered post to the Secretary of the Water Resources Department or any other officer authorized by the said Secretary for drawing and lifting of water from Government water source, alongwith a processing fee of one thousand rupees in the shape of Bank draft drawn in favour of Secretary or any other officer of the Water Resources Department authorized by the Secretary in writing;"

Annexure 1

BUILDING EVIDENCE FOR ENVIRONMENT JUSTICE (EJ) CASES

The most stringent standard of resolving legal cases is that of "beyond reasonable doubt". This is the standard used in criminal proceedings. This means that in order to convict or prosecute another party, a complainant has to prove that there is almost no element of doubt about who committed a criminal act, how and when.

In civil cases like EJ cases, we need to at the very least provide evidence that passes the test or standard of "balance of probabilities". It means it is most important for a plaintiff (or the person making the claim) to prove that the activity identified is the most probable cause of an impact that has occurred in an area. When such a standard is used, the case is decided in favour of the party whose claims are more likely to be true. Though the actual truth may never be known, the case is decided on the basis of weight of evidence or proof.

There are two important elements in building evidence in environment justice cases. These would ensure government bodies, the erring party, other affected people in an area or the media, take the complaints seriously.

1. RELEVANCE: PROOF FOR THE PROBLEM STATEMENT AND ATTRIBUTION

What this simply means is that every complaint being filed needs to be backed up with clear and most persuasive proof that an impact has occurred due to non-compliance of law. Proof can include photographs of the site or impacts, maps of the site of impact, GPS coordinates of the location of impact, government circulars or notices that have already identified such impacts in the past, newspaper/TV reports stating the problem and when or how it took place, scientific reports and studies that state how such activities cause impacts.

Proof needs to be shown for:	
What is the problem statement	Who caused the impact
When it was caused	How it was caused
When your evidence answers all these questions, it is called attribution.	

2. RELIABILITY: QUALITY OF EVIDENCE

Evidence presented to official forums should be as reliable and accurate as possible if the complaint is to be taken seriously. To collect reliable evidence, the following two methods are used:

- ***Groundtruthing***

પરીશિષ્ટ ૧

પર્યાવરણીય ન્યાયના કેસો માટે પુરાવા ઉભા કરવા

કાયદા હેઠળ કેસને "વાજબી શંકાથી પરે" સાબિત કરવું અગત્યની બાબત છે. આ ધોરણ ફોજદારી પ્રક્રિયાને લાગુ પડે છે. આનો અર્થ થાય છે કે ફરિયાદ પક્ષે સાબિત કરવાનું રહે છે આરોપીએ ક્યારે અને કઈ રીતે ગુનો કર્યો છે તે બાબતે કોઈ શંકા નથી.

પર્યાવરણીય ન્યાયના કેસો જેવા દીવાની કેસોમાં આપણે ઓછામાં ઓછા એટલા પૂરાવા રજુ કરવો કે "સંભાવનાના સમતુલન" ના ધોરણે દાવો ગ્રાહ્ય થાય. વાદીએ એટલું સાબિત કરવાનું રહે છે કે ઉલ્લેખાયેલ પ્રવૃત્તિના કારણે જ વિસ્તારમાં થયેલ અસર સંભવ છે. જયારે આવા ધોરણોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે, કેસનો નિકાલ વાદીની તરફેણમાં આવે છે જેનો દાવો સત્ય હોવાની સંભાવના વધી જાય છે. સાચી હકીકત ક્યારેય જાણી ન શકાય પરતું કેસનો નિકાલ રજુ કરાયેલ પુરાવાઓને ધ્યાનમાં રાખી કરવામાં આવે છે.

પર્યાવરણીય ન્યાયના કેસોમાં પુરાવાઓ ઉભા કરવા માટે બે તત્વ ખુબજ મહત્વપૂર્ણ છે. આ થકી સરકારી તંત્ર, ભૂલ કરનાર પક્ષ, વિસ્તારમાં ભોગબનનાર અન્ય લોકો અને મીડિયા ફરિયાદને ગંભીરતાથી લેશે.

૧. સુસંગતાઃ સમસ્યા નિવેદન અને આરોપણ માટે પુરાવાઓ

આનો સીધો મતલબ થાય છે કે દરેક ફરિયાદ કે જે દાખલ કરાઈ હોય સાથે મજબુત પુરાવાઓ રજુ કરવા જેથી સાબિત થાય કે વિવાદાસ્પદ અસર કાયદાના ઉલ્લંઘનના કારણે ઉદભવી છે. પુરાવાઓમાં સ્થળ અથવા થયેલ અસરના ફોટા, અસર થયેલ વિસ્તારના નકશા, જી.પી.એસ. રિડીંગ દ્વારા વિસ્તારના નકશા, સરકારી પરિપત્ર અથવા નોટીસ, દૈનિક છાપું/ ટી.વી. રીપોર્ટ કે જેમાં બનાવ અંગેની માહિતી હોય, વૈજ્ઞાનિક રીપોર્ટ અને અભ્યાસો કે દર્શાવી શકે કે આવી પ્રવૃત્તિથી કેવી અસરો થાય છે.

પુરાવાઓ આ બાબતે બતાવવાના રહેશે	
વિવાદાસ્પદ સમસ્યા શું છે	સમસ્યા માટે કોણ જવાબદાર છે
સમસ્યા ક્યારે સર્જાઈ	સમસ્યા કઈ રીતે સર્જાઈ
જયારે તમારા પુરાવાઓ આ દરેક પ્રશ્નનો જવાબ આપે છે તો તેને સુસંગતા કહેવાય છે	

૨. વિશ્વસનીતાઃ પુરાવાની ગુણવત્તા

જો ફરિયાદને ગંભીરતાથી લેવાય તેવું ઈચ્છતા હોવો તો સત્તાવાર અધિકારી સમક્ષ વિશ્વસનીય અને સચોટ પુરાવાઓ રજુ કરો. વિશ્વસનીય પુરાવાઓ એકઠા કરવા માટે નીચે મુજબની બે પદ્ધતિઓ અપનાવી શકાય:

- ***પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ***

This method relies on comparing facts stated in official documents with the actual site of impact. For instance, if an environmental approval or license of an industry states that effluent should not be discharged in a nearby river, photographic evidence with date/time/location details can be created to show if this specific condition is being complied with or not. You can also provide a photographic series of photos taken as different times during a week to show the frequency/time table of discharge.

Groundtruthing is effective to create evidence with easily observable activities that are illegal or prohibited. e.g. destruction of mangroves, dumping of fly ash in an agricultural field etc.

- ***Triangulation***

In most cases, no single piece of evidence might be enough to establish cause of problem and for a regulatory agency to take action. In such cases it is useful to establish the link between impact and legal non-compliance through at least three pieces of evidence. For instance, a photograph of effluent discharge can be supported by an earlier show cause notice of a regulatory agency or an approval condition along with media reports attributing the action to a particular industrial operation. If an official notice is not available, then a study indicating the impacts of effluent discharge by an industry is a possible generic addition. Triangulation is most important in cases where clear attribution is a challenge.

One important practice for paralegals engaged in collecting evidence of impacts due to non-compliance is to test all the evidence collected for the case on the basis of their relevance and reliability before presenting it to government or anyone else.

આ પદ્ધતિ હેઠળ સરકારી દસ્તાવેજોમાં રહેલ માહિતીને સ્થળ ઉપરની માહિતી સાથે સરખાવવું. ઉદાહરણ રૂપે, તો પર્યાવરણ પરવાનગી અથવા લાઇસન્સમાં દર્શાવાયું હોય કે પ્રવાહી બગાડને પાસેની નદીમાં ન ઠાલવવું, તો તારીખ/સમય અને સ્થળની માહિતી સાથેના ફોટા લઈ જોગવાઈનું પાલન થઇ રહ્યું છે એ નહી દર્શાવી શકાય. અઠવાડિયાના જુદા જુદા સમયે ફોટા લઈ શકાય અને પ્રવાહીના નિકાલનું પુનરાવર્તન/ સમય દર્શાવી શકાય.

આ પદ્ધતિથી સરળતાથી જોઈ તપાસી શકાય એવા ગેરકાયદેસર અથવા પ્રતિબંધિત કાર્યો સંબંધી પુરાવાઓ ઉભા કરી શકાય. ઉદાહરણ રૂપે, ચેરિયાઓનું નાશ, કોલસાની રાખનો ખેતરોમાં નિકાલ વિગેરે.

- ***ટ્રાયેંગ્યુંલેશન/મોજની કરવા માટે કોઈ વિસ્તારને ત્રિકોણોમાં વહેંચી દેવું***

ઘણા કેસોમાં, નુકશાનના કારણને પ્રસ્થાપિત કરવા માટે અને પ્રસાશન તેને ગંભીરતાથી લે તે માટે પૂરતા પુરાવાઓ નહી હોય. આવ કિસ્સાઓમાં થયેલ અસર અને થયેલ કાયદાકીય ઉલ્લંઘન વચ્ચે ઓછામાં ઓછા ત્રણ પુરાવાઓ આપવા. ઉદાહરણ રૂપે, પ્રવાહી કચરાના નદીમાં નિકાલના ફોટાની સાથે નિયમન એજેન્સી દ્વારા ભૂતકાળમાં આપાયેલ નોટીસ અથવા ખાસ ઉદ્યોગના કારણે થતા નુકશાન સંબંધી મીડિયા રીપોર્ટ. જો સત્તાવર નોટીસ ન મળી રહે તો ઉદ્યોગ દ્વારા કરાતા પ્રવાહી કચરાના નિકાલની થતી અસરો સંબંધી અભ્યાસ પણ ઉમેરી શકાય. એવા કેસો કે જેમાં આરોપણ મુશ્કેલ હોય આ પદ્ધતિ બહુ જ ઉપયોગી રહે છે.

દરેક પેરાલીગલ કે જે કાયદાના ઉલ્લંઘનના કારણે થતી અસરો સંબંધી પુરાવાઓ ભેગા કરવાનું કાર્ય કરે છે એ એકત્રિત પુરાવાઓ કોઈ પણ સરકારી કચેરી અથવા અન્ય સામે રજુ કરતા પહેલા તેને વિશ્વસનીયતા અને સુસંગતાના માપદંડ ઉપર ચકાસી લેવા.

Annexure 2

THE INDIAN LEGAL SYSTEM

1. Historical Roots:

The Indian Legal System is based on the Common Law system.

- **The Common Law System:**

Judicial Pronouncements are based on pre-existing legal precedents set by competent courts of law.

2. Sources of Law:

a. Primary Sources of Law: The law as is laid down in the statute.

b. Secondary Sources of Law: Interpretation of the law done by way of judgments.

3. Subject matters under Indian Law:

- Civil
- Criminal

	Civil	Criminal
Parties involved	Harm between two parties	Offence against the State, the State being the prosecutor.
Mens rea (guilty mind)	Not required	Required
Standard of proof	Balance of probability	Beyond reasonable doubt
Remedies	Liable to-injustice relief, compensation	Guilty-imprisonment, criminal fine to state

4. Frequently Asked Questions:

- **Where to go?**

Jurisdiction: The authority vested in a court of law to try and hear cases of a particular type and pertaining to a particular subject matter.

- **Who can go?**

Locus standi: It refers to whether or not someone has a right to be heard in the court. It decides the question of who can file an a case in which forum.

- **What is cause of action?**

Cause of action is the ground on which an action may be sustained.

પરીશિષ્ટ ૨

ભારતીય ન્યાય તંત્ર

૧. ઐતિહાસિક મૂળ:

ભારતીય ન્યાય પ્રણાલી કોમન લો (અંગ્રેજોની કાયદા પ્રણાલી) આધારિત છે.

- **કોમન લો ન્યાય પ્રણાલી:**

ન્યાયિક ચુકાદાઓ યોગ્ય ન્યાયાલય દ્વારા અગાઉ જાહેર કરાયેલ ચૂકાદાઓ ઉપર આધાર રાખે છે.

૨. કાયદાનો સ્ત્રોત:

અ. કાયદાનો પ્રાથમિક સ્ત્રોત: અધિનિયમોમાં જણાવાયેલ કાયદાઓ.

બ. કાયદાનો ગોણ સ્ત્રોત: ચૂકાદાઓ આધારે કાયદાનું અર્થઘટન

૩. ભારતીય કાયદા હેઠળ વિષયવસ્તુ:

- દીવાની
- ફોજદારી

	દીવાની	ફોજદારી
પક્ષકારો	બે વ્યક્તિઓ વચ્ચેની તકરાર	રાજ્ય વિરુદ્ધનો ગુનો, રાજ્ય ફરીયાદી બને છે
મેન્સ રિયા (ગુનાહિત માનસ)	જરૂરી નથી	જરૂરી છે
સાબિતીનું સ્તર	સંભાવનાનું સમતોલન	વાજબી શંકાથી વધુ
ઉપાય	ન્યાયિક રાહત, વળતર	દોષી - કારાવાસ, રાજ્યને ભરવા પાત્ર દંડ

૪. સામાન્યત: પૂછાતા પ્રશ્નો:

- **અમે કયા જઈએ?**

કાર્યક્ષેત્ર: ખાસ પ્રકારના વિષય વસ્તુને લગતા ખાસ પ્રકારના કેસોને ચલાવવાની કોર્ટોને મળેલ સત્તા

- **કોણ જઈ શકે?**

કાયદાકીય ક્ષમતા (લોકસ સ્ટેન્ડી): કઈ વ્યક્તિને કોર્ટમાં રજૂઆત કરવાનો હક છે. તે એ નક્કી કરે છે કે કોર્ટમાં કેસ કોણ દાખલ કરી શકે.

- **કોઝ ઓફ એક્શન (દાવાનું કારણ)**

કોઝ ઓફ એક્શનના આધારે દાવો કોર્ટમાં ચલાવી શકાય

5. Types of judicial forums in India:

- Courts
- Specialised Tribunals

6. Structure of Courts:

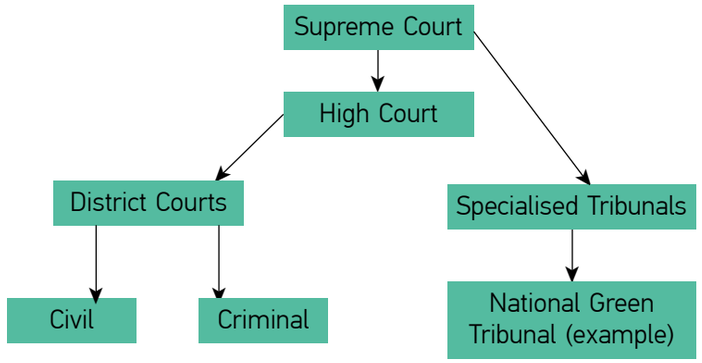

A. Civil Courts:

Hierarchy: Munsif's Court–Sub-ordinate Judge's Court—District Court—High Court—Supreme Court.

- When the value of the suit is less than Rs.1, 00,000: Suit will be filed with Munisf's Court
- Appeal from the Munsif's Court is filed before the District Court.
- When the value of the suit is more than Rs.1, 00,000: Suit shall be filed before the Sub-ordinate Judge's Court (Sub Court).
- Appeal from the Sub Court is filed before the District Court if the amount is less than Rs.2, 00,000.
- Appeal from Sub Court is filed before the High Court if the amount is more than Rs. 2, 00,000.

B. Criminal Courts:

Hierarchy: Judicial Magistrate of the Second Class—Judicial Magistrate of the First Class—Chief Judicial Magistrate—Additional Sessions Judge—Sessions Judge—High Court—Supreme Court

- If the offence is punishable with imprisonment for a term not exceeding one year, or with fine not exceeding five thousand rupees, or with both, the jurisdiction lies with the Judicial Magistrate of the Second Class.
- If the offence is punishable with imprisonment for a term not exceeding three years or with fine up to ten thousand rupees, jurisdiction lies with the Judicial Magistrate of the First Class.

૫. ભારતમાં ન્યાયિક અદાલતોના પ્રકાર:

- કોર્ટ
- ખાસ ટ્રીબ્યુનલ

૬. કોર્ટ માળખું:

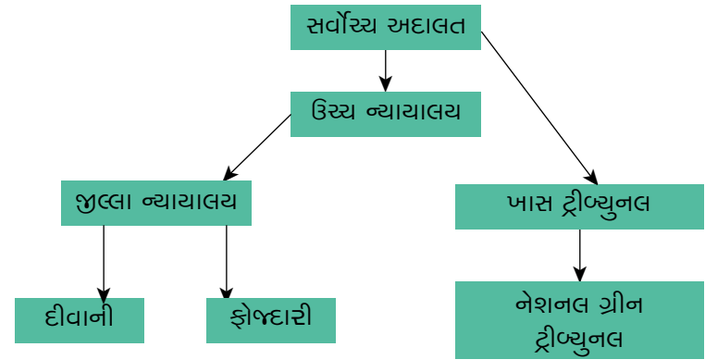

અ. દીવાની કોર્ટો:

માળખું : મુન્સીફ કોર્ટ – નીચલી અદાલત – જીલ્લા ન્યાયાલય – ઉચ્ચ અદાલત – સુપ્રીમ કોર્ટ

- જ્યારે દાવાની રકમ રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦૦ થી ઓછી હોય દાવો મુન્સીફ કોર્ટમાં દાખલ કરાશે
- મુન્સીફ કોર્ટના ચૂકાદા સામે અપીલ જીલ્લા ન્યાયાલયમાં દાખલ થાય
- જ્યારે દાવાની રકમ રૂપિયા ૧,૦૦,૦૦૦/-થી વધુ હોય. દાવો નીચલી અદાલતમાં દાખલ થશે.
- રૂપિયા ૨,૦૦,૦૦૦/- થી ઓછી રકમના નીચલી કોર્ટના ચૂકાદા સામે અપીલ જીલ્લા ન્યાયાલયમાં દાખલ કરાશે.
- રૂપિયા ૨,૦૦,૦૦૦/- થી વધુની રકમના દાવા માટે નીચલી કોર્ટના ચૂકાદા સામે ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં અપીલ દાખલ કરી શકાય.અ.

બ. ફોજદારો અદાલતો:

માળખું: જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ ઓફ સેકન્ડ ક્લાસ – જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસ – ચીફ જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ – એડીશનલ સેશન્સ કોર્ટ – સેશન્સ જજ – ઉચ્ચ ન્યાયાલય – સર્વોચ્ચ ન્યાયાલય

- જો ગુનાની સજા એક વર્ષથી વધુ ન હોય અને દંડની રકમ પાંચ હજારથી વધુ ન હોય તો, અથવા બંને, તો તે કેસ જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ સેકંડ ક્લાસની હકૂમત હેઠળ ચાલશે.
- જો ગુનાની સજા ત્રણ વર્ષથી વધુ ન હોય અથવા દંડ રૂપિયા દસ હજારથી વધુ ન હોય, તે કેસ જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટ ફર્સ્ટ ક્લાસની કોર્ટમાં ચાલશે.

- If the offence is punishable with imprisonment for a term not exceeding 7 years, the Chief Judicial Magistrate shall have jurisdiction.
- If the offence is punishable with imprisonment for a term not exceeding 10 years, the Additional Session's Judge shall have jurisdiction.
- If the offence is punishable with imprisonment for a term exceeding 10 years, the Sessions Judge would have jurisdiction. However, a death sentence cannot be pronounced in this Court without confirmation by the High Court.

Forum	High Court and Supreme Court (through public interest litigation)	National Green Tribunal	Lokayuktas
Locus standi	Any public spirited Individual	Aggrieved person	Aggrieved person
Jurisdiction	The Supreme Court and High Court under Article 32 and 226 can hear petitions filed on matters of 'public interest'	Civil cases where a substantial question relating to the environment is involved and such question arises out of the implementation of Water (Prevention & Control of Pollution) Act 1974, Water Cess (Prevention & Control) Act 1977, Air (Prevention & Control of Pollution) Act 1981, Forest Conservation Act 1980, Biodiversity Act 2002, Public Insurance Liability Act 1991, Environment Protection Act 1986	Inquire into allegations of corruption against public functionaries
Remedies that can be provided	Injunctions, compensation, restitution of property etc	Compensation to victims, restitution of property etc	Public servant be asked to vacate office, initiate prosecution against the public servant, recommend to competent authority to take action etc

- જો ગુનાની સજા ૭ વર્ષથી વધુ ન હોય તો કેસ ચીફ જ્યુડીશ્યલ મેજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં ચાલશે.
- જો ગુનાની સજા ૧૦ વર્ષથી વધુ ન હોય તો એડીશનલ સેશન્સ કોર્ટને કેસ ચલાવવાની સત્તા રહેશે.
- જો ગુનાની સજા ૧૦ વર્ષથી વધુ હશે તો સેશન્સ જજને કેસ ચલાવવાની સત્તા રહેશે. તેમ છતાં, આ કોર્ટ ઉચ્ચ ન્યાયાલયની સંમતિ વગર મૃત્યુ દંડ ન આપી શકે.

ફોરમ	ઉચ્ચ ન્યાયાલય અને સર્વોચ્ચ ન્યાયાલય (જાહેર હિતની અરજી)	નેશનલ ગ્રીન ટ્રીબ્યુનલ	લોકાયુક્ત
કાયદાકીય ક્ષમતા (લોકસ સ્ટેન્ડી)	કોઈ પણ લોક હિત માટે જાગૃત વ્યક્તિ	ભોગબનનાર વ્યક્તિ	ભોગબનનાર વ્યક્તિ
કાર્યક્ષેત્ર	અનુચ્છેદ ૩૨ અને ૨૨૬ હેઠળ સર્વોચ્ચ અદાલત અને ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં જાહેર હિતની અરજી	દીવાની દાવાઓ કે જે પર્યાવરણને લગતા મહત્વપૂર્ણ પ્રશ્નો સંબંધી હોય અને જળ(પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અને નિવારણ) અધિનિયમ ૧૯૭૪, જળ (નિયંત્રણ અને નિવારણ) અધિનિયમ ૧૯૭૭, વાયુ (પ્રદૂષણ નિયંત્રણ અને નિવારણ) અધિનિયમ, ૧૯૮૧, વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૦, જૈવિક વિવિધતા અધિનિયમ, ૨૦૦૨, જાહેર જવાબદારી વીમા અધિનિયમ ૧૯૯૧, પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬ના લાગુ થવાથી ઉત્પન્ન થાય.	જાહેર કાર્યાલયો વિરુદ્ધ ભ્રષ્ટાચારના આક્ષેપોની તપાસ કરો.
ઉપાયો	મનાઈ હુકમ, વળતર, મિલકતનું પુનઃ સ્થાપન	ભોગબનનારને વળતર, મિલકતનું પુનઃ સ્થાપન	જાહેર સેવકને કાર્યાલય છોડી દેવા કહી શકાય, જાહેર સેવક વિરુદ્ધ ખટલો ચલાવી શકાય, યોગ્ય સત્તાધિકારીને પગલા લેવા અરજ કરી શકાય વિગેરે.

Annexure 3

ground truthing

a note on methodology

પરીશિષ્ટ 3

પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ

ટુક નોંધ

legal empowerment for environmental compliance: using the method of groundtruthing

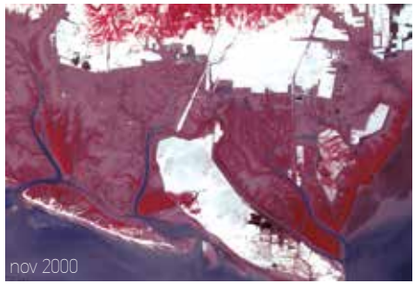

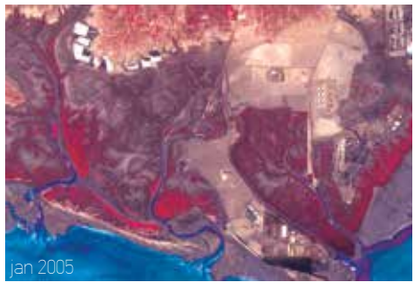

what is groundtruthing?

Groundtruthing broadly means to compare facts stated in official documents and maps with the ground realities at a site or in a place. As a method of physical verification of statements made on paper, groundtruthing can act as an effective tool to create evidence by collecting easily observable facts about operations that might be illegal, prohibited or causing harm. The evidence can be used in complaints directed to the relevant regulatory authority, appellate mechanism or judicial body. This method is useful for one-time investigations or the ongoing monitoring of impacts.

For instance, if an environmental approval or license of an industry states that effluents should not be discharged in a nearby river, photographic evidence with date/time/location details can be created to show if this specific condition is being complied with or not. Visual evidence can be prepared with photos taken at different times during a week to show the frequency/time table of discharge.

why is groundtruthing required?

In several countries, there are regulatory procedures in place for the setting up of industry and infrastructure projects. These procedures aim

પર્યાવરણીય અનુપાલન માટે કાયદાકીય સશક્તિકરણ: પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ

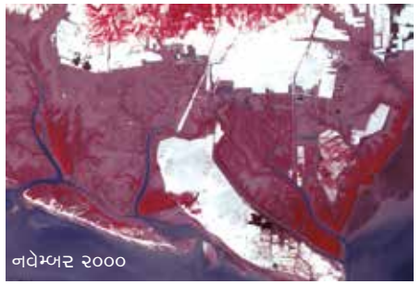

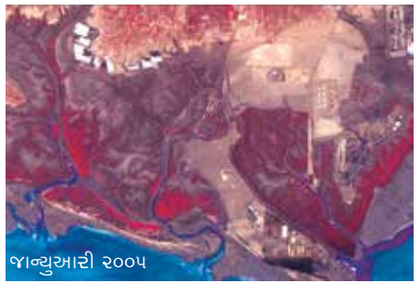

પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ શું છે?

પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ સરળ અર્થ થાય છે સત્તાવાર દસ્તાવેજો અને નકશામાં રહેલ હકીકતોને સ્થળ પર રહેલી હકીકત સાથે સરખાવવી. દસ્તાવેજ ઉપર કરાયેલ નિવેદનોની પ્રત્યક્ષ ખરાઈ દ્વારા હાનીકારક, પ્રતિબંધિત અથવા ગેરકાયદેસર પ્રવૃત્તિઓ કે જે સરળતાથી નિહાળી શકાય છે સંબંધી પુરાવાઓ એકત્રિત કરી શકાય છે. આ પુરાવાઓનો ઉપયોગ સંબંધિત નિયમન સત્તાધિકારી, એપેલેટ તંત્ર અથવા ન્યાયિક તંત્ર સમક્ષ ફરિયાદ કરવા માટે કરી શકાય છે. આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ એકવાર માટે અથવા હાનીકારક અસર માટે સતત રાખવામાં આવતી દેખરેખની પ્રક્રિયામાં માટે કરી શકાય.

ઉદાહરણ રૂપે, આ પદ્ધતિ હેઠળ સરકારી દસ્તાવેજોમાં રહેલ માહિતીને સ્થળ ઉપરની માહિતી સાથે સરખાવવું. ઉદાહરણ રૂપે, તો પર્યાવરણ પરવાનગી અથવા લાઇસન્સમાં દર્શાવાયું હોય કે પ્રવાહી બગાડને પાસેની નદીમાં ન ઠાલવવું, તો તારીખ/સમય અને સ્થળની માહિતી સાથેના ફોટા લઈ જોગવાઈનું પ્લાન થઇ રહ્યું છે એ નહી દર્શાવી શકાય. અઠવાડિયાના જુદા જુદા સમયે ફોટા લઈ શકાય અને પ્રવાહીના નિકાલનું પુનરાવર્તન/સમય દર્શાવી શકાય.

પ્રત્યક્ષ ખરાઈની જરૂર કેમ છે?

ઘણા દેશોમાં, ઉદ્યોગો અને ઇન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટની સ્થાપના માટે નિયત પ્રક્રિયાઓ પુર્વસ્થાપિત છે. આ પ્રક્રિયાઓનો હેતુ છે પ્રોજેક્ટો દ્વારા થતી પર્યાવરણીય અને સામાજિક અસરોને ઓછી કરવી. આવું શરતી પરવાનગી અથવા ફરજીયાત સુરક્ષાત્મક પગલાઓ

to reduce or mitigate the environmental and social impacts of these projects. This is done through a system of conditional approvals or by binding the project to a list of mandatory safeguards that are to be implemented by them. Groundtruthing is required to assess if these conditions and safeguards are being complied with and resulting in better outcomes.

There are also MoUs (Memorandum of Understanding), lease agreements and contracts that are agreed upon and signed between a project developer, governments and communities. These documents may also contain several commitments made by various parties. Groundtruthing is useful to monitor if these commitments are being upheld and to what effect.

who can groundtruth?

The groundtruthing method can be used at three different levels:

• Public spirited individual or small teams: E.g. environmental or rights based organisations along with key local "informants".

• Group of Community representatives: E.g. affected people or village council members.

• Legal Empowerment/Paralegal programs for Environmental Justice (EJ): E.g. affected communities with paralegals collect evidence of impacts and seek remedies.

at what stage to groundtruth?

• Pre approval: To confirm the facts and baselines presented to obtain approvals E.g. Environment Impact Assessment report and compliance with consent provisions.

• During construction: Corroborating the safeguards and conditions under which a project should be built. E.g. damages to households or sacred sites, dumping in rivers or agricultural fields, construction of retaining walls, restricting encroachments and rehabilitation plans.

• Post approval: Monitoring the compliance of legal conditions of a license, approval and agreements even as operations are underway, E.g. preventing water pollution, safeguards related to transportation of raw materials, functional emission control devices and regulating withdrawal of groundwater.

what to groundtruth?

Identification of items for groundtruthing is an essential component of the method. The items need to be selected carefully. Some general principles, which could help with selection, include:

• Availability of official data: This method can be most effective when approval letters, impact assessment reports and safeguard plans are available to compare conditions with said impacts.

• Access to site: The method is also dependent on the possibility of access to the sites of impact to collect observable evidence like photographs, water samples, and GPS (Global Positioning System) coordinates.

• Knowledge of institutional links: The method also requires a person involved in evidence collection to have knowledge on the institution to which the proof will be presented. Different institutions might require their own formats or stringency of evidence types and complaints.

• Multiple evidence: It is best to groundtruth those statements for which multiple pieces of evidence can be provided. A thumb rule to persuade a regulatory agency or remedial body is to collect three pieces of evidence per violation, illegality or impact. This is called triangulation.
E.g. a photograph of effluent discharge can be supported by an earlier show-cause notice of a regulatory agency or an approval condition along with media reports attributing the action to particular activity/agency/project.

નિર્ધારિત કરી કરવામાં આવે છે કે જેનો અમલ પ્રોજેક્ટ દ્વારા કરવાનો હોય છે. પ્રત્યક્ષ ખરાઈ પદ્ધતિથી આ શરતો અને સુરક્ષાત્મક પગલાઓનું પાલન થઇ રહ્યું છે કે કેમ તે તપાસી શકાય જેથી વધુ સારું પરિણામ મેળવી શકાય.

ઘણા સમજણ પત્રક, પટા-કરાર અને કરારો છે જે પ્રોજેક્ટ ડેવલપર, સરકારો અને સમુદાય દ્વારા સહમત થઇ સહી કરાયેલ હોય છે. આ દસ્તાવેજોમાં વિવિધ પક્ષકારો દ્વારા આપવામાં આવેલ પ્રતિબદ્ધતાનો ઉલ્લેખ હોય છે. પ્રત્યક્ષ ખરાઈ પદ્ધતિ દ્વારા તે બાબતની દેખરેખ રાખી શકાય કે શું આ પ્રતિબદ્ધતાનું પાલન થઇ રહ્યું છે અને ક્યા સ્તર સુધી.

પ્રત્યક્ષ ખરાઈ કોણ કરી શકે?

પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ ત્રણ સ્તરે ઉપયોગમાં લઈ શકાય:

- **જાહેર હિત માટે જાગૃત વ્યક્તિ અથવા નાની ટીમ:** ઉદાહરણ: મુખ્ય "બાતમીદાર" સાથે પર્યાવરણના મુદ્દે કામ કરતી સંસ્થા અથવા અધિકારો આધારિત સંસ્થા
- **સામુદાયિક પ્રતિનિધિઓનો સમૂહ:** ઉદાહરણ અસરગ્રસ્ત લોકો અથવા ગ્રામ મંડળીના સદસ્યો.
- **પર્યાવરણીય ન્યાય માટે કાયદાકીય સશક્તિકરણ/ પેરાલીગલ કાર્યક્રમ ઉદાહરણ:** અસરગ્રસ્ત લોકો પેરાલીગલ સાથે મળી પુરાવાઓ ભેગા કરી નિરાકરણના પ્રયત્નો કરે.

પ્રત્યક્ષ ખરાઈ ક્યા તબ્બકે?

- **પૂર્વ મંજુરી, મંજુરી મેળવવા માટે રજુ કરાયેલ પાયાની હકીકતો. ઉદાહરણ:** પર્યાવરણીય અસર આકારણી રીપોર્ટ અને સંમતિ પત્રકમાં દર્શાવાયેલ જોગવાઈઓનું પાલન.
- **બાંધકામ સમયે:** પ્રોજેક્ટ બાંધકામને લગતી શરતો અને સુરક્ષાત્મક પગલાઓની સુસંગતા. ઉદાહરણ: મકાનોને નુકશાન, ખેતરો અથવા નદીમાં કચરાનો નિકાલ, સીમા પરની દિવાલનું બાંધકામ, અતિક્રમણને રોકવું અને પુન:વસન યોજનાઓ.
- **મંજુરી પશ્ચાત: ચાલુ કામે લાઇસન્સ, મંજુરી અને કરારોમાં રહેલ કાયદાકીય શરતોના પાલનની દેખરેખ. ઉદાહરણ:** જળ પ્રદુષણ રોકવું, કાચા માલની હેરાફેરીને લગતા સુરક્ષાત્મક પગલા, કાર્યરત સ્ત્રાવ નિયંત્રણ યંત્ર અને ભૂમીગત જળના સિંચનનું નિયમન.

કઈ બાબતની પ્રત્યક્ષ ખરાઈ કરવી?

પ્રત્યક્ષ ખરાઈ માટે મુદ્દાઓની પસંદગી બહુજ અગત્યની બાબત છે. મુદ્દાની પસંદગી બહુજ ધ્યાન રાખી કરવી. પસંદગી પ્રક્રિયામાં મદદરૂપ થવા માટેના સમાન્ય નિયમો:

- **સત્તાવાર માહિતીની ઉપલબ્ધી:** જ્યારે મંજુરી પત્ર, અસર આકારણી રીપોર્ટ અને સુરક્ષાત્મક પગલાને લગતી યોજના સરખામણી માટે ઉપલબ્ધ હોય તો આ પદ્ધતિ ઘણી અસરકારક થઇ જાય છે.
- **સ્થળ સુધીની પહોચ:** આ પદ્ધતિની સફળતા સ્થળ સુધી પહોચ ઉપર પણ આધાર રાખે છે જેથી દેખીતા પુરાવાઓ જેવા કે ફોટા, પાણીનો નમુનો, અને જી.પી. એસ. તસ્વીરો મેળવી શકાય.
- **સંસ્થાકીય જોડાણની માહિતી:** આ પદ્ધતિના અસરકારક ઉપયોગ માટે વ્યક્તિ કે જે પુરાવાઓ એકત્રિત કરવામાં સંકળાયેલ છે ને પુરાવાઓ કોની સામે રજુ કરવાના છે ની માહિતી હોવી જોઈએ. જુદા જુદા કાર્યાલયોને તેમના પોતાના ફોરમેટ અથવા પુરાવા અને ફરિયાદને ને લગતા કડક નિયમ હોઈ શકે છે.
- **એકથી વધુ પુરાવાઓ:** નિવેદનો કે જેના માટે એકથી વધુ પુરાવાઓ રજુ કરી શકાય માટે પ્રત્યક્ષ ખરાઈ કરી યોગ્ય રહે છે. નિયમન એજેન્સી અથવા સત્તાધિકારીને સમજાવવા માટે દર ઉલ્લંઘન, ગેરકાયદેસરતા અથવા અસર દીઠ ત્રણ પુરાવાઓ રજુ કરવા. આ પદ્ધતિને ટ્રાયેન્ગ્યુંલેશન કેહવાઈ છે.

ઉદાહરણરૂપે: ઉદાહરણ રૂપે, પ્રવાહી કચરાના નદીમાં નિકાલના ફોટાની સાથે નિયમન એજેન્સી દ્વારા ભૂતકાળમાં આપાયેલ નોટીસ અથવા ખાસ ઉદ્યોગના કારણે થતા નુકશાન સંબંધી મીડિયા રીપોર્ટ. જો સત્તાવર નોટીસ ન મળી રહે તો ઉદ્યોગ દ્વારા કરાતા પ્રવાહી કચરાના નિકાલની થતી અસરો સંબંધી અભ્યાસ પણ ઉમેરી શકાય.

પ્રત્યક્ષ ખરાઈ એક પદ્ધતિ અને કાયદાકીય સશક્તિકરણનું પરિણામ?

પ્રત્યક્ષ ખરાઈની પદ્ધતિ કાયદાકીય સશક્તિકરણની પ્રક્રિયાનો મહત્વપૂર્ણ ભાગ છે અને સમુદાયને કાયદાકીય જ્ઞાનનું પરિણામ છે. પર્યાવરણીય અથવા સામાજિક ન્યાય સબંધી સામુદાયિક પેરાલીગલ કાર્યક્રમમાં પ્રત્યક્ષ ખરાઈ

groundtruthing as a process and outcome in legal empowerment?

Groundtruthing can be an important component in the process of legal empowerment as well as an outcome of imparting legal knowledge to communities. While implementing community paralegal programs related to social or environmental justice, the groundtruthing method can be used for collecting reliable and relevant evidence.

It is also possible to undertake this at a community level only if legal knowledge has been shared with them. It can be an exercise done to assess the effectiveness of legal trainings on environmental compliance. Community organisers and paralegals can include this method as part of their cases to seek remedies (see references below). It can be recommended as a method of monitoring of impacts by local government agencies and village councils.

for more information

Kanchi Kohli
Legal Research Director
CPR-Namati Environmental Justice Program
kanchikohli@namati.org

Manju Menon
Program Director
CPR-Namati Environmental Justice Program
manjumenon@namati.org

www.namati.org | www.cprindia.org

references

- Closing the Enforcement Gap: Findings of a community-led groundtruthing of environmental violations in Mundra, Kutch (https://namati.org/resources/closing-the-enforcement-gap-findings-of-a-community-led-ground-truthing-of-environmental-violations-in-mundra-kutch/), 2013
- CPR-Namati Environmental Justice Case Tracking Form, 2015
- Handbook on Legal and Administrative Remedies for Community Level Environment Justice Practitioners (Version 1), February 2016 by CPR-Namati Environmental Justice Program
- Paralegal Practice Guide, Version 1.0 by CPR-Namati Environmental Justice Program (under finalisation)
- Calling the Bluff: Revealing the state of Monitoring and Compliance of Environmental Clearance Conditions by Kanchi Kohli and Manju Menon, Kalpavriksh, New Delhi/Pune

design: vani subramanian

પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરી વિશ્વસનીય અને સુસંગત પુરાવાઓ એકત્રિત કરી શકાય છે.

આ ત્યારેજ શક્ય છે જયારે સમુદાય સાથે કાયદાકીય માહિતીની આપ લે કરાઈ હોય. આ અભ્યાસ પર્યાવરણીય અનુપાલનના મુદ્દે કરાયેલ કાયદાકીય તાલીમની અસરકારકતાની ચકાસણી કરવા માટે પણ કરી શકાય. સામુદાયિક કાર્યકર અને પેરાલીગલ આ પદ્ધતિનો ઉપયોગ તેમના દ્વારા હાથ ધરાયેલ કેસોના નિરાકરણ માટે પણ કરી શકે (નીચે સંદર્ભ જુઓ). સ્થાનિક સત્તાધિકારી અને ગ્રામ્ય મંડળો દ્વારા રાખવામાં આવતી અસરની દેખરેખ પ્રક્રિયા માટે પણ આ પદ્ધતિની ભલામણ કરી શકાય.

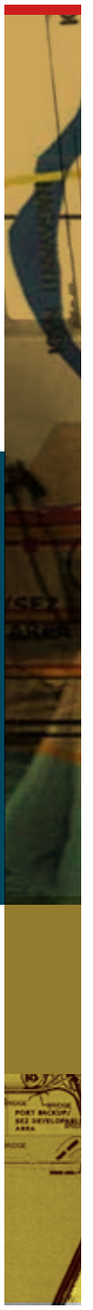

વધુ માહિતી માટે:

કાંચી કોહલી
કાયદાકીય સંશોધન નિર્દેશક
સી.પી.આર.-નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ
kanchikohli@namati.org

મંજૂ મેનન
કાર્યક્રમ નિર્દેશક
સી.પી.આર.- નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ
manjumenon@namati.org

www.namati.org | www.cprindia.org

સંદર્ભ

- અમલીકરણમાં રહેલ અંતરનો અંત: મુન્દ્રા- કચ્છમાં સામુદાયિક પ્રત્યક્ષ ખરાઈ, ૨૦૧૩ (https://namati.org/resources/closing-the-enforcement-gap-findings-of-a-community-led-ground-truthing-of-environmental-violations-in-mundra-kutch/), 2013
- સી.પી.આર.- નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કેસ ટ્રેકિંગ ફોર્મ, ૨૦૧૫
- સામુદાયિક સ્તરે પર્યાવરણીય ન્યાય નિષ્ણાતો, અને કાયદાકીય અને વહીવટી ઉકેલ માટેની માર્ગદર્શિકા (સંસ્કરણ ૧) ફેબ્રુઆરી, ૨૦૧૬ - સી.પી.આર.- નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ
- પેરાલીગલ પ્રેક્ટીસ ગાઇડ, સંસ્કરણ ૧.૦ સી.પી.આર.- નમતી પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમ દ્વારા (આખરીકરણ હેઠળ)
- અસત્યનો છેદ: પર્યાવરણીય મંજુરીની શરતોનું અમલીકરણ અને દેખરેખની સાચી પરિસ્થિતિ કાંચી કોહલી અને મંજૂ મેનન દ્વારા, નવી દિલ્લી/ પુના

design: vani subramanian

Annexure 4

INSTITUTIONAL MAPPING

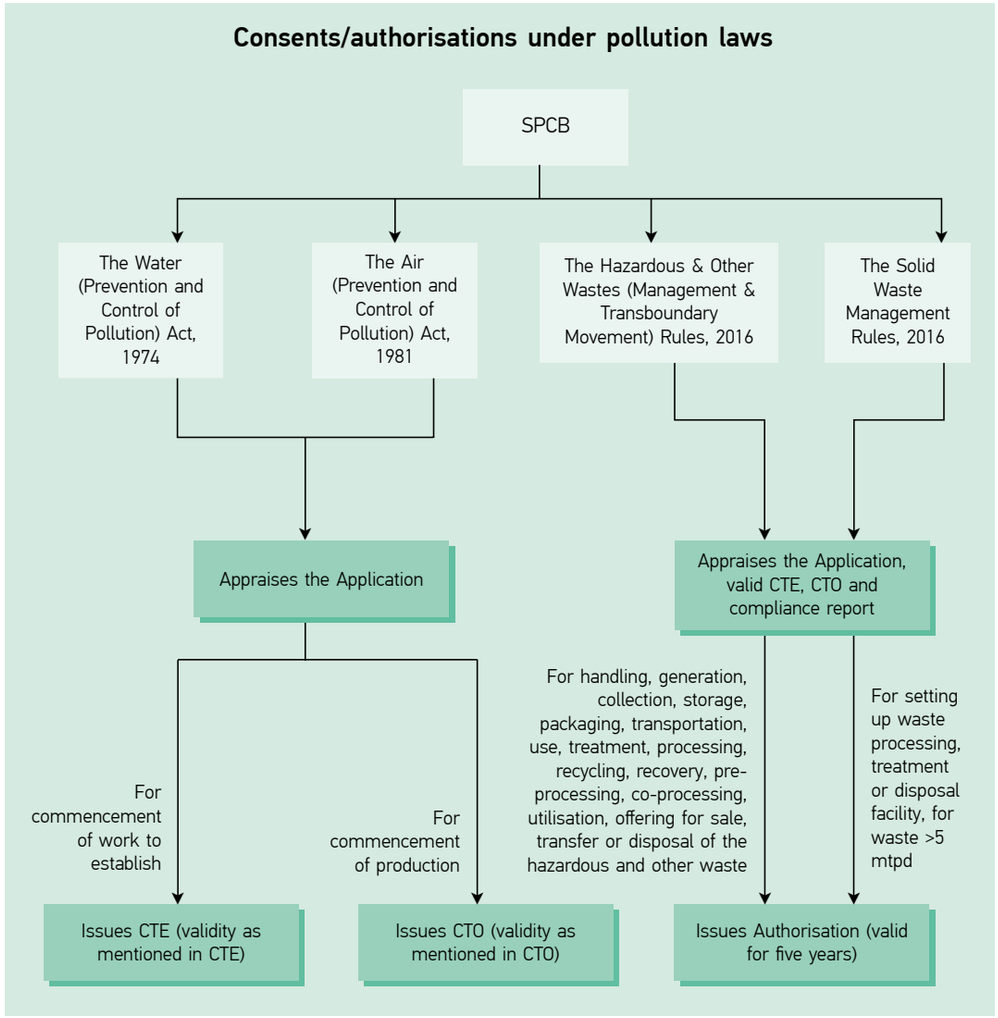

પરીશિષ્ટ ૪

સંસ્થાકીય માળખ

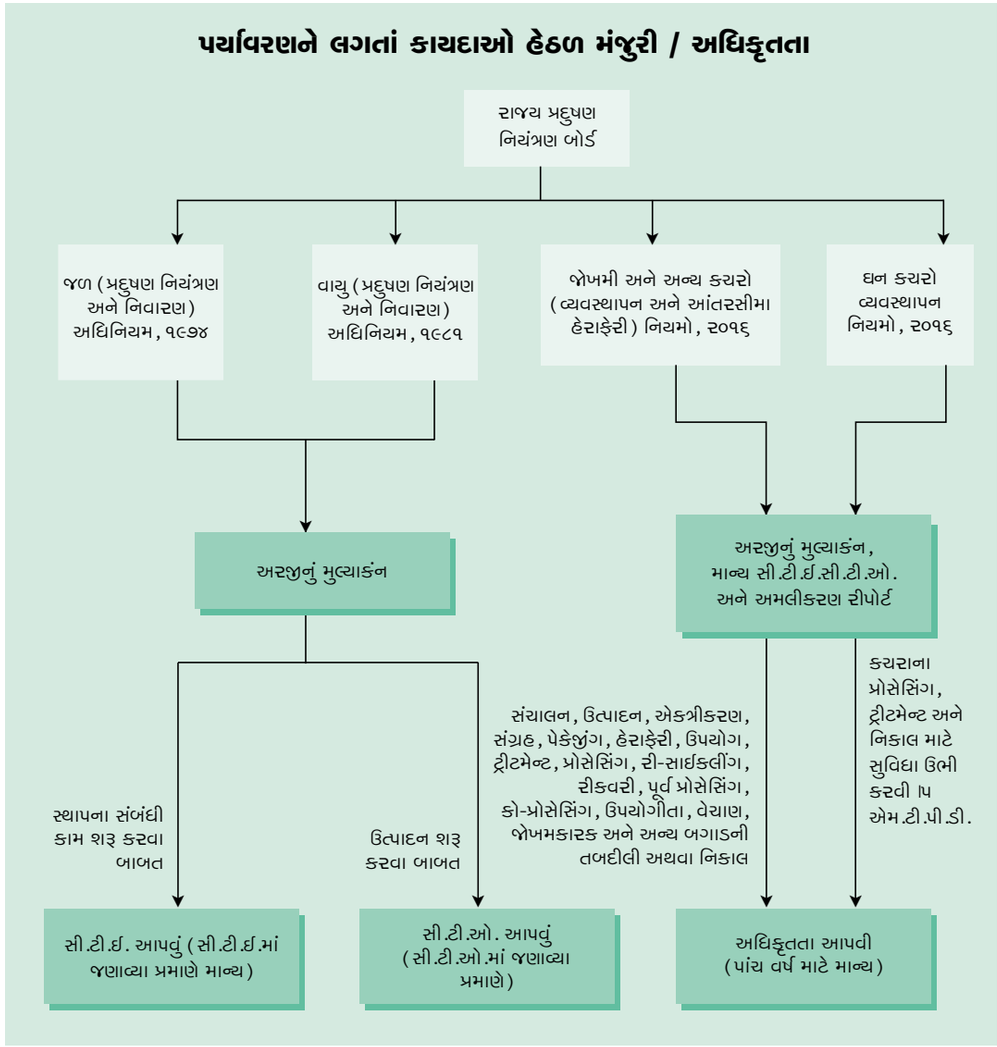

Monitoring and enforcement under pollution laws

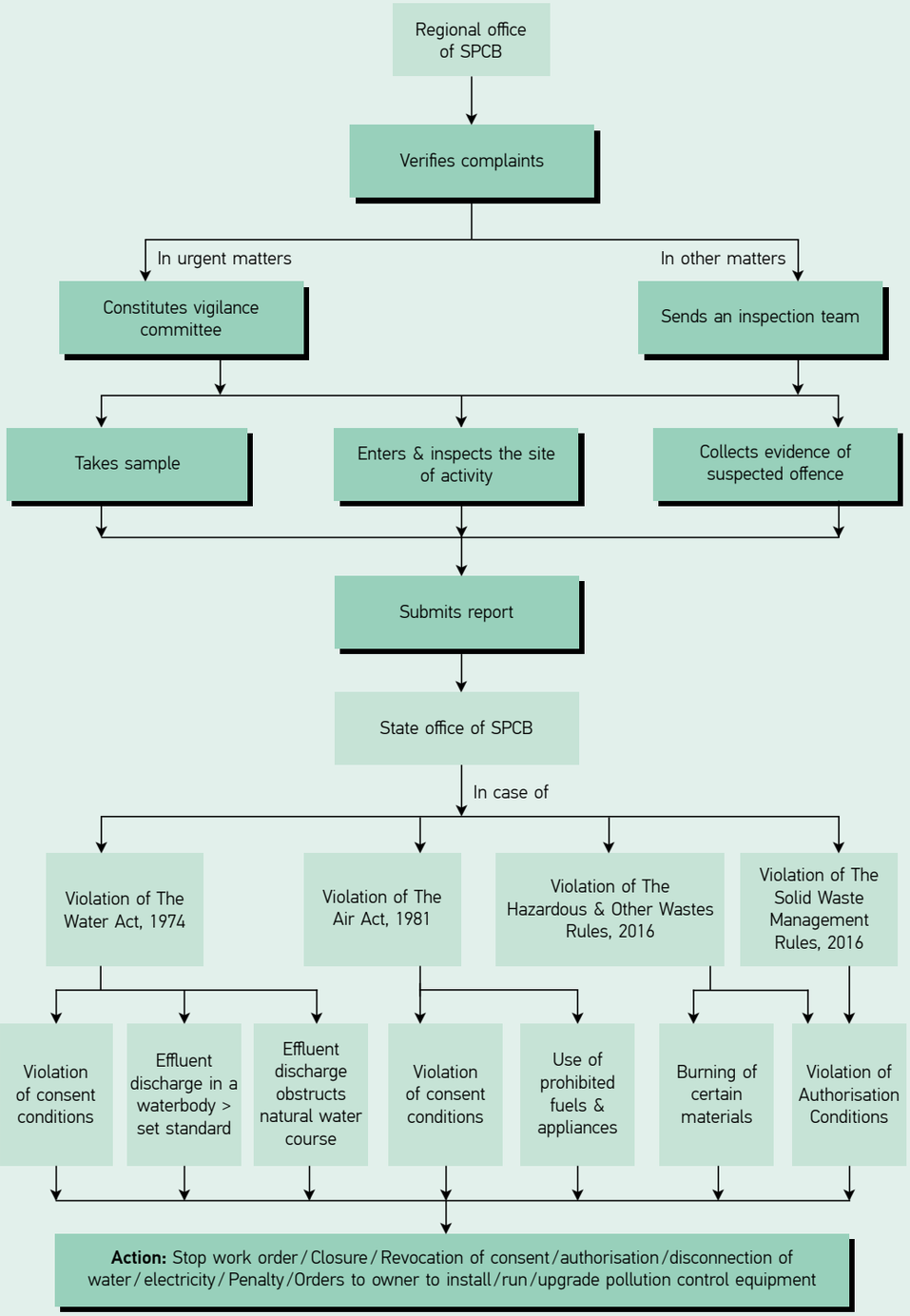

પર્યાવરણને લગતાં કાયદાઓ હેઠળ મંજુરી / અધિકૃતતા

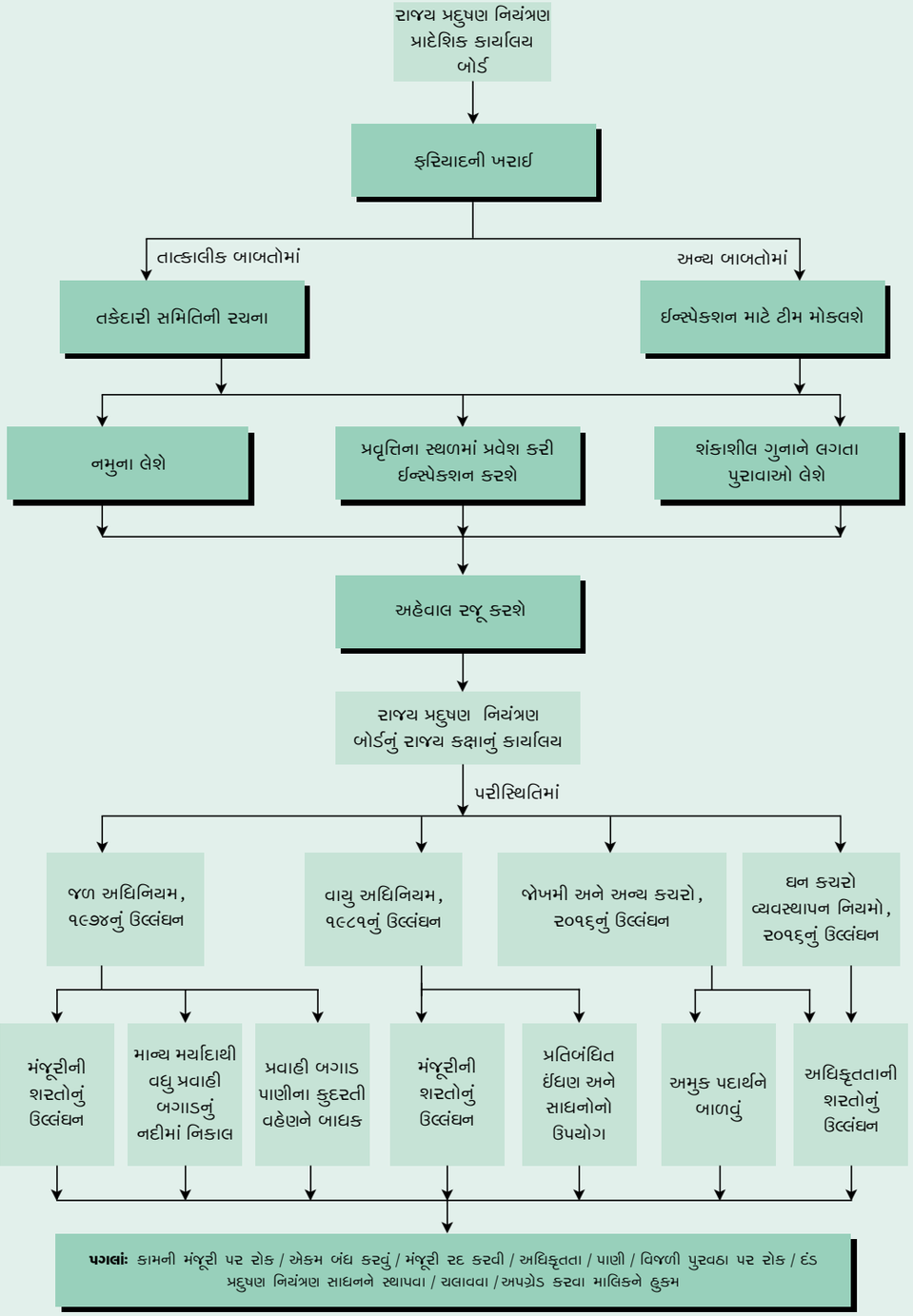

Clearance procedure under EIA Notification, 2006

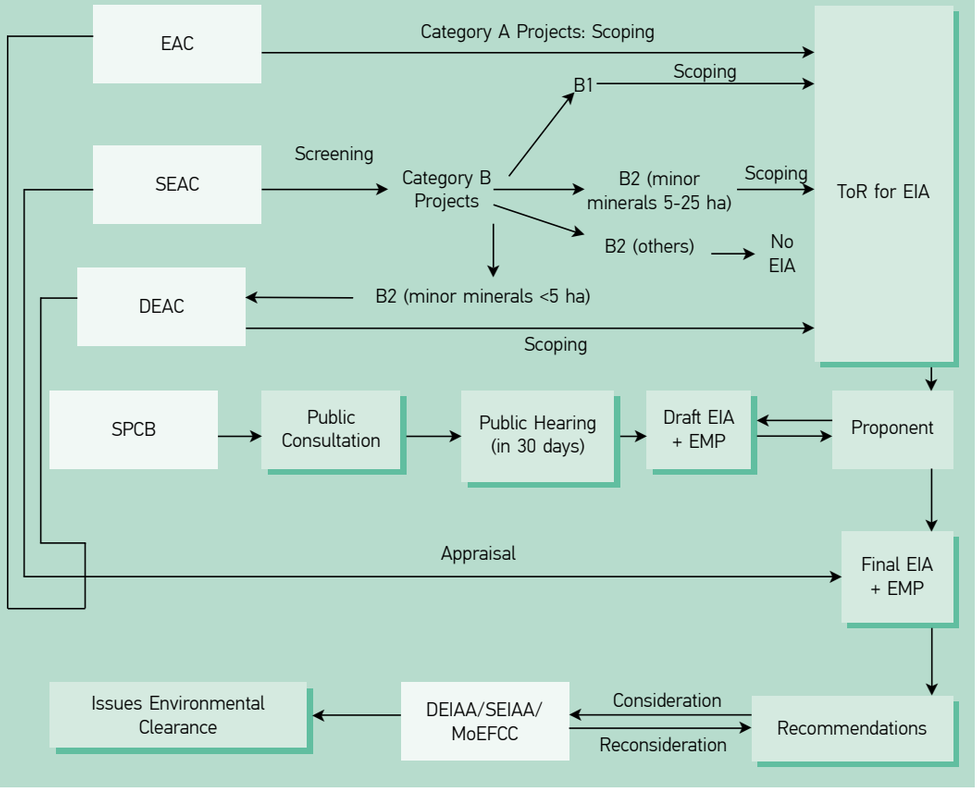

Monitoring and enforcement under EIA Notification, 2006

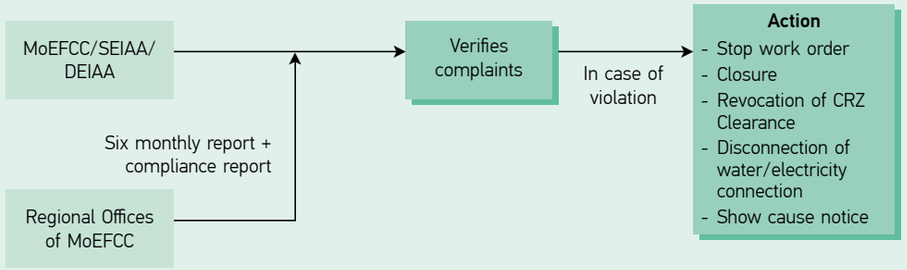

પર્યાવરણીય અસર આકારણી જાહેરનામું, ૨૦૦૬ હેઠળ મંજૂરીની પ્રક્રિયા

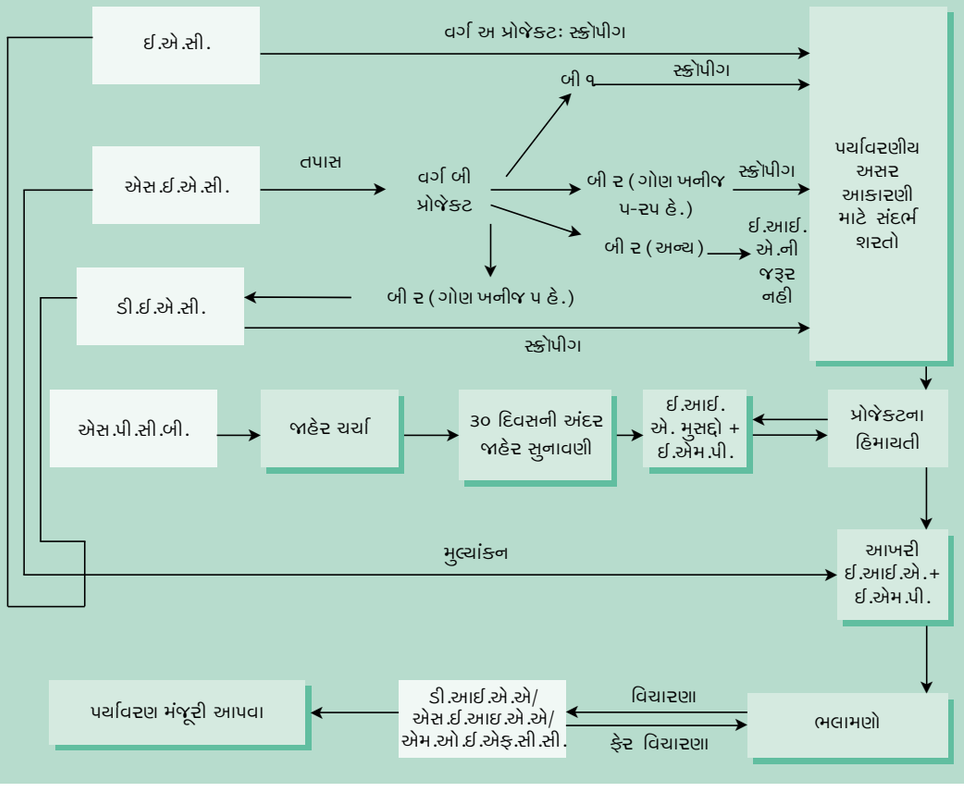

પર્યાવરણીય અસર આકારણી જાહેરનામાં હેઠળ દેખરેખ અને અમલીકરણ

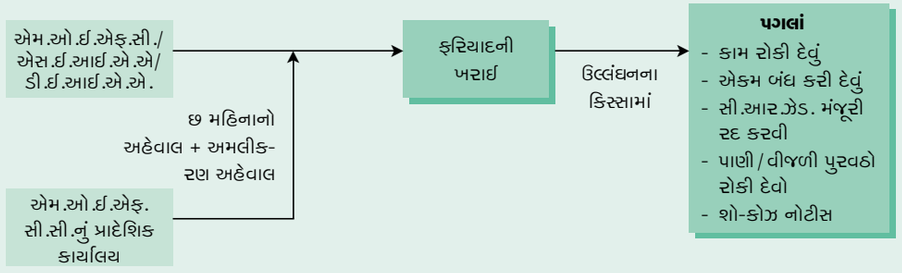

Clearance procedure under FCA, 1980

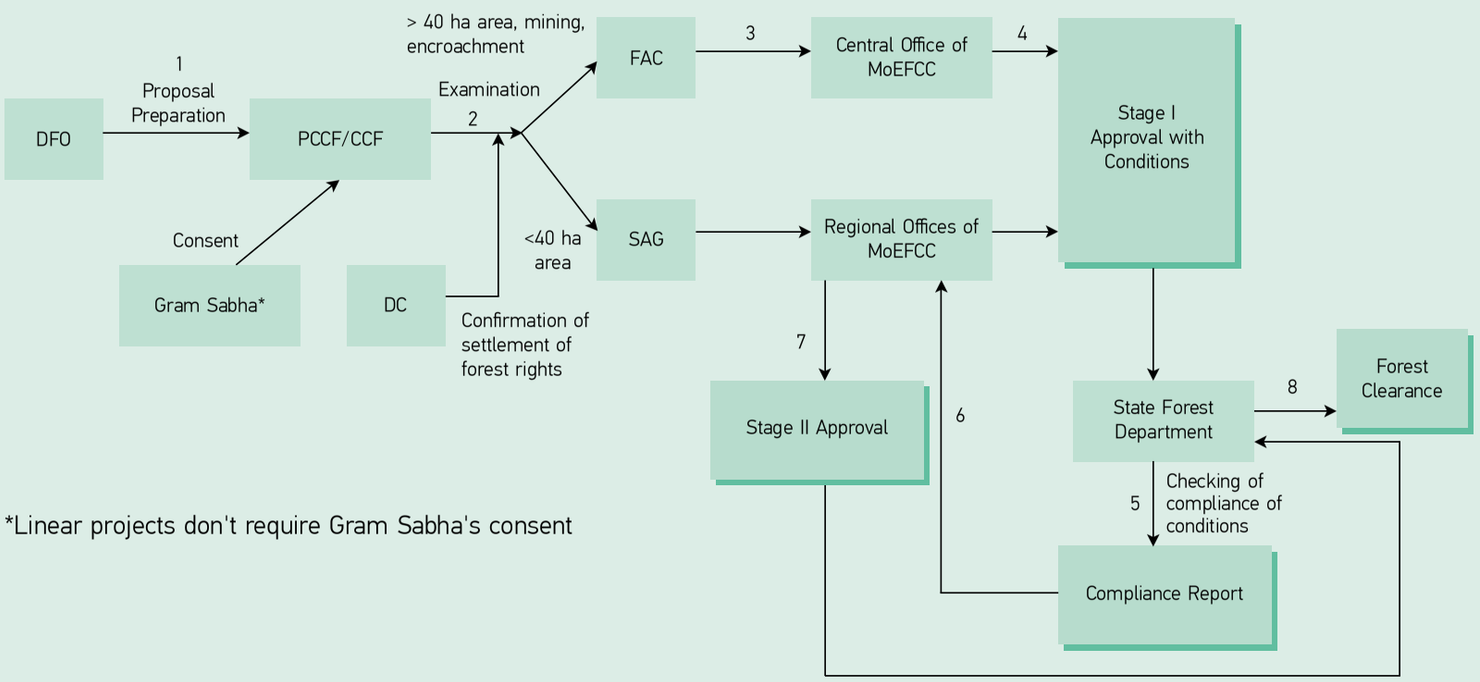

*Linear projects don't require Gram Sabha's consent

વનસંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૦ હેઠળ મંજૂરીની પ્રક્રિયા

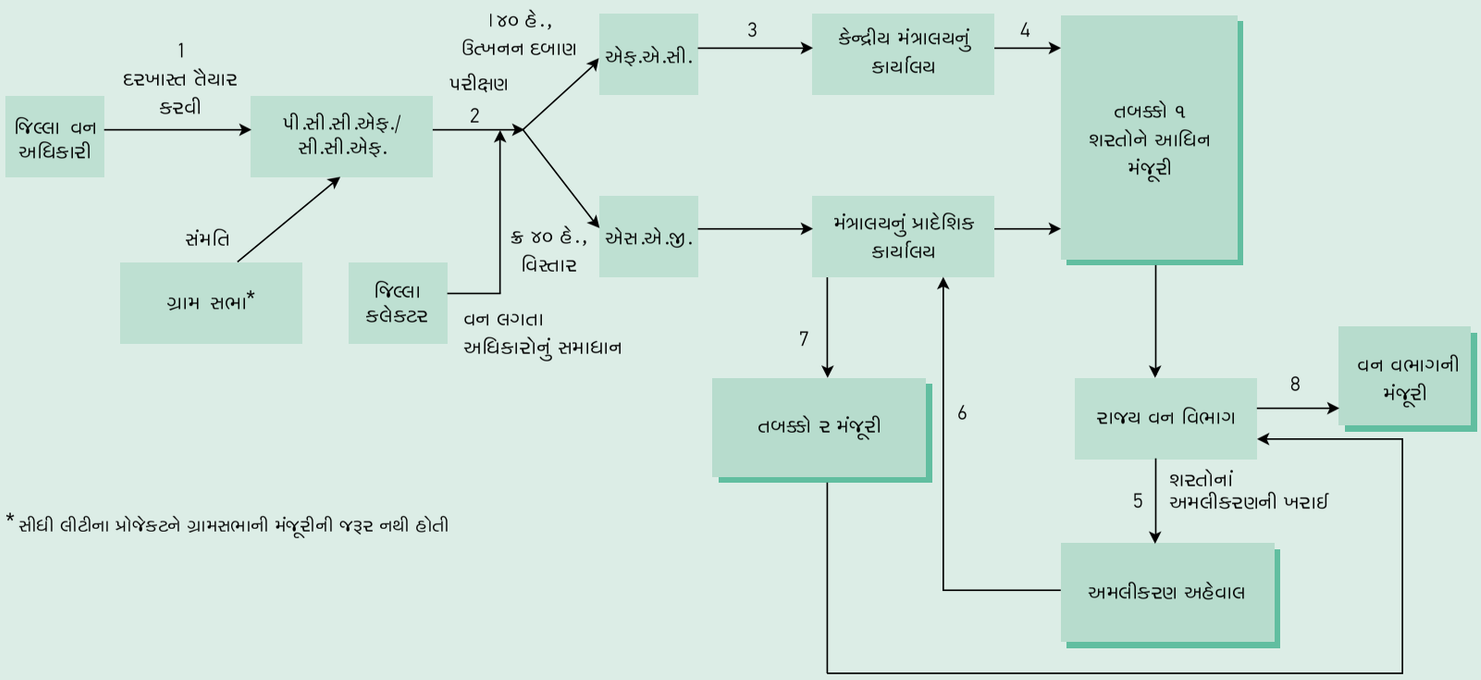

* સીધી લીટીના પ્રોજેક્ટને ગ્રામસભાની મંજૂરીની જરૂર નથી હોતી

Monitoring and enforcement under FCA, 1980

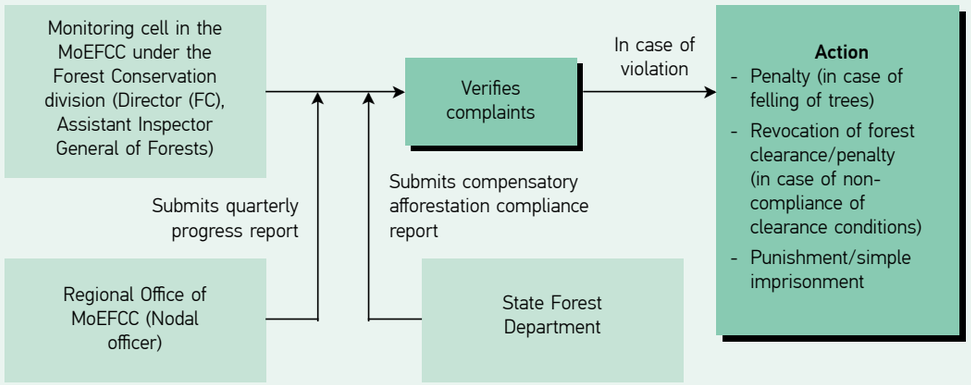

Clearance procedure under CRZ Notification, 2011

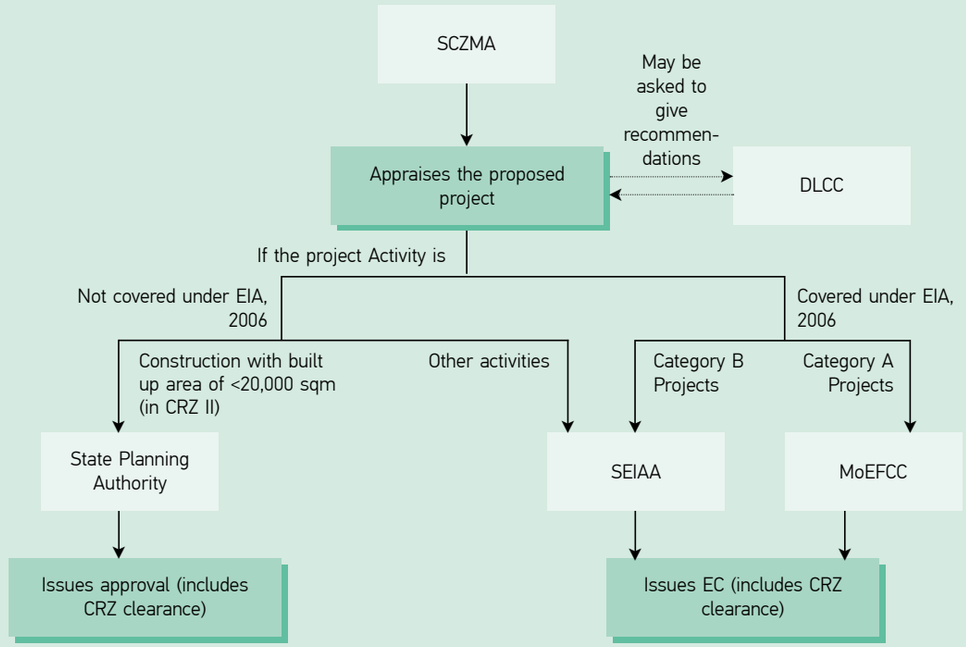

Monitoring and enforcement under CRZ Notification, 2011

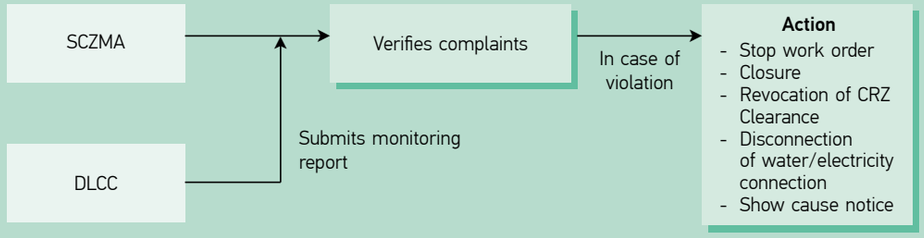

વન સંરક્ષણ અધિનિયમ, ૧૯૮૦ હેઠળ દેખરેખ અને અમલીકરણ

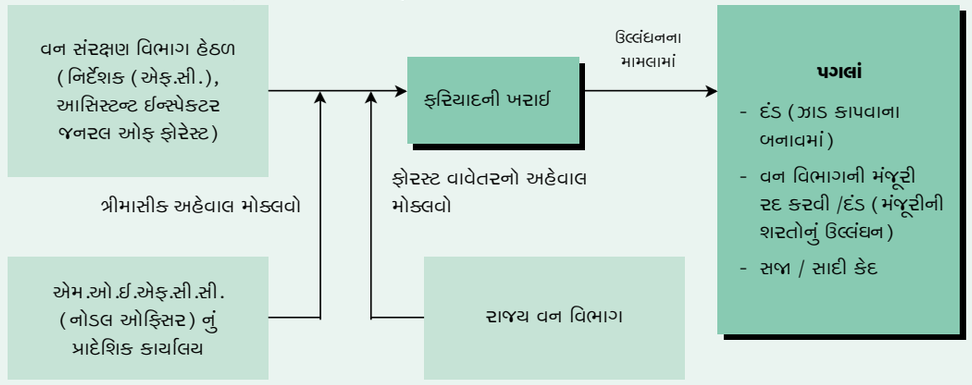

સી. આર. ઝેડ અધિસુચના ૨૦૧૧ મુજબ સ્વીંકૃતિ પ્રાપ્ત કરવાની પ્રકિયા

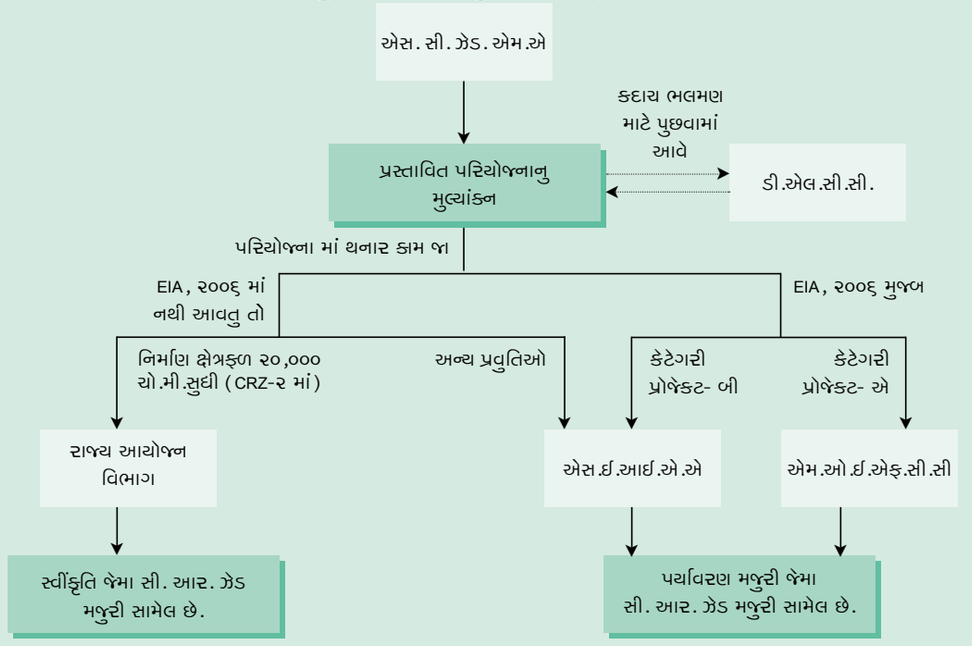

સી. આર. ઝેડ અધિસુચના ૨૦૧૧ મુજબ તપાસ અને અમલ પ્રકિયા

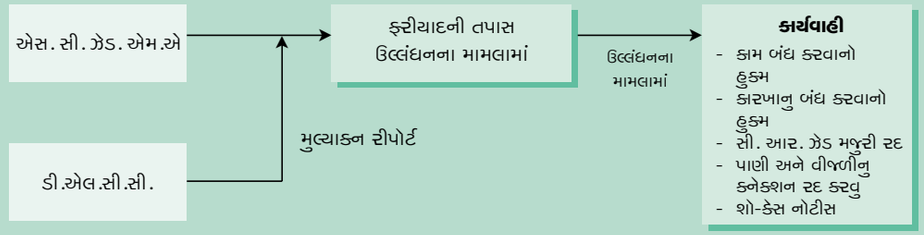

Notes

નોટસ

Notes

નોટસ

Community level environment justice practitioners or grassroots environment paralegals use the legal empowerment approach to assist affected communities to seek legal remedies through an administrative route. This handbook is a guide to help them in the use of the legal clauses and institutional routes in this work. The handbook presents some scenarios that include problem types, the likely complaints the practitioner could come across and the legal clauses and institutions through which a remedy could be pursued for those complaints. The scenarios presented in the handbook are illustrative and draw from the several cases currently being piloted for remedies by the enviro-legal coordinators associated with the Centre for Policy Research-Namati Environmental Justice Program.

સામુદાયિક સ્તરે પર્યાવરણીય ન્યાય માટે કામ કરવા વાળા તથા જમીની સ્તર પર પર્યાવરણીય પેરાલીગલો, પ્રભાવિત સમુદાયોને પ્રશાસન ના માધ્યમથી કાનુની ઉકેલ મેળવવા માટે તથા મદદ કરવા માટે કાનુની સશક્તિકરણના દ્રષ્ટિકોણથી કામ કરે છે, આ હેન્ડબુકમાં એવા ઉપયોગી કાનુની પ્રાવધાન અને પ્રણાલીઓનુ વિવરણ આપવામાં આવ્યુ છે, જે આ કામમાં મદદ કરી શકે છે, આમા એવા ઉદાહરણ આપવામાં આવ્યા છે કે જેમા પેરાલીગલની સામે આવવા વાળી અલગ અલગ પ્રકારની સમસ્યાઓ, સ્થિતિઓ અને કાનુની પ્રાવધાનો અને પ્રણાલીઓ આપી છે, જેનાથી આ સ્થિતિઓના ઉકેલ મેળવી શકે છે. જે સ્થિતિઓ અહી આપવા આવી છે, તે ઉદાહરણ તરીકે એવી સમસ્યાઓ પર થી લેવામા આવી છે જે સમસ્યાઓ સેન્ટ્રર ફોર પોલીસી રિસર્ચ-નમતિ પર્યાવરણીય ન્યાય કાર્યક્રમથી જોડાયેલ પર્યાવરણ- કાનુન સમન્વકો સમાધાન મેળવવાનો પ્રયાસ કરી રહયા છે.